

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126

Inseratni oddelci: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri p. št. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Vien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopis se ne vračajo — Oglasi
po tarifu

Nihče nima vsega —

kar potrebuje, zato naj vsakdo pregleda
„Jutro“ mali oglasnik, kjer bo našel, kar
išče.

Danes 490 ponudb in povpraševanj.

Hitler-Strasser-Schleicher

Hitler v avdienci pri Hindenburgu — Pogajanja med
strankami — Tudi nova vlada bo prezidialna

Berlin, 19. novembra. n. Državni pred-
sednik Hindenburg je danes nadaljeval svo-
je konzultacije. Glavno zanimanje je vla-
dalo za avdienco vodje narodne sociali-
stične stranke, Adolfa Hitlerja, ki je pri-
šel že večer popoldne s svojim štabom
z letalom iz Monakova v Berlin.

Hindenburg je sprejel Hitlerja ob 11.30.
Večinsko glava množica je priredila vodite-
lju narodnosocialistične stranke, ko se je
pripeljal pred predsedniško palačo, navdu-
šene ovacije. Hitler je odzdravil na faš-
tovski način. Avdienca je trajala eno uro
in je začela brez prič. Šlo čez četrte ure
je Hindenburg poklical državnega tajnika
Meisnerja, da tudi on prisostvuje razgovo-
ru. Po Hitlerjevi avdienci je bil objavljen
uradni komuniké, da bo predsednik Hinde-
nburg prihodnji teden vnovič konfiriral z
voditeljem narodnih socialistov.

Razgovor med Hitlerjem in Hindenburg-
om pomeni vsekakor višek v pogajanjih.
Ki jih je uvedel Hindenburg za koncentraci-
jo nacionalnih sil, ker je od stališča vodite-
lja narodnosocialističnega gibanja odvisen
nadaljnji razplet politične krize v Nem-
čiji. V teku zadnjih 13 mesecev je sedaj že
četrta, da je bil Hitler pri predsedniku re-
publike. Prvič ga je sprejel Hindenburg
tik pred znamenitim razgovorom v Harzbu-
gu, ki so dovedli do kratkotrajne sprave
med nacionalno-socialistično in nemško
nacionalno stranko proti tedanji Brüningo-
vi vladi. Drugič je bil Hitler pri predsedni-
ku republike po Brüningovem padcu.
tretjič na letos 13. avgusta, ko se je vršil
znani dramatični sestanek, ki je bil uvod v
definitivni prelom med Hitlerjevci in Pa-
penovo vlado.

Okoliščine, v katerih se je vršil današnji
sestanek, predstavljajo prvi Hitlerjev takti-
čni uspeh po državnozbornih volitvah 6.
novembra. S tem, da je odklonil poga-
janja s Papenom in se izrekel za razgovore
s predsednikom republike, je namreč tako
rekoč prisilil Hindenburga, da je uvedel se-
danja posvetovanja osebno in brez noso-
dovanja predsednika vlade.

Kakšno stališče je zavzel Hitler v avdi-
enci in kaj je zahteval, je popolnoma ne-
znano, ker so posvetovanja strogo tajna.
V narodno-socialističnih krogih se širijo
govorice, da je Hitler zahteval od pred-
sednika republike, naj mu poveri kot šefu
najmočnejše parlamentarne stranke pre-
sedništvu vlade in da si je Hindenburg pri-
držal odločitev. V političnih krogih, ki so
dobro poučeni o razmerah v narodno-sociali-
stični stranki in imajo dobre zveze tudi
s Schleicherjem, pa sodijo, da je ponovna
Hitlerjeva zahteva po vodstvu državne vla-
de v bistvu le njegova taktična poteza in
da bo pri pogajanjih, ki se prično jutri
med strankami za razčiščenje položaja, Hitler
že bolj popustljiv. Isti krogi tudi mislijo, da
je Hitlerjev pobočnik Georg Strasser naj-
resnejši kandidat za nemškega kancelarja.
Čeprav je zaradi svojih socializacijskih
stremeljenj nemški težki industriji manj sim-
patičen kakor Hitler. Govori pa se seveda
tudi o drugih kombinacijah, vendar gre
splošno le za ugibanja. Odločitev je le v
rokah Hindenburga in ta bo padla šele pri-
hodnji teden.

Goering vodi pogajanja

Berlin, 19. novembra. AA. Narodni so-
cialist Göring je kot predsednik bivšega
nemškega državnega zbora dobil misijo,
da vodi pogajanja med političnimi stran-
kami, ki se bodo vršila na podlagi avdienc-
voditeljev strank pri Hindenburgu.

Hindenburg proti Braunovi vladi

Zasilna odredba o razdelitvi pristojnosti med Braunovo in komisarsko
vlado v Prusiji

Berlin, 19. novembra, d. Državni pred-
sednik Hindenburg je večer posegel v
spor, ki je nastal zaradi tolačenja raz-
sodbe državnega sodišča o delitvi pristoi-
nosti med prusko Braunovo vlado in ko-
misarsko vlado. S posebnim zasilno odredbo
je prisodil komisarski vladi skoro vse pri-
stojnosti normalne vlade v Prusiji. Braunova
vlada obdrži razen svojega naslova
„pruskega državnega ministrstva“ prav za
prav samo pravico, da se lahko udeležuje
sej državnega zbora, državnega sveta,
drželnega zbora in drželnega sveta. V po-
sebnem pismu ministrskemu predsedniku
Braunu izraža Hindenburg svoje obžalova-
nje, ker dosedanja pogajanja med Braun-
om in Papenom niso dovedla do sporaz-
uma, ter utemeljuje obenem potrebo svoje-
ga odloka.

Z novo zasilno odredbo se je bavila
Braunova vlada danes na posebni seji. V
krogih Braunove vlade izjavljajo, da po-
meni ta odredba novo posreževanje položaja.
Levičarski listi jo označujejo kot trdovrat-

Položaj po Hitlerjevi avdienci

Berlin, 19. nov. AA. Glavni uspeh današ-
njega sestanka med Hindenburgom in Hit-
lerjem se zdi v tem, da se je našla mož-
nost za sestavo predsedniškega in avtorita-
tivnega kabineta nacionalne koncentra-
cije. Hindenburg je Hitlerjev ekspoze
pazljivo poslušal in mu nato pojasnil še
svoje osebno stališče. Iz razgovora se je
videlo, da je sicer velika razlika v ideolo-
giji obeh, da pa kljub temu sporazum ni
nemogoč.

Zdi se, da je Hitler sprejel Hindenburg-
ovo stališče, da mora biti tudi prihodnja
nemška vlada prezidialna in odvisna nepo-
sredno od poglavarja države, Hindenburg
ni poveril Hitlerju naloge, naj sestavi no-
vo vlado, Hitler pa s svoje strani tudi ne
bo začel pogajanj in razgovorov s stran-
kami, ker tega uradno poprej ne bi mogel
storiti, dokler ne bi dobil misije, naj sestavi
vlado. Z druge strani je jasno, da bo
Hitler, preden se vnovič sestane s pre-
sednikom republike, stopil v stike z vsemi
strankami, ki bi se utegnile udeležiti kon-
centracijske vlade, da z vseh strani prouči
položaj. Vendar ta pogajanja in novi se-
stanki, ki ga bo imel Hindenburg s Hit-
lerjem, še ne pomenijo, da bo Hitler sam
imenovan za kancelarja. Predsednik re-
publike se bo lahko obrnil še na koga dru-
gega iz vrst nacionalnih socialistov, ali
pa na kako tako osebnost, ki je neodvisna
od strank in na katero bi pristal tudi na-
cionalni socialisti. V zvezi s tem imenujejo
generala Schleicherja, ki je imel sredi se-
stanka s Hitlerjem.

Položaj se da v kratkem takole resumi-
rati:

Sedanja pogajanja nikakor ne morejo
prejudicati dogodkov, ki se morejo zgo-
diti v prihodnjih dneh. Osebe, ki se zde,
da imajo največ upanja, da prevzamejo
predsedništvo prihodnjega kabineta, so:
Hitler in Strasser in kot zadnja rešitev
general v. Schleicher. Taka kombinacija,
ustvarjena pod odgovornostjo predsednika
republike in z njegovo podporo, bi razpo-
lagala v parlamentu z večino; razen tega
bi imela to prednost, da bi nadaljevala do-
sedanjo politiko predsedniškega in avtorita-
tivnega kabineta, inavgurirano 1. junija,
in ne bi izkuzala ustavnega spora, ki bi
mogel roditi izredno resne posledice. Pre-
sednik republike polaga veliko važnost na
to, da bi imela nova vlada veliko zaslo-
bo in prebivalstvu, kar bi napravilo konec
čedalje bolj naraščajoči sistematski opo-
ziciji nacionalno-socialistične stranke in
dalo nemški vladi možnost, da bo na med-
narodnih konferencah mogla nastopati z
večjo avtoriteto.

Optimistično razpoloženje narodnih socialistov

Berlin, 19. novembra. g. V političnih kro-
gi prevladuje v splošnem utis, da je bil da-
našnji sprejem Hitlerja pri državnem pre-
sedniku bistveno drugačen kot njegova avdi-
enca dne 13. avgusta. Ogromna razlika med
tema dvema razgovoroma se vidi že iz dej-
stva, da je sprejem dne 13. avgusta trajal
samo nekaj minut, dočim je bil Hitler danes
pri državnem predsedniku nad eno uro. Ra-
zen tega se je del razgovora vršil med štiri-
rimi očmi.

V narodno-socialističnih krogih so precej
optimistično razpoloženi. Ker se bo razgovor
med Hindenburgom in Hitlerjem prihodnji
teden še nadaljeval, sklepajo, da Hinde-
nburg ne odklanja Hitlerjevih predlogov. Pre-
vladuje pa mnenje, da pogajanja s strankami
po vsej priliki ne bo vodil Hitler sam, tem-
več kakšna nevtralna osebnost. V političnih
krogih krožijo številne kombinacije, ki se v
glavnem opirajo na večerajšnji razgovor Hit-
lerja z generalom Schleicherjem. Baje sta se
oba že popolnoma sporazumela in se bo ge-
neral Schleicher menda sedaj zavzel za Hit-
lerja.

Državni proračun za l. 1933/34

Finančni minister je izročil Narodni skupščini predlog proračuna
za prihodnje leto — Proračun znaša 10.4 milijarde in je za 884 mi-
lijonov manjši od letošnjega ter za 3.8 milijarde manjši od lanskega

Beograd, 19. novembra p. Finančni
minister dr. Milorad Djordjević je pred-
ložil danes Narodni skupščini v razpra-
vo in odobritev predlog državnega pra-
računa za leto 1933/34. Predlog prora-
čuna je bil takoj izročen finančnemu
odboru skupščine v razpravo. Opoldne
je finančni minister dr. Djordjević spre-
jel novinarje in jim podal daljšo izjavo,
iz katere posnemamo:

Predlog proračuna za leto 1933/34 je
bil izdelan v prvi vrsti s tendenco, da
se državni izdatki zmanjšajo na najniž-
jo možno mero in se spravijo v sklad
s sedanjim stanjem narodnega gospo-
darstva. Skupna vsota predloženega
proračuna znaša 10.438.326.575 Din.
Proračun za leto 1932/33 je bil odobren
v skupni vsoti 11.323.200.000 Din, tako
da znaša razlika 844.873.421 Din. V pri-
meri s proračunom za leto 1931/32, ki
je potokelet meseca aprila, pa se ta
razlika poveča na vsoto okroglih 3.800
milijonov dinarjev.

Proračun splošne državne administra-
cije, ki se pokriva s tako zvanimi fi-
skalnimi dohodki, z javnimi dajatvami
in z viški dohodkov državnih gospodar-
skih podjetij, znaša 6.989.896.910 Din
in je manjši od sedanjega proračuna za
585.623.755 Din.

Proračun državnih gospodarskih pod-
jetij, ki pokrivajo svoje izdatke z last-
nimi dohodki kot avtonomne ustanove,
znaša v izdatkih in dohodkih 3 milijar-
de 448.429.669 Din ali za 299.649.666
Din manj od sedanjega proračuna. Vi-
šek dohodkov nad izdatki teh podjetij,
ki služi delno tudi za pokritje splošne
državne uprave, znaša 525.251.967 Din
ali 217.702.955 Din manj kakor je v le-
tošnjem proračunu.

Tako reducirani proračun kaže v pri-

meri s prejšnjim proračunom skrajni
napor, ki je bil izvršen za odmero dr-
žavnih izdatkov. Kolike važnosti je ta
razlika tako v pogledu splošne državne
delavnosti kakor v pogledu kapacitete
našega narodnega gospodarstva, ni tre-
ba še posebej naglašati. Omenjam edi-
no, da imajo vsi veliki napori in izred-
ni ukrepi, ki se zrcalijo v sestavi dr-
žavnega proračuna, za svoj skrajni cilj
proračunsko ravnotežje, ki je največja
skrb kraljevske vlade na polju finanč-
ne politike in ki se mora ohraniti za
vsako ceno.

Podrobno analizo predloga novega
proračuna bom očital v svojem ekspo-
zeju, ki ga bom kmalu podal v Narod-
ni skupščini.

Kar se tiče posameznih razdelitev iz-
datkov in njihovega razmerja napram
sedanjemu proračunu, je novi predlog
proračuna sestavljen takole:

Splošni državni izdatki	
1. Vrhovna državna uprava	151.558.223
2. Pokolnine in invalidnine	915.738.432
3. Državni dolgi	1.187.298.820
4. Ministrstvo pravde	358.514.186
5. Ministrstvo prosvete	784.671.999
6. Ministrstvo za zun. zadeve	120.973.717
7. Ministrstvo za notranje zad.	551.114.183
8. Ministrstvo za finance	303.207.958
9. Ministrstvo za vojsko in mornarico	2.001.900.000
10. Ministrstvo za gradbe	164.420.900
11. Ministrstvo za promet	152.530.804
12. Ministrstvo za kmetijstvo	61.886.584
13. Ministrstvo za trgovino in industrijo	45.429.487
14. Ministrstvo za soc. politiko	150.754.418
15. Ministrstvo za telesno vzgojo	14.970.000
16. Proračunski rezervni krediti	25.000.000
Skupaj	6.989.896.910
lansko leto	7.575.120.665
letos manj	585.223.755

Seja Narodne skupščine

Verifikacija poslanskega mandata za srez Otočac —
Odobren je bil predlog manjšine verifikacijskega
odбора

Beograd, 19. novembra. p. Današnja seja
Narodne skupščine se je pričela ob 10. uri
popoldne. Ko se je prečital zapisnik, je
predsedstvo sporočilo, da je finančni mi-
nister predložil Narodni skupščini prora-
čunski načrt o izdatkih in dohodkih ter na-
črt finančnega zakona za poslovno leto
1933-34. Predlog je bil takoj izročen finanč-
nemu odboru Narodne skupščine. Nato je
bilo sporočeno, da so skupščinski odbori
končali svojo razpravo ter predložili skup-
ščini tozadevna poročila o začasnem trgo-
vinskem sporazumu med našo državo in
Grčijo, o turistični konvenciji o prometu
med Jugoslavijo in Češkoslovaško ter o
konvenciji glede označevanja težih velikih
tovorov, ki se prevažajo z ladjami.

Poslanec Metikoš je vložil interpelacijo
na trgovskega ministra glede protesta
vlagateljev Prve hrvatske štedionje. V
interpelaciji se navaja, da je veliko števi-
lo manjših vlagateljev zahtevalo izplačilo
svojih vlog, ker so rabili denar za nujne
življenjske potrebe, a jim denarja niso
hoteli dati. Poslanec Metikoš je razen tega
vložil še interpelacijo na pravosodnega
ministra glede uveljavljanja novega civil-
nega postopka s 1. januarjem l. 1933.

Poslanec Kuntarić in tovariši so predlo-
žili Narodni skupščini načrt zakona o usta-
novitvi okrožnega sodišča na Sušaku. Za
proučitev tega predloga bo določen pose-

ben skupščinski odbor. Nato je poslanec
Rista Djokić stavil na predsednika vpra-
šanje, zakaj ministri ne odgovarjajo na in-
terpelacije posameznih poslancev; to ne
prispeva k potrebnim tesnim odnosom
med ministri in poslanci. Predsednik dr. Ko-
sta Kumanudić je odgovoril, da je glede in-
terpelacij specialno interveniral pri mini-
starih in da bo interpelacije stavil na dnevni
red po čl. 31 poslovnika Narodne skup-
ščine.

Nato je prišla na vrsto razprava o trgo-
vinskem sporazumu med našo državo in
Brazilijo. Razpravo pa so odgodili, da bi
prej odpravili vprašanje o verifikaciji po-
slanskega mandata za srez Otočac. Veri-
fikacijski odbor je predložil Narodni skup-
ščini dvojno poročilo. Večina odbora je z
devetimi glasovi predlagala, da se veri-
fikator mandat dr. Jurija Brankovića, manj-
šina s sedmimi glasovi pa, da se verifikira
mandat dr. Milana Srdjana Ilića. Glede
obeh predlogov se je razvila živahna de-
bata, med katero je prišlo do ponovnih
nasprotstev in nesoglasij med posameznimi
poslanci. Pri glasovanju je predsednik ugo-
tovil, da je večina sprejela predlog odbo-
rove manjšine in verificirala mandat dr.
Milana Srdjana Ilića.

Seja je bila zaključena ob 10.45, prihod-
nja bo v torek dopoldne.

Nova ureditev vojnih dolgov Ameriki

Hoover za proučitev plačilne sposobnosti evropskih dr-
žav — Anglija ima pripravljen denar za plačilo decem-
brske anuitete

Washington, 19. novembra. AA. Uradni
krogi trdijo, da bo Hoover naprosil Roose-
velta naj v parlamentu priporoči sklicanje
komisije za dolge, ki bo proučila plačil-
no zmožnost posameznih evropskih dolžni-
kov in uredila ves problem z eventualnim
znižanjem anuitet proti tarsijskim koncesi-
jam.

V političnih krogih prevladuje mnenje,
da se bo parlament uprl odzgoditvi plačil
med uradnimi pogajani. Dvomijo na tud,
da bi Roosevelt ne sprejel Hooverovega
predloga. Parlament sam je proti sklicanju
komisije za dolge, ker bi rad prevznil
odgovornost na bodoči parlament.

London, 19. novembra. AA. Vprašanje
vojnih dolgov povzroča vedno nove kome-
taristične listov, ki so po večini prav pesimi-
stični. Tudi javnosti se že polasča nemir
zaradi posledic, ki bi nastale v primeru ne-
gativnega odgovora Zedinjenih držav. Znani

londonski bančnik Brand je danes izjavil,
da bi posledice angleškega plačila čutil ves
svet. Nikdo ne ve, kakšne bi bile posledice
razvrednotenja angleškega funta in kam
bi dovedla skrajna deflacija. Vrhu tega bi
bile potrebne nove drakonike carinske za-
ščite. Po Brandovem mnenju bi kazalo
ustanoviti mednarodno kontrolno centralo
za kredite, ki bi vodila denarstveno poli-
tiko vsega sveta.

»Manchester Guardian« potrjuje, da raz-
polaga angleška državna banka s potrebnimi
devizami za plačilo dolžnega obroka
Zedinjenim državam dne 15. decembra
Državna blagajna ima te devize iz fonda za
podpiranje tečajev. Nakupila jih je s po-
sojilom 150 milijonov funtov šterlingov, ker
je bila svojčas pooblaščen, da kupuje do-
larje za preprečitev padca angleške devi-
ze. Prav tako razpolaga Anglija v New-
yorku z zadostnimi kapitali za plačilo dne

Izdatki državnih podjetij in ustanov

	Din
1. Ministrstvo za prosveto	23.683.082
2. Ministrstvo za finance	539.267.212
3. Ministrstvo za promet	2.458.386.644
4. Ministrstvo za kmetijstvo	55.343.195
5. Ministrstvo za trgovino in industrijo	16.254.252
6. Ministrstvo za šume in rudnike	81.711.489
7. Ministrstvo za socialno po- litiiko in narodno zdravje	53.783.395
Skupaj	3.448.429.669
lansko leto	3.748.079.135
letos manj	299.649.666

Splošni državni dohodki

	Din
1. Neposredni davki	1.808.000.000
2. Posredni davki	2.880.000.000
3. Monopoli (višek dohodkov)	1.606.730.500
4. Državno gospodarstvo (višek dohodkov)	535.251.967
5. Razni dohodki	159.914.443
Skupni dohodki	6.989.896.910
v letošnjem proračunu	7.575.120.655
manj kakor v prejšnjem letu	585.223.755

Dohodki državnih podjetij in ustanov

	Din
1. Ministrstvo prosvete	35.580.000
2. » » financ	556.015.651
3. » » za promet	2.843.151.047
4. » » za kmetijstvo	55.343.195
5. » » za trgovino in industrijo	54.000.000
6. Ministrstvo za šume in rud.	53.783.395
Skupaj	3.963.681.363
v letošnjem proračunu	4.501.034.297
torej manj predvideno	517.352.641

Zatem je izjavil finančni minister nov-
narjem, da predlog finančnega zakona ne
vsebuje nobenih novih določb.

15. decembra. V tem primeru pa bi angle-
ška vlada ostala v Walstreetu brez sredstev
za vzdrževanje funta.

Madrid, 19. novembra. AA. Ker je novi
predsednik Zedinjenih držav Roosevelt izra-
zil željo, da bi prebil čas do marca pri-
hodnjega leta v takem kraju, ki ima posebn-
o milo podnebje, za je sklenil župan Ma-
lago povabiti za nekaj tednov na Malago.
Župan bi skušal to priložnost porabiti tudi
za razgovore o morebitnem izvozu špan-
skih vin v Ameriko.

Spopad z bolgarskimi komitaši

Beograd, 19. nov. AA. 18. t. m. okoli 20.
so poskušale v obmejnem odseku sreza ca-
revoskega vdrati na naše ozemlje tri sku-
pine bolgarskih komitov, ki so vsaka šte-
le po 5 mož. Ker so jih naše obmejne straže
pravočasno opazile, so komitaši začeli na-
nje metati bombe in streljati. Naše straže
so komitaše po kratkem boju poglone na-
zaj čez mejo. Na kraju, kjer se je vršil
spopad, so našli razen več bomb in naboj-
ev tudi tri neeksplozivne bombe bolgar-
skega izvora. Na naši strani ni bilo nikakih
žrtve. Obmejne straže so takoj obve-
stile o napadu bolgarske obmejne oblasti
in zahtevale, da se sestavi mešana komi-
sija, ki naj ugotovi bolgarske napade.

Zakon o zaščiti kmeta

Beograd, 19. nov. p. Skupščinski odbor
za zakonski načrt o zaščiti kmetov je imel
nocoj sejo, na kateri je izbral ožji odbor,
ki bo v soglasju s finančnim in trgovskim
ministrom združil predloge, ki so jih posa-
mezni poslanci iznesli v načelni debati, v
onoten predlog. V odbor je bil izvoljen
med drugimi tudi poslanec Ivan Urek. Pri-
hodnja seja bo v torek popoldne.

Prepoved tujih deviz za pokojnine

Beograd, 19. novembra. AA. Finančni
minister je izdal odlok, ki ukinja izdaja-
nje tujih plačilnih sredstev za plačevanje
pokojnin upokojencem denarnih ustanov
in podjetij ter samoupravnih teles, ki bi-
vajo v inozemstvu. Dosedaj izdana poob-
lastila in legitimacije za nabavo tujih pla-
čilnih sredstev v gornji namen izgube 15.
decembra t. l. veljavo.

Smrt sarajevskega gledališkega umetnika

Sarajevo, 19. novembra n. Davi ob 7.
je umrl prvak sarajevske drame Peter Vu-
čević. Deloval je 12 let v Sarajevu.

Trockij prispel v Italijo

Napuli, 19. novembra. AA. Trockij je
davi ob 6 prispel s parnikom »Praga« iz
Pireja v Napulj. Na potovanju ga sprema-
lja njegova žena. Na potnem listu sta se
Trockij in njegova žena vpisala pod ime-
nom zakona Sedov.

Nesreča francoskega letala

Pariz, 19. novembra s. Pri potkusnem
poletu blizu Toulona je padlo večeraj iz vl-
šine 300 metrov v morje letalo »francoske
vo

Načrt zakona o občinah

Zakon o občinah, ki je o njem ravno te dni začel razpravljati poseben odbor Narodne skupščine, spada med temeljne, najvažnejše državne zakone. Saj so občine osnovna edinična javne uprave, državne in avtonomne: z njimi ima prebivalstvo največ neposrednega stika in njihovo poslovanje najbolj vidi in razume. Demokratično državo življenje zahteva za pogoj dobro funkcioniranja občine, na drugi strani pa se demokratična načela tudi najlažje in najbolj neposredno uveljavljajo ravno v občinah. Zato je ureditev občin in njihovega poslovanja ogromnega pomena za vse prebivalstvo in novi občinski zakon mora zanimati vsakogar.

Da je občinski zakon potreben, o tem ni dvoma. Dovolj je, ako opozorimo, da so samo občine v naši banovini urejene na osnovi štirih različnih zakonov, ki so v glavnem še danes v veljavi. Prekmurske občine so urejene po madžarskih zakonih, naše ostale občine pa po deželnih zakonih pokrajin, katerim so nekaj pripadale. Enaka raznolikost vlada tudi po drugih pokrajinskih državah. Zato je ureditev občin in njihovega poslovanja ogromnega pomena za vse prebivalstvo in novi občinski zakon mora zanimati vsakogar.

Od vlade predloženi osnutek občinskega zakona je zelo obširen in vsebuje toliko važnih odločb, da je nemogoče v enem članku opozoriti na vse. Objavili bomo v prihodnjih številkih še podrobnejše podatke o nameravani novi ureditvi občin. Vsi, ki poznajo in se zanimajo za komunalno življenje, naj razmislijo o tem, kako bi si svoje občine uredili tako, da bo najbolj koristno za občane in državo. Narodni poslanci in senatorji bodo gotovo hvaležni za vsak pametni in stvarni nasvet in ga bodo skušali uveljaviti pri parlamentarni obravnavi novega zakona.

Delokrog občin je v naših krajih že sedaj precej velik in važen; po novem zakonu bo še znatno razširjen. Občinam ne bo pripadala samo naloga da upravlja občinsko imovino. Ime bo do skrbeti tudi za prometna sredstva, za ceste in mostove, za kanalizacijo, razsvetlavo in druge v to stroko spadajoče institucije. V njih delokrog bo spadalo socialno služstvo glede ostarelih in oslabelih, kakor tudi glede dečev zaščite, dalje skrb za zdravstveno stanje občanov, za zdrava stanovanja, za gasilstvo. Občine se bodo morale brgati za gospodarsko blaginjo, za prosveto, posebno za šole, knjižnice in izobra-

ževalno delo s predavanji, knjižnicami in društvi. Seveda bo naloga občin tudi krajevna policija, saj jim bo poverjena tudi pravica kaznovanja raznih prestopkov. K vsemu temu pa prihaja še tako zvan prenešen delokrog, to je sodelovanje z državnimi oblastmi, v kolikor bodo vršile svoje funkcije na občinskem teritoriju.

Te obsežne in za napredek najširših slojev prebivalstva važne naloge pa bodo mogle izvrševati le gospodarsko močne in upravno dobro urejene občine. Ravno pri nas v Sloveniji lahko vidimo, da premajhne občine niti sedanjega manjšega delokroga ne morejo zadovoljivo obvladati, a morajo kljub temu nalagati občanom velika davčna bremena. Zato se je postavil novi zakon na stališče velike občine in zahteva, da mora občina šteti vsaj 2000 prebivalcev. Primernost tega števila so pokazale izkušnje po raznih drugih državah, pa tudi po nekaterih pokrajinah Jugoslavije, kjer imajo že sedaj le občine, ki štejejo po več tisoč ljudi. Najmanjše število 2000 duš za občino je določal že tudi osnutek občinskega zakona, ki je bil pripravljen l. 1927 ali 1928. Isto število najdemo tudi v občinskih zakonih mnogih evropskih držav.

Ako bo naš novi občinski zakon sprejet v obliki, kakor je bil predložen od vlade, bo ravno njegova določba, da morajo imeti občine vsaj po 2000 prebivalcev, najgloblje posegla v slovenske razmere. V dravski banovini imamo sedaj skoro 1100 občin, tako da odpade na eno občino komaj tisoč ljudi. Ako pa odštejemo Ljubljano, Maribor in še nekatere velike občine, je povprečje še mnogo manjše. Nad 2000 prebivalcev ima komaj okrog sto občin, vse ostale so manjše. Ako bi zato slovenske občine preuredili strogo po določbah novega zakona, bi morali namesto dosedanjih 1100 občin ustanoviti samo 350 do 400. Res pripuščajo novi zakon sam več možnosti, da obstojajo tudi občine z manj kot 2000 prebivalci, vendar pa moramo v vsakem primeru računati, da bo treba več sto sedanjih občin združiti. Ako hočemo, da bo ta težka, kočljiva in odgovorna naloga rešena v čim večje zadovoljstvo in v čim večjo korist vseh, je treba nemudoma začeti s pripravami. Poleg drugih činiteljev so tu poklicane zlasti tudi srede in krajeve organizacije nove vse državne stranke, da razmislijo in razpravljajo, kakšen način preureditve občin bo najboljši.

Opozorili smo danes le na eno določbo, v osnutku novega občinskega zakona, a na določbo, ki je za naše kraje najbolj važna. Rekli pa smo že, da vsebuje zakonski načrt še celo vrsto drugih določb, ki tudi globoko posegajo v vsakdanje življenje prebivalstva. Zato je treba, da poslanci in senatorji obravnavajo osnutek z največjo skrbnostjo in ljubeznijo. Enako pa je nuja dolžnost vse javnosti, da jih pri tem odgovornem delu podpira po najboljših močeh.

Planinka čaj

Bahovec čisti blago in sili na vodo. Zavitek 20 Din v apotekah.

Medzavezniški dolgovi

Povsem prirodno je, da se je vprašanje dolgov evropskih držav Zedinjenim državam pokrenilo takoj, ko so bile izvršene predsedniške volitve. Res je sicer, da čas medvladija, ki traja v Ameriki od začetka novembra do prvih dni marca, ni ravno ustreten za novo ureditev dolgov, vendar pa ravno v to razdobje pomembni dan 15. decembra, ko zapadejo dolžne anuitete nekaterih evropskih držav. Za časa tega medvladija, ko novi predsednik še ni nastopil svojega mesta, stari pa nima več potrebne avtoritete, da bi odločil v važnejših zadevah gotovo ni misliti na kako načelno izpremembo v upniških odnosih Amerike do evropskih dolžnikov. Vendar pa je treba pravočasno opomniti generalnega upnika nastran Atlantskega morja, da je položaj po zrušitvi nemških reparacij bistveno drugačen in da mora Amerika, ki je dala za to prvo pobudo z znanim moratorijem, tudi priznati notranjo zvezo med reparacijami in svojimi terjatvami.

Za sedaj so formalno zahtevale odloga, oziroma nove ureditve dolgov Francija, Anglija, Belgija, Poljska in Italija. Najogromnejši delež na dolgovih Ameriki odpade na Anglijo, ki je tudi prva in zato najneugodnejše urejila način odplačevanja; samo Anglija dolguje Ameriki več kot 40 milijard mark, francoska številka je za polovico manjša (28 milijard), Italija ima 10 milijard mark dolga v Zedinjenih državah, Belgija pa dobre 3 milijarde. Razen angleške, so bile vse te terjatve krite z reparacijskimi dajatvami. Iz tega naslova so imele terjati od Nemčije: Francija 59 milijard mark, Belgija 6 milijard, Italija 17 milijard, Anglija 21 milijard, naša kraljevina pa 3 milijarde 800 milijonov mark.

Kakor je razvidno, so bile vse ameriške terjatve bogato krite z reparacijami, razen angleške, ki je bila še enkrat toliko, kolikor je znašal reparacijski delež Velike Britanije. To lepo kritje je Hoover brezobzirno podrl s svojim moratorijem, ki je imel edini namen rešiti ogromne privatne naložbe ameriških finančnikov v Nemčiji. To se je posrečilo, obenem pa je prebil prvo vrzel v zid neposrednih nemških upnikov in omogočil Nemčiji, da se je odtegnila plačevanju reparacij.

Poročila iz Amerike vedo povedati, da Roosevelt ni tak brezkompromisen nasprotnik nove ureditve evropskih dolgov, kakor je bil Hoover; pravijo, da pa tudi v kongresu še vedno prevladuje mnenje, da se Evropi ne me popustiti niti pare, ker bi vsak popust šel takoj v oboroževanje. Vendar je dovolj nade na to, da bodo Zedinjene države odstopile od nevezdnega stališča, da med njihovimi terjatvami in reparacijskimi dajatvami ni prav nikake notranje zveze. To spoznanje je potrebno kot temelj za nadaljnja pogajanja, v teku katerih bo morala Amerika vsekakor popustiti na svojih zahtevah, saj je zoper njo hud argument: Hoover moratorij.

Posamezni senatorji bodo seveda še nadalje govorili o evropski nečvrstosti in zahtevali vrnitev dolga do zadnjega centa ali njihova odločnost se bo uresila, ker ne bodo znali navesti niti enega pravega gospodarskega argumenta za svojo pretirano Vire ki ga je zaprl Hoover od glasnem pritjevanju senatorja Boraha in njegovih pristaev, tudi vse prizadevanje senatorjev ne bo moglo znova odpreti ali pa najti novega.

Na popolno črtanje dolgov v Ameriki seveda nihče ne misli, osobito ker so se volilni politiki o priliki volitvene agitacije oželeži z raznimi obljubami in protesti, ki jih čez noč ni mogoče pozabiti. Kljub temu pa prodira mnenje, da evropske države niso v stanu izplačati onih enilnih milijard, zato razsodnejši politiki že delajo razpoloženje za primeren kompromis. Londonski »Economist«, ki poroča o tej zadevi obširneje pa izraža nado, da se bodo za vezniški dolgov obravnavali znova pri čemer bo vodilna misel, da se interesei sporazumejo za splošno črtanje na temelju onih razlogov ki so omogočili lozanski sporazum glede nemških reparacij. To tem bolj ker bodo dolžniki naglašali, da je dolg dosegel astronomsko višino samo zato, ker so bile za vojne dobave zaračunane strahotno pretirane cene. Te niso nič v skladu z vrednostjo dobavljenega blaga niti z današnjim stanjem cen ter tako onemogočajo vsak izgled na vrnitev, dokler niso zmanjšane na pametno mero.

Pri novi lozanski konferenci, ki se bo morala baviti z medzavezniškimi dolgovi, bo seveda moralo biti načeto tudi vprašanje naših dolgov zaveznikom. V Franciji smo imeli obveznosti za 2227 milijonov dinarjev, v Ameriki za 3463 milijonov. V Angliji za 6667 milijonov, tako zvano reliefno posojilo pa znaša 540 milijonov, skupno skoro trinajst milijard dinarjev. Misel na poravnava tega dolga, ki je po pretežni večini nastel iz dobav vojnih potrebščin po pretiranih vrednostih cenah, je tem iluzornejša, ker je zaprt vir reparacij. Odtod bi morala naša država dobiti od l. 1929. do 1964. okroglo 84 milijonov mark letno, od 1965. do 1988. pa po 22 milijonov mark. Skupno tedaj dobrih 34 milijard.

Evropske države se trudijo že dobri dve leti, da bi Ameriki dokazale trajno zvezo med njenimi terjatvami in reparacijami, zato so morala med tem že same uvideti, da mora taka zveza obstajati tudi med reparacijami in ostalimi medzavezniškimi dolgovi. Tako ureditve bi bile zadnje poglavje v zgodovini reparacij in medzavezniških dolgov, zelo dovolj pa je, da bi možno ta zamotanih krmelne dolgov in terjatev zaključiti že prihodnje leto. Naj se stvar zavrti tako ali tako svet bo areden, da se je izvedla likvidacija medvojnih obvez brez hujših obvez.

Dunajski nozomet

Dunaj, 19. novembra g. Prvenstvena tekma z med WAC in N'cholonom se je končala z 2:1 (1:1) za WAC. V prijateljski tekmici je Sportklub zmagal nad BAC s 7:2 (6:1).

Skrb za šolstvo in prosveto na Poljskem

Iz govora senatorja dr. Rožiča v razpravi o odobritvi kulturne konvencije s poljsko republiko — Poljska ima 26.300 osnovnih, 794 srednjih in 12 visokih šol

Ko je senat v petek razpravljal o odobritvi kulturne konvencije s Poljsko, je s lepim govorom posegel v debato tudi senator dr. Rožič. Iz njegovega govora posnemamo naslednje zanimive podatke, ki bodo zanimali tudi širšo javnost:

Poljska republika ima površine 388.390 kv. kilometrov, od tega je 67 odst. pripadalo nekdanji Rusiji, 11 odst. Nemčiji in 22 odst. Avstriji. Prebivalceve šteje Poljska 31 milijonov. Poljakov je med njimi 70 odst., Rusinov 14, Belorusov 4, Nemcev 3,8 in Židov 7,8 odstotka. V administrativnem pogledu se deli Poljska v 17 vojvodin, ki se zopet dele na 279 okrožij (srezov). V pogledu šolstva je Poljska razdeljena na deset kuratorijev, iz katerih Krzemieniecki Lioei, ki tvori svojo lastno šolsko enoto, in Slezijo, ki ima svoj šolski distrikt. Vsak kuratoriz se deli v šolska okrožja, ki se večinoma ujemajo z upravnimi političnimi okrožji (srezi).

Na razvoj šolstva na Poljskem (od 1. 963 do 1795) sta uplavala najbolj dva faktorja, kralj in cerkev. Kralji, sami katoličani, so podpirali cerkev, ki je ustanavljala šole. Nova epoha poljske nacionalne kulture se začne s kraljem Kazimirjem Velikim, ki je vladal od leta 1333—1370 in ki je leta 1364 ustanovil krakovsko akademijo. Takrat se je začela razvijati poljska nacionalna misel, ki je še danes jedro in temelj poljske države. Že l. 1580. je Stanislaw Warzewicki v svojem nagovoru na kralja Stefana Batoryja sprožil predlog da se ustanovi posebno prosvetno ministrstvo. Veliki poljski državnik in vojskovodja Jan Zamojski, bivši rektor v Padovi, v Italiji, je imel ženjalno klejo, da mora mladina od rane mladosti rasti in se vzgajati za državno službo v najširšem pomenu besede. Zamojskega ideja je postala ideja poljskega nacionalnega državljanca, samozvestnega, izobraženega in plemenitega človeka, služabnika svoje države.

V zgodovini vzgoje poljskega naroda nalezimo kasneje na misleca Sebastiana Petryczyja, ki je udeležil: »Otrokova duša naj bo gladka in čista kakor deska, na katero lahko vse zapišemo, kar hočemo.« V 17. stoletju v dobi junaških bojev s Švedi, Kozaki in Turki je zelo propadla skrb za dobro vzgojo mladine. Ravnotako je bilo v prvi polovici 18. stoletja, v dobi vladanja tujih knezov iz hiše Saksanske. Tedanji voditelj in vzgojitelj poljskega naroda je bil izgnani kralj Stanislaw Leszczyński, ki je v Luneville ustanovil poljsko narodno šolo za vzgojo poljske mladine v državnem smislu.

Poljsko šolstvo in znanstvo za časa poljske odvisnosti od leta 1795 do 1914 za poljsko zgodovino ni veselo poglavje. Po trikratni razdelitvi Poljske med Rusijo, Avstrijo in Nemčijo je tudi znanstvo in šolstvo mahoma propadlo. Nemška Prusija in Avstrija sta sistematično gemanizirali šolstvo; zatirali sta osnovno, srednje in visoko šolstvo na celoti. Toda poljski rodoljubi in nacionalisti so znali v raznih društvih, organizacijah in publikacijah bojeviti in vzdržati v mladini nacionalni duh. Iz te dobe nacionalne sužnosti so izšli največji poljski možje kakor Mickiewicz, Jan, Slowacki, Domejko, Malczewski, itd. Poljske visoke šole in akademije pa so v tem času kljub veliki nacionalni stiski in navzile zatiranj po vršile in razvijale svoje nacionalno poslanstvo med narodom.

Volitve odbora ZSAU na univerzi

Včeraj se je ves dan vršilo živahno zborovanje na univerzi — Sklepi o inozemskih slušateljih in vpisovanje učiteljskihnikov

Ljubljana, 19. novembra.

Na univerzi se je danes vršila redna javna skupščina delegatov Zveze slušateljev Aleksandrove univerze. Že ob 8. jutraj se je napolnila velika zborniška dvorana. Vsaka fakulteta izvaja vsako leto svoje delegate in ti izvolijo odbor Zveze. Kakor obe poslednji leti, je bila tudi letos od vsake fakultete vlozena le po ena lista delegatov, zato je tudi današnja volitev potekla brez incidentov.

Za predsednika sta bila na skupščini predlagana dva kandidata in to cand. phil. Jože Zemljak (člen kat. društva A. O.) in tehnik Stane Mihelič (neorganiziran). Pri prvi volitvi sta dobila oba kandidata enako število (32) glasov. Pri ponovnih volitvah pa je dobil Zemljak 36 glasov, dočim je Mihelič ostal z dobljenimi 27 glasovi v manjšini. Nato so bil izvoljeni še odborniki, za katere sta se takisto borili dve skupini delegatov: prva lista je bila vlozena od skupine Triglavov in neorganiziranih, druga pa od strani katoliških akademikov, dočim Jadranaši niso vložili lastne liste po fakultetah in tako tudi niso zastopani v odboru ZSAU. Izvoljeni odborniki so: Kokočič (kat.), Ložar (kat.), Kos Albert (Tri-

glav), Kulovec (kat.), Strojir (neopredeljen), Matko (Triglav), Mihelič (neopr.), Dostal (neopr.) in Preic (kat.). Odbor so bo konstituiral na svoji prvi seji.

Ves dan je bila zborniška dvorana polna akademikov, ki so z zanimanjem spremljali poročila dosedanjih funkcionarjev ZSAU. Odboru je bil soglasno podan absolutorij. Med slučajnostmi se je razvila živahna debata, v kateri je bila med drugim sprejeta resolucija proti šolninam; nadalje je bil sprejet predlog, da morajo inozemski slušatelji podpisati revere, da ne bodo po dovršenih študijah iskali služb v Jugoslaviji. Učiteljskaiki, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom absolvirali učiteljske, so do slej imeli pravico, vpisati se za redne slušatelje in pedagoški skupini, filozofske fakultete in so stremeli po tem, da bi poslej imeli pravico do vpisa na filozofsko fakulteto vobče. Danes je bil sprejet predlog, da se učiteljskim to ne dovolj. Debata je mestoma bila prav burna. Skupščina je bila zaključena ob pol 19.

Zvečer so akademiki priredili podoknico dosedanjemu rektorju dr. Serku in novemu rektorju dr. Slavici.

Razorožitvena pogajanja

London, 19. novembra. A.A.V. zvezi z angleškim predlogom o znižanju letalskih sil za eno tretjino po izenačenju s sedanjim angleškim stanjem opozarjajo uradni krogi na sedanje stanje letalstva v posameznih državah, kakor sledi iz zadnjega poročila Društva narodov. Francija ima 2375 letal, Zedinjene države 1752, Japonska 1639, Italija 1507, Velika Britanija 1434. Po svetovni vojni je imela Velika Britanija največ letal, kasneje pa je prostovoljno znižala število svojih letalskih vojaških sil.

Berlin, 19. novembra. AA. Poljski državni podtajnik Szembek je po večdnevem bivanju v Londonu in Parizu, kjer se je mudil v informacijske svrhe, prispel v Berlin, kjer je imel danes sestanek z nemškimi zunanjim ministrom Neurathom, s katerim je razpravljal o razorožitvenem vprašanju. Nocoj je prispel v Berlin poljski zunanji minister polkovnik Beck, ki se bo sestal s Szembekom, nakar odpotujeta oba v Zenevo.

London, 19. novembra. Č. Iz Tokija poročajo, da je mornariško ministrstvo objavilo komunique, po katerem se japonska vlada v načelu strinja z britanskimi predlogi za redukcijo velikih bojnih ladij, vztraja pa

na svojem stališču, da se ne smejo ukiniti podmornice, ki jih japonska vlada snatra kot sredstvo za obrambo siromasnih držav.

Ministri v Zagrebu

Zagreb, 19. novembra n. Iz Beograda so prispeli v Zagreb ministri dr. Srikul in dr. Karamchmedović ter predsednik senata dr. Ante Pavelić.

Podražitev kruha v Zagrebu

Zagreb, 19. novembra n. Danes so zagrebški peki podražili kruh, ki stane od slej bel 4.50, polbel 4, črni pa 3.50 Din.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro ali slabo oblačno, visoki oblaki, ponehi hladno, jutraj megleno. Situacija večernjega dne: Barometrska depresija leži še vedno nad severno-vzhodno, druga pa nad južno-zapadno Evropo. Anticiklon pokriva centrum severno-zapadne in južno-zapadne Evrope. Ker je naša država pod vplivom toka hladne močnejše zraka s severa, so temperature padle, vendar pa se je dnevna amplituda povečala, ker je podnevi toplejše.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Oblačno, morda tudi s padavinami. Bolj toplo.

Masaryk o mednarodni solidarnosti

Za mir in razorožitev — Potrebno je medsebojno zaupanje in ne strupeni plini

Praga, 19. novembra d. Predsednik Masaryk je v svojem govoru po radju prebivalstvu Anglije izjavil med drugim:

Evropski in izvenevropski narodi so ustvarili po vojni z Društvom narodov relativno zelo učinkovito sredstvo za ureditve demokracije in pravičnosti med narodi. Potrebno je, da se to sredstvo uporablja in rai nudi pomoč zlasti v trenutku, ko se je Društvo narodov lotilo rešitve ene najvažnejših svojih nalog. vprašanje trajne zagotovitve miru ter razorožitve. Res je, da imajo politične težkoče in krize v gotovi meri svoj vzrok v gospodarskih težkočah, kakor tudi, da so nasprotno gospodarske težkoče in krize pod vplivom političnih zapletitve, ki jih povečujejo. Pokazati pot, po katerem moremo priti iz sedanje gospodarske stiske, je strokovna zadeva gospodarskih in finančnih strokovnjakov, preprčan pa sem, da gre tudi tu v glavnem za vprašanje, kako se moremo zopet vrniti k mednarodni solidarnosti in sodelovanju. Pogosto čujem in čitam o balkanizaciji Evrope, kakor da bi nove ali obnovljene male države povzročile gospodarske težkoče. To je velika zmotna. Ali ne doživljamo morda Zedinjene države Anglija, Francija in ostale velike dežele enako krizo?

Vsi ljudje dobre volje se morajo združiti v delu za najvišji ideal, ki ne pomeni samo, da naj pridemo iz sedanje krize, temveč da pripravljamo tudi neobhodno potrebno atmosfero za trajen mir. Dokler se ne bodo izpremenila naša srca, ne bo razorožitev kot takla nobeno jamstvo za

bodočnost. Upam, da smo vsi prepričani da ne sme več priti do nove vojne. Mnogo nerešenih vprašanj je v današnjem malo razveseljem svetu, toda rešiti jih moramo v prijateljski in dostojni razpravi, ker se z bombardiranjem mest in z ubijanjem nedolžnih žen in otrok ne morejo rešiti. Potrebujemo medsebojnega zaupanja in nobenih strupenih plinov.

Ako bo prihodnja svetovna gospodarska konferenca prispevala k rešitvi naših gospodarskih in poslovnih težkoč, bo enako važnega pomena, da pride, v kolikor je po človeških močeh mogoče, razorožitvena konferenca do nadaljnjega razvoja v pripravi trajnega miru. Sodelovanje Amerike je v obeh primerih nujno potrebno in pričakujem od obeh anglosaskih držav, da bosta storili, kar je njuna naloga. Mnili so časi ko se je moglo misliti na »splendid isolation«. Mi se nahajamo vsi na isti ladi.

Kar se tiče Češkoslovaške, bi rad poudaril, da nisim izgubil svoje odgovornosti v tej smeri nikdar iz vida. Mi smo se v največji meri prizadevali, da bi ustvarili v notranjosti red in stabilnost. Prepričani smo, da nismo s svojim prizadevanjem ki ni bilo brez uspeha, koristili samo sebi, temveč olajšali tudi evropski in mednarodni položaj. Naša nadaljnja prizadevanja so bila vedno usmerjena na to, da vzdržujemo dobre odnose s sosedci. Pripravljeni smo vsak čas sodelovati na gospodarskem, kulturnem in političnem področju ter ostajamo zvesti načelu miru, pravičnosti in demokracije v zunanji in mednarodni politiki.

Lyttonovom poročilu

štva narodov. V tem primeru bi se skupščina sestala še letos.

Po drugem mnenju naj svet Društva narodov izroči kitajske in japonske opombe odboru devetnajstostorice. V ta posvetovalni odbor naj bi bila povabljeni tudi zastopniki Zedinjenih držav in Rusije. V tem primeru bi bila izredna skupščina Društva narodov meseca februarja.

Kitajski in japonski delegati soglašajo v zahtevi po čim prejšnji izjavi Društva narodov o Lyttonovem poročilu in rešitvi mandžurskega vprašanja. Japonci bi vrhu tega radi videli, da svet Društva narodov razčisti sporna vprašanja še pred koncem leta, Kitajci pa bolj zaupajo izredni skupščini in stalnemu odboru devetnajstostorice.

Pred sestankom sveta Društva narodov

Pričetek razprave o

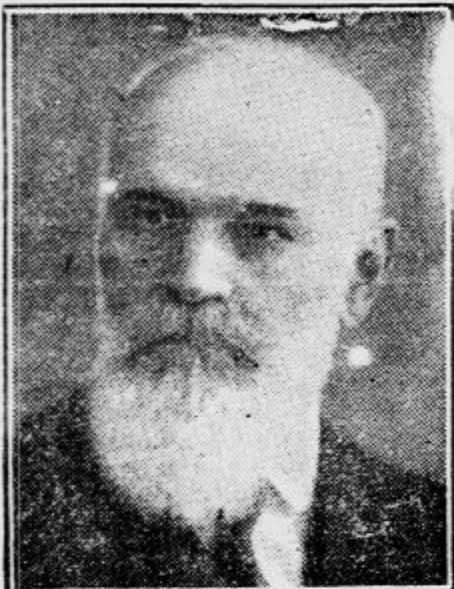
Zeneva, 19. nov. AA. Japonski poslanik v Parizu Nagaoka, ki je tudi član japonske delegacije v DN, je davi obiskal ameriškega delegata Normana Davisa in mu v glavnih obrisih navedel razloge, ki govorijo za to, da ostane v Mandžuriji nova vlada.

Danes potrjujejo, da prva in morda celo obo prvi seji sveta Društva narodov, ki se sestane v ponedeljek, ne bosta še posvečeni neposredni razpravi o mandžurskem vprašanju. Med delegati in v tajništvu Društva narodov sta se pojavili dve mnenji. Po enem naj bi tak kitajski kakor japonski delegati najprej ujemeno pojasnili svoje opombe o Lyttonovem poročilu, nato pa naj bi svet sam odločil o rešitvi, ki bi jo bilo treba predložiti izredni skupščini Dru-

Naši kraji in ljudje

70letnica predsednika notarske zbornice

Jutri bo praznoval 70letnico svojega rojstva eden najodličnejših predstavnikov naših pravniških in nacionalnih krogov, predsednik notarske zbornice v Ljubljani, g. dr. Andrej Kuhar. Markantna osebnost na zunanji, zdrav in močan v sebi in neprestano neumorno delaven — tako stopa dr. Kuhar na prag svojega osmega decenija. Sam za se, v krogu svoje družine, daleč od kakšnega slovesnega hrušča in trušča bo dr. Kuhar obhajal ta svoj dan, zakaj kot človek kakre duše in resnega dela je jubila velik neprijatelj zunanjih gest in slavnostnega patosa.

Dr. Andrej Kuhar se je rodil dne 21. novembra 1862 v vasi Ravne pri Smartnem v Tuhinju. Oče, marljiv kmetovalec, mu je zelo zgodaj umrl in tako je Andrej že od malega moral precej z lastnimi rokami in lastno mislijo skozi življenje. V ljudsko šolo je hodil v Kamniku, nato pa je prišel v Ljubljano v Alojzijeve in tu začel študirati gimnazijo. Šolal se je sam večinoma z delom svojega duha, bil je za inštruktorja v znanj Auerjevi rodbini. Po maturi je šel na Dunaj študirati pravo in tu je bil za vzgojitelja na gradu grofa Segurja. Po končanem študiju je kot koncipient vstopil v pisarno notarja Plantana in je služboval v Stični, Radovljici in Ljubljani leta 1900. Je dobil notarijat v Žužemberku in tedaj se je poročil z gđ. Berto pl. Dobnerjevo, hčerko konjeniškega majorja, ki mu je bila potem verna spremljevalka skozi življenje in vzorna mati lepim, dobrim, talentiranim hčeram. Nadalje je bil notar v Trebnjem, Litiji in naposled v Ljubljani, kjer je odprl pisarno leta 1921.

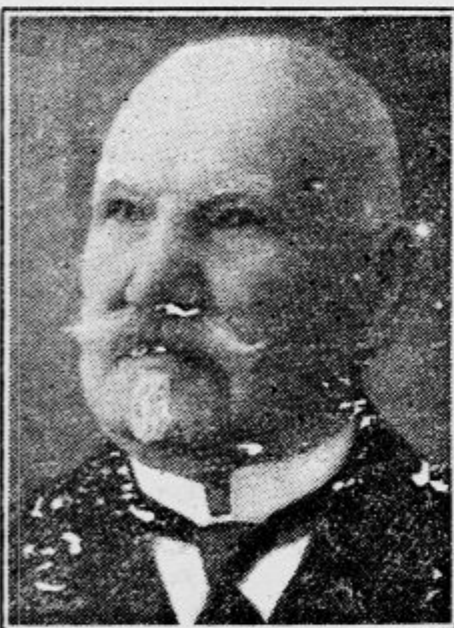
Dr. Kuhar je bil že od mladih nog močno nacionalno misleč in delaven. Zmerom je bil premočrten borec za slovensko, za narodno stvar. Intenzivneje pa se je začel politično udejstvovati za bivanja v Trebnjem, tedaj je bil tudi produktiven in bistri kulturno-politični članek »Slovenskega Naroda«. Zaradi svojega nacionalnega zadržanja je bil dr. Kuhar v Avstriji zmerom zapostavljen in zato je tudi razumljivo, da je tako pozno, šele po preobratu dobil notarijat v Ljubljani. Navdušen Sokol je bil dr. Kuhar zmerom, zdaj je R. podstarosta ljubljanske župe. Kako velik ugled uživa v krogih svojega stanu, dokazuje dejstvo, da je bil po smrti notarja Hudovernika lani izvoljen za predsednika notarske zbornice.

Uglednemu pravniku in vzornemu nacionalnemu možu naše iskrene čestitke!

Visoka leta pisarniškega ravnatelja Kodermana

Novo mesto, 18. novembra.

Ob svojem 80. letu je redkokoli tako svez in prožen kakor upokojeni pisarniški ravnatelj gosp. Franc Koderman. Rodil se je 19. novembra 1852 v idilični Nadgorici v črnuški fari. V Ljubljani se je šolal do 1868. in hodil na počitnice v Trst.

k stricu dr. Dolničarju, ki je vcepil v dušo mladega dijak tri glavne čednosti: poštenost, značajnost in vztrajnost. Te so ga spremljale na nadaljnji poti življenja, ki je bila večkrat prepletena s trnjem.

Po triletnem vojaškem roku, ki ga je odslužil pri Janežih v Trstu, je stopil k

orožnikom in služboval kot postajevodja v Kostanjevici, v Pirčah ob Kolpi, Velikih Laščah in Trebnjem. Zemljiškonjižni izpit je slednjič položil z odliko in postal kanolist pri sodišču v Žužemberku, 1893. Je bil premeščen k novomeškemu okrožnemu sodišču, kjer je služboval kot pisar.

DAMSKI PLAŠČI najlepši in najcenejši pri

R. PUČNIK

Selenburgova ulica št. 1, nasproti kavarni »ZVEZDI«
za GOSPODE MODNO KROJASTVO elegantno in najceneje.

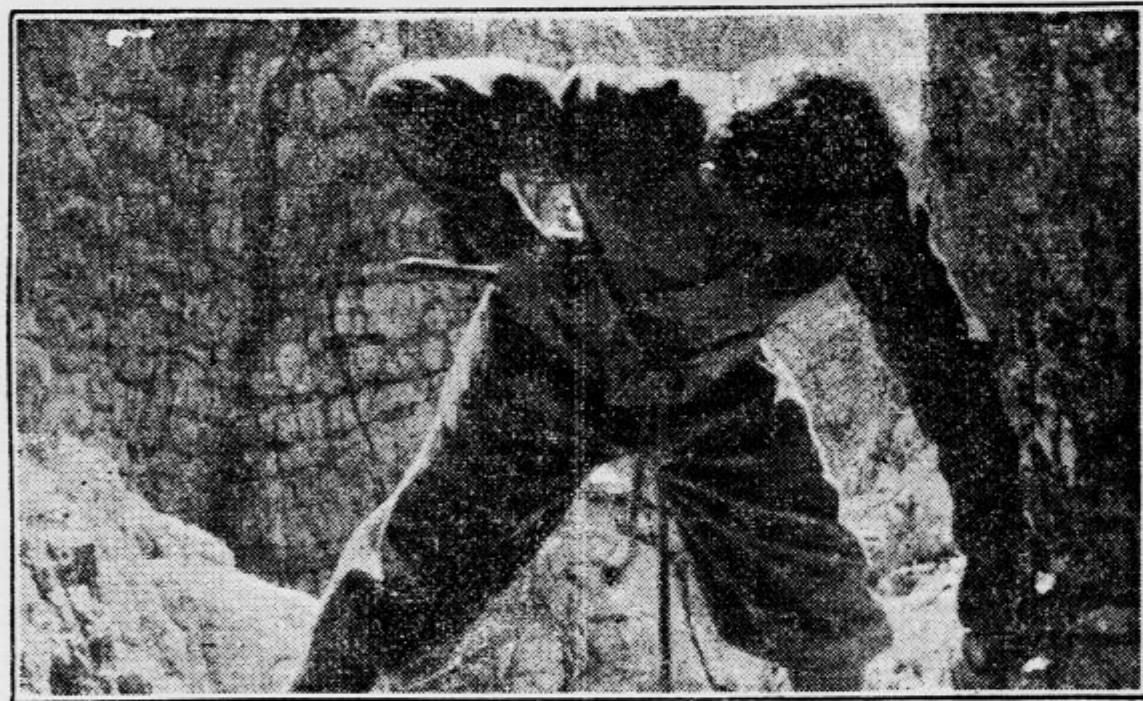
niški predstojnik, višji pisarniški predstojnik in kot pisarniški ravnatelj do upokojitve. Preživel je kar pet svojih predstojnikov, predsednikov novomeškega okrožnega sodišča: gg. Jevnikarja, Gerdešiča, dr. Kavčiča, Trenza in Garzarolija. Živita mu dve hčerki, a daleč od očeta. Hermina je diakonisinja na Dunaju. Anica poročena Serkičeva pa v Beranah poučuje na gimnaziji nemščino. Njegovega ljubljence Bogomila je na žalost ugrabila svetovna vojna, padel je kot aktivni nadporočnik. Na stara leta sameva g. Koderman že 37. leto v hiši lekarnarja g. Bergmana. Želimu čestitemu jubilarju, da bi v zdravju dočkal še nekaj tako lepih praznikov življenja.

„Triglavske strmine“ — naš novi film

Z zadovoljstvom bo naša javnost sprejela novi slovenski planinski film, delo Metoda Badiure. Po poskusni predstavi, ki se je vršila pretekli četrtek v Elitnem kinu Matici v Ljubljani pred povabljenimi družbo, se bodo izvršile še nekatere male korekture — nekaj se bo izrezalo, nekaj še dodalo — nakar bo novi film v dolžini 2400 metrov doživel kristno predstavo v Ljubljani. Gotovo ga bo z odprtimi roka-

mi sprejelo tudi naše podeželje. Želimu pa, da bi film šel tudi dalje po Jugoslaviji in v inozemstvo. Priobčujemo dva prizora. Zati gorenjski parček: žanjica Minka in kosec Miha sta gđ. Pavla Marinkova in g. Miha Potočnik iz Ljubljane. Na drugi sliki pa je Joža Čop z Jesenic, ki vodi svoja tovariša Miho Potočnika in Uroša Zupančiča na plezalni turi pri prečkanju Severne triglavske stene.

Policijska kronika pripoveduje

Aretiranci in begunci — Žalostni junaki današnjih dni

Ljubljana, 19. novembra. Davi ob 7. je policijska uprava odpravila v sodne zapore znana vlomilca Novosela in Bizoviška, ki sta vlomila v trgovino ge. Šmalčeve. Davorin Novosel je krepak in visok 22letni mehanik, manjši in nekoliko šibkejši Adolf Bizovišek pa je po poklicu sedlar in tapetnik. Dopoldne sta bila zasiljena od preiskovalnega sodnika. Z deželo so orožniki prignali v ljubljanski zapor 4 osebe, osumljene raznih deliktov.

Varnostni organi so že dalje časa nadzorovali Bosanca Omera Murgiča, ki se zadržuje v Ljubljani že okrog osem let. Murgič je prvotno delal na raznih stavbah. Spočetka je bil prav priden in pošten, nakar pa se je popolnoma spremenil. Navelical se je dela in se pričel ukvarjati s kartami. Oženil se je z neko devotko iz ljubljanske okolice, a jo je pričel časom zanemarjati, da se je morala reva preseliti nazaj k staršem. Murgič pa se je jel klatiti okrog po mestu in posecati razne nočne lokale in zakotne beznice, v katerih je našel žrtve hazardiranja. To mu je donosalo lepe dohodke in Murgič je postal pravcati gizdaljin. Izhajal je brez dela celih šest let in se povrh tega preč delal z raznimi ženskami, ki jih je vabil v neko

barako na Kodeljevem. Za pomočnika je imel dalje časa tudi svojega brata Derviša, ki so ga oblastva že pred tednom izgnala iz Ljubljane. Sedaj je za zamreženimi okni tudi Omer, ki bo po prestani kazni enako izgnan iz Ljubljane.

Policijska kronika ima vedno več opravka tudi z nesrečnimi ženskami. Po lokalih v Kolodvorski ulici je bilo sinoči zopet živahno. Tam so se zbirali po dalmatinskih vinotocih in pozneje v kavarni tuji prekupevalci, ki pa so kmalu poiskali žensko družbo. Z njimi vred se je znašlo v loka-

Debili ljudje dosežajo z vestno uporabo naravnih »Franz Josefovih grenčice« izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogostevnila poročila zdravnikov - strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefovih vade.« »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

lih sedem lahkoživk. Sredi veseljačenja pa so se pojavili možje postavke, ki so spravili v zapor vseh sedem žensk, o katerih je znano, da so brez poklicev in žive lahko miselno življenje.

Z deželo je bila ljubljanska policijska uprava obveščena o naslednjih dogodkih: Pred nekaj dnevi je vlomil v hišo posetnice Marije Tomčeve na Srednji Beli neznan vlomilec, ki je odnesel 750 Din gotovine, zlato zapestno žensko uro z zlato verižico in več raznih slik in fotografij. Orožniki so takoj po prijavi uvedli preiskavo in dognali, da utegne biti vlomilec 28letni Ivan Ocvirk, doma nekje iz okolice Celja. Ta se je dalje časa potikal v okolici Kranja, kjer je izvršil več vlovov. Ocvirk se zaenkrat še vedno nahaja na svobodi.

France Kristan, doma iz Smarja, in Anton Kukovič iz Tolskega vrha, oba stara po 17 let, sta bila dalje časa uslužbena kot raznašalca kruha pri peku Antonu Ribizlu v Limbušu. V zadnjih dneh sta inkasirala pri raznih strankah okrog 2800 Din gotovine, nato pa z denarjem neznanu kam pobegnili.

Valentin Kotnik, doma iz Sv. Krištofa v laškem srezu, je svoječasno zagrešil več zločinov, zaradi česar je bil obsojen v ječo in je kazen služil v kaznilnici v Stari Gradski Kaznilniški življenje pa 28letnemu fantu ni nič kaj ugajalo, zato je neprestano iskal priliko za beg. To se mu je slednjič posrečilo. Iz kaznilnice je izginil pred par dnevi in ga orožniki zaenkrat zamenjajo iščejo.

Vsak dan imaš nove nogavice!

• „Nove nogavice? — Ti misliš reči, lepo oprane.“ • Saj tudi jaz perem svoje nogavice. • „Čisto oprati jih ni težko, ampak jaz jih operem, da so kakor nove“

LUX OM

Po 30 letih je prišel iz Italije krast

Tatvina blaga pri belem dnevu — Smola dveh drznih tatov

Ljubljana, 19. novembra. Nad 30 let menda je preživel sedaj okrog 50 let stari Egidij Logar, doma iz Starega trga, po raznih italijanskih mestih. Kot delavec se je potikal iz kraja v kraj, prav tako, kakor je bil navajen klatiti se po Sloveniji že v rani mladosti. Po dolgih letih pa si je sedaj naenkrat zaželel ogledati si domovino zopet od blizu. Po čudni odisejki se mu je posrečilo nekje v Hosti prekoračiti mejo, nakar jo je mahnil naravnost v Stari trg, kjer ga pa seveda nihče ni več poznal in ga tudi ni nihče razumel, kajti mož govori samo še italijanski. Materinsko je v teku let popolnoma pozabil. Ker se doma ni mogel razgovoriti, se je napotil naprej proti beli Ljubljani. Tu se je ustavljal po ulicah, prenočeval po raznih hlevih, podnevi pa se je držal tu pa tam tudi na trgu in menda pazil na priložnost, kje bi se lahko okoristil na tuj račun.

Postajalo pa mu je že dolgočasno in se je držal pusto. Šele davi se mu je raztegnil obraz v širok nasmeh, ko je nena doma opazil na trgu svojega starega znanca in tovariša iz puljske luke. Rudolfa Štiglicca, ki je baš prav vneto vsiljeval ženskam lovov. Logar ga je gledal od strani in res videl, da je Štiglic iztržil nekaj kovačev. Ko je Štiglic blago razpro-

dal, je Egidij takoj stopil k njemu in že sta stara znanca temperamentalno rokovala. Zvrgočela sta v blaženi italijanski, nato sta jo ubrala naravnost v gostilno, kjer sta se potolažila z jedjo in pijačo in obujala pester spomine. Kmalu sta zapravila ves denar in postala takole zamisljena. Podpirala sta si nekaj časa siljasti bradi, nato pa je Rudolf dregnil Egidija, mu nekaj zašepetal in živahno mežikal, Egidij pa mu je vneto pritrjeval. Bratca sta se kmalu dvignila in se čez četrte ure pojavila pred neko trgovino v Solskem drevoredu. T. k. vrat je Rudolf zakril Egidija s hrbtom, ta pa je živahno posegal po blagu in ga spravil pod suknič. V nekaj trenutkih je imel pod sukničem šest parov nogavic, par ženskih hlače, volneno ogrinjalo in še nekaj drugih kosov. Kakor bi trenil, sta se nato spet zasukala na petah in jo odkurila. Nesreča pa je hotela, da se je v bližini Marijinega trga Egidiju odpel suknič in je padel tatinski blagoslov na tla, tako rekoč tik pred stražnika. Oba sta zaklela, da so se kar iskre kresale, a je bila zaman vsaka zvijača. Stražnik je takoj uganil, za kaj gre — in že sta bila drzna tatova na stražnihi, kjer so jima izprašali vest, nato pa ju vtaknili za železni zapeh.

Nočni napad na službujoča orožnika

Šentviško patroljo so obstreljevali štirje podivjani fantje

St. Vid na Dolenjskem, 19. novembra. Naš okoliš je te dni doživel več grdi primerov fantovske podivjanosti. Poročali smo o žalostnem dogodku v Stični, kjer je bil mladenič zaklan z nožem, danes pa beležimo vest o nepremišljenem fantovskem napadu na orožniško patroljo iz St. Vida. Komandir narednik Matko Goste je bil z orožniškim kaplarjem Francetom Ravljenom na službenem obhodu. Preiskavala sta tatvino pri postojni Severji v Zagorici, kjer je s poda izginilo perilo vredno nad 1000 Din. Že pod večer sta se orožnika vračala iz vasi po banovinski cesti. Ko sta prišla nekaj sto korakov iz Zagorice proti Biču, je odjeknilo proti njima v noč 5 ostrih strelav iz samokresa.

Orožnika sta se iz previdnosti takoj vrgla na tla in sta se leže povlekla z nevarnega pota. Bila sta pa odločena, da še to noč zajameta zločinske napadalce, ki jih je očividno bilo več. V velikem loku sta se podala v vas popolnoma z druge strani, da se za hrbtom približata napadalcem. Čim pa sta se v okrilju teme približala, je Bič, so opreznimi napadalci pričeli oddajati na oba orožnika pravcate salve. Takoj po prvih strelah sta orožnika poiskala v razorih zaklone, tako sta si le z vsa duhaprisotnostjo rešila življenje. Strela so švigali tik nad glavama obeh čuvarjev javnega reda.

Po pokih pa sta ugotovila, da uporabljajo napadci i revolverje in vojaško puško. Po naglo oddanih strelah so napadci izginili v noč. Ker ni bilo izgleda, da bi jih orožnika sama mogla zajeti, sta se vrnila iz vasi in obvestila o dogodku sosednje orožniške stanice. Naslednje jutro so patrola vko-rakale v Bič in uvedle strogo preiskavo.

Domačini, ki so po večini mirni in trezni ljudje, so takoj osumili peščico svojeglavih kmečkih fantov, ki so znani kalici nočnih miru. Orožniki so kmalu ugotovili, kdo vse je bil udeležen pri napadu. Četvero napadalcev je bilo, a fantje so zaradi slabe vesti že zbežali z doma. Orožniškim patroljam, ki so odle takoj na zasledovanje, se je posrečilo, da so dva že aretirali in ju oddali v višnjegorske sodne zapore. A tudi ostala dvema so patrolje že na sledu. Nepremišljeni divjaški napad vse prebivalstvo odločno obsoja in obžaluje. Nihče ne more pojmiti, kakšna naj bi bila korist, če bi izgubila življenje družinski oče in njegov spremljevalec, ki samo vestno vršita svojo službeno dolžnost.

Narednik Matko Goste in kaplar France Ravljen sta znana kot najboljša orožnika, kar jih je imela kdaj naša postaja. Zaradi svoje koncilijantnosti sta vstopovod priljubljena, zato je tak razbojniški napad paž žalosten dokaz posurovelosti

Tudi Vi znate računati!

Največji del stroškov za razsvetljavo iz naša poraba toka. V razmerju s temi stroški, je cena žarnicam malenkostna. Žarnice slabše kakovosti so samo pri nakupu cenejše, a v pogledu porabe toka so one znatno dražje.

KUPUJTE TOREJ SAMO DOBRO EKONOMIČNO

TUNGSRAM

ŽARNICO!

Danes ob 3., 5., 7/8 in 10 zvečer!

Najlepši film v tej sezoni

Zasaniane ustne

z edinstveno filmsko umetnico

ELIZABETO BERGNER

v glavni vlogi

V predprogramu: SOLA SMUCANJA (krasen UFA kult. film) in najnovejši UFA zvočni tehnik

Vstopnice rezervirati v predprodaji od 11. dalje.

Partnerja:

RUDOLF FORSTER

ANTON EDTHOFER

Elitni kino

Matica

Telefon 2124

Film najglobljih čustev, najsrečnejše ljubezni in srce trgajoče tuge!

Mobilizacija za boj proti živalski kugi

V naši banovini ni obolenj na slinavki in parkljevki, vendar so potrebni obsežni zaščitni ukrepi oblastev

Ljubljana, 19. novembra.

Po Martinovem je vzmirla naše živinorejce vest, da so oblasti sedaj ta sedaj oni sem nenadno prepovedala. Na nekaterih krajih so živinorejci že celo prignali od blizu in daleč svojo živino na sejme, da kupijo z izkupitja za prodano goved sebi in svojem potrebne obleke in obutali, kajti zima je pred pragom. Sejmi so bili zadnje čase prav dobro obiskani, ker se je cena zadnje tedne vendarle nekoliko popravila. Kakor nam poročajo, je bilo več Martinovih sejmov še dopoldne, predno se je prava kupčija razvila, odpovedanih in so se morali po kaznu varnostnih oblastev vrniti sejmari s svojo živino nemudoma domov. Zadnje dni je postavila mestna občina ljubljanska ob vseh cestah stražo, katere naloga je, da vsakega potnika opozori, da si razkuži v neki tamkaj pripravljeni mlečni tekočini čevlje. Tudi konjem, umijejo s to raztopino kopita. Naravno je, da so takšni in slični ukrepi povzročili vznemirjenje med živinorejci, na drugi strani pa so nudili brezvestnim mešetarjem priliko, da spet rušijo cene, ki so si komaj malo pomogle. Zato hočemo v naslednjem podatki nekaj pojasniti o tej kugi na splošno in o važnosti oblastvenih ukrepov.

Odkod se širi slinavka

Kolikor so dogale dosežane ugotovitve ni pri nas slinavka in parkljevka nastopila še nikjer.

Vsi ukrepi oblastev so le varnostni ukrepi po najboljšem načelu modernega zdravstva. Najprej je treba bolezen preprečiti. Že dalj časa so namreč okužene cele občine v savski banovini. Da se prepreči prehod bolezni v našo banovino je zdravstveno oblasti zaprlo sejme po vseh srezih, ki mejijo na savsko banovino. Ker pa stopi v veljavo odredba o prepovedi sejmov takoj, o prepovedi prometa z živino pa šele po 10 dneh po objavi, so pritiskali živinorejci iz teh komunalnih srezov v sosednje srece na sejme.

Da prepreči tako širjenje bolezni, je moralo oblasti ukiniti tudi te sejme. Ta ukinitve pa ne bo trajna, ker se v kontumiranih srezih ne bodo več izdajali živalski potni listi. Vsekakor bi bilo dobro, če bi dovolilo oblasti, da se vrše v nekonzumiranih srezih naknadno tako odpadli sejmi, da se da živinorejcem možnost prodaje živine še pred zimo, ker grozi sicer kmalu trojna škoda: oblike ne more kupiti, živina mu bo shujšala in odjedla se ostalim repom že tako pičlo krmo.

Drugo nevarno ognjišče bolezni bi bilo kmalu nastalo v Ljubljani. Iz Gline na Hrvaškem so uvozili v mestno glavno transport svinj bolnih za parkljevko. Le pazni čuječnosti živinorazrednega vodstva mestne glavnice se moramo zavedati, da je povzela mestna občina vse zaščitne mere, da se ta hudo nalezljiva kuga ne širi dalje.

Prva znamenja obolenja

Slinovka in parkljevka (stomatitis aphthosa infectiosa) je ena najbolj razširjenih kužnih bolezni prežvekovalcev in svinj. Navadno ne vodi njen potek v smrt, pač pa škodi živalim in je velike škode za narodno gospodarstvo sploh. Pri divjačini parkljevko je redko opaženo, pač pa se najde tu in tam v zooloških vrtovih. Bolj redko napada konje, mesojedce, kunce in perutnino. Pač pa se človek prav lahko okuži z njo. Kuga napada, kakor pove že njeno dvojno ime, ustno sluznico in kožo med parklji ter tudi druge organe.

Vsak živinorejec mora osumljeno žival takoj naznaniti pristojni obli. Pri govedu nastanejo najprej preko vse ustne sluznice mehurčki, ki se večajo do velikosti dvojnarskega novca, se razpokojo in pušijo rdeče rane. Posebno značilni pri tej kugi je močno slinjenje obolelega živalčeta, ki mu visijo dolge stene sline iz gobca. To je tudi po navadi prvo znamenje obolenja. Pri daljšem poteku bolezni se selijo mehurčki vedno nižje v želo in povzročajo težkoče pri požiranju. Tudi katarji žleznica in črevesja s hudo drisko se pridružijo. Parklji obolijo večnoma šele pozneje. Tukaj se tvori prav tako mehurčki in nastanejo gnojne rane v prostorih med parklji. Žival previdno stopa in kaže hude bolečine. Če bolezen še nadalje napreduje, nastanejo vnetice (zanohitice) parkljev, ki imajo lahko za posledico odpadanje parkljev ali kar celih členkov, tako da je treba žival nemudoma zaklati. Poleg tega so prav pogoste posledice slinovke vnetja višnega, pri čemur oglušijo čeli četrti zoba organa. Včasih nastopajo tudi prav zločestne oblike te bolezni in poginjajo v hlevu naglo druga za drugo živali za srčno kapjo. Izgub je od 5 do 50 odstotkov, posebno teleta kaj rada poginejo.

Novembrsko pismo iz Nemčije

Esßen, sredi novembra
Pisala mi je polna sonca. Pismo je en sam smehljaj, srečen in tihi, tako lepo za maknjen v mir ene same misli: Moja soba je polna sonca. Saj več tistega jesenskega sonca, ki ga imaš tako rad. Nekdo si dejal, da te boža kakor pogled poslavljajočega se človeka, ki gre daleč, daleč. Koliko je v pismu sonca. V njej.

Potekla je ura.
Prebral sem pismo. Ne vem, kaj kokrat sem ga prebral. Njegovi pomenljivi listi so že natrgani, robovi kakor puh tenke bledorožnate svilje. Dolgo ne bo več. Vem. Tudi to pismo umre. Mora. In potem mora da pozabim:
Koliko je bilo nekdo sonca.

Tako tuje mi je. Ne vem, zakaj. Rad ga imam. Zelo rad. Pa vendar — japonska vaza mi ni bolj tuja.
Kdo mi bo še kdaj dejal tako kakor ona: Moja soba je polna sonca. Saj več tistega sonca, ki ga imaš tako rad.

Dolgo je že temu. Takrat morda vsega nisem tako dobro razumel kakor danes. Ni nisem mislil. Saj je bilo sonca kar preveč.
Koliko let je že poteklo? Stiri? — Da stiri dolga, čudna leta. Le to pismo je ta-

Čistost — glavni pogoj zdravljenja

Bolezen se ozdravi navadno v dveh do treh tednih. Prav važno je pri zdravljenju obolelih goved čistost. Paziti moramo, da ne dajemo živali trdega sena ali slame, temveč jo krmimo, če je mogoče z zeleno krmno ali pa z otrobi. Zaradi snaznosti staja je moramo nastiljati prav obilno s slamo ali s česlom. Med parklji devamo v razredčenemu kroleinu namočene krpicke ali pa potresamo rane z zdrobljeno zeleno galico, ki močno suši. Pri hujših primerih moramo seveda poklicati živinozdravnika. Pri kozah, ovcah in svinjah se pokaže ta kuga navadno le kot parkljevka.

Na človeka se prenese bolezen največ z neprekuhanim mlekom. Posebno važno je to pri otrokih. Pa tudi po surovem maslu in siru se lahko okužimo, ne pa po uživanju kuhanega mesa. Znamjenja okužbe so: visoka vročica, mehurčki na ustni sluznici, ustnih, na licu, med prsti in na rokah ter prsih. Prizdravijo se še drugi znaki kakor bluvanje in glavobol. Zlasti pri otrocih more takšna okužba biti tudi smrtno nevarna.

Povzročitelj bolezni

Je zaenkrat še nepoznan. Poizkusi so pa dogajali, da spada v vrsto takozvanih virusov, to je tako malih kužil, da jih ne moremo videti pod mikroskopom. Ta povzročitelj ni trdoživ, kakor recimo povzročitelj jetike, temveč se hitro že v prav navadnih razkužilih uniči. Prenosa se prav lahko po najrazličnejših raznašalcih. Prine se na podplate čevljev, na obleko, na slamo, gnoj, raznašajo ga perutnina, psi, mačke itd. Najboljša obramba je kolikor mogoče omejitev prometa z okuženimi kraji. Lahko prepove oblasti prosto letanje psov, mačk in perutnine. Kajkrat okužuje še mesece zdrava žival še vedno svoje zdravje tovarišice.

Kakor so po vseh državah zatirali ukrepi ostri, vendar je prav težko preprečiti širjenje kuge, če se je ugnezdila. Zato je slinovka najbolj pogosti vzrok, da zapirajo države druga druga meje za uvoz parkljev. Zanimivo je dejstvo, da nastanajo teh kakor drugih sličnih kužnih bolezni nihan v svoji razširjenosti v razdobju treh let med najvišjim in najnižjim številom obolelih živali. Kadar se ta kuga močno razširi, povzroča prav občutno škodo narodnemu gospodarstvu. Ne glede na smrtno primere in zakole v sili izgubijo vse obolele živali prav občutno na težji. Mlečnost krav pade na minimum. Mleka ne smejo mlekarice iz okuženih hlevov oddajati drugače kakor kuhano.

Löffler je pred vojno izumil serum proti tej bolezni, ki je prav dober, toda zelo drag. Izdelujejo ga tudi naši državni zavodi, vendar pa pri današnjih cenah živine ni misliti na splošno cepljenje vse živine.

Po vsem povedanem je jasno, da je dolžnost vsakega poučiti živinorejce o potrebi oblastvenih ukrepov. Kolikor bolj se bodo živinorejci ravnali po oblastvenih navodilih, toliko prej bo nevarnost razširjenja kuge minila, sejmi bodo spet odprti in bo smela živina iz naše banovine spet preko mej.

V dravski banovini ni nobenega primera obolenja

Kako pa je v naši banovini s to nevarno kugo, nas vprašujejo od vseh strani. Obrnili smo se na pristojna oblasti in smo izvedeli naslednje zanimivosti.

Veterinarsko oblasti pregleduje sedaj vse hleve na mestnem področju. Doslej se še ni našel niti en oboli rep ne v mestni in ne v okoliških občinah. Banska uprava je poslala v Črnomelj srez komisijo, da tam pregleda po hlevih živino, ker je došla ovadbe, da se je v tem srezu sicer pojavila v nekaterih primerih slinovka, vendar pa kmetje ne naznanjajo obolelih živali.

Kakor smo danes izvedeli na banski upravi, se je komisija, poslana v Belo Krajino, že vrnila in ni ugotovila nobenega primera slinovke. Doslej ni v naši banovini razen v Ljubljani nobenega primera te bolezni. Ostri ukrepi zdravstvenega oblasti so pa nujno potrebni da se bolezen ne razširi, in upamo, da bodo naši živinorejci podpirali pripravljanje oblastev ko gre za tako važno gospodarsko vprašanje in javili takoj vsako sumljivo živino županstvu. Kakor hitro se bo več nevarnosti za širjenje bolezni, bo takoj ukinjena prepoved sejmov.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne liče!

ko živo in nenavadno veselo:
»Pridi! — Po soncu Ti prdem naproti!«
In samo to pismo sem vzel s seboj. To veselo vabilo.
Kaj naj bi bil še jemal? — V meglo in puščobo?
Se zmirom mislim, da mi pride kdo po soncu naproti.

Zdaj je že mrtva. Lansko leto sem ji na grobu prižgal sveče. Veselilo me je, da ji sapa ni pogasila.

Tudi letos sem prižgal sveče tej svoji čudni ljubezni. Ljudje mislijo, da je že zdavnaj pokopana. Kako se motijo! Nekoga čaka. Grob pa je altar, ob katerem premišlujem vsako leto enkrat svojo skrivnost. Prižgem sveče. In potem je boljše.

Nič ne dvomim, da ji prižigam sebi. Zato me zmernje znanec, da sem svetnik, zelo vesel — Ona je mrtva. Ali ne česa ne smem pozabiti.

Če zdaj katero srečam jo skušam prav tako ljubiti kakor sem ljubil njo, ki se je veselila sonca. Zato pa je vse narobe. Zdaj že dolgo vem, da ni dobro pokazati vse svoje ljubezni. Časih je to tako čudno smešno!

Kupil sem visoke vitke čaše iz tenkega karmirano rdečega stekla. Na dnu je bilo malo voska s stienim. Westfalske nagrobne luči so lepe. Zaradi večnih sap so v visokih tenkih harvstah čašah O mraku je pokopališče kakor z gorečimi

Sokol

Župni prosvetni tečaj

Zagrebska župa je priredila pod vodstvom župnega prosvetarja prof. A. Stefana prvi prosvetni tečaj 30. oktobra, 6. in 13. t. m. od 7. do 12. in od 15. do 17. Slušatelj je bilo 61 iz raznih društev in čet zagrebške župe. Predavalo se je o delu v telovadnici, o šolski misli, zdravstvu, administraciji, organizaciji, zgodovini Sokolstva, novinarstvu, govorništvu; vršili so se tudi govorniški poizkusi iz različnih tem v obliki nagovorov. Predavatelj A. Stefan, Hinko Nagler, Milan Janković, H. Macanović, St. Debeljak, H. Jurčić in St. Han so predavali tudi o temi: Sokolstvo, jugoslovenstvo in slovanstvo, dr. M. Tyrš. Otvorili tečaja je prisostvoval tajnik Saveznega prosvetnega odbora dr. N. Mirvoš iz Novega Sada, ki je predaval o prosvetnih silah in tečajih. Slušatelji so z velikim zanimanjem in vneto sledili predavanjem. Tečajniki so si ogledali Strosmayerjevo galerijo slik, etnografski muzej in lutkarsko gledališče Sokola III, ki je priredilo zanje igranje v Maricah. Ta prvi župni prosvetni tečaj, ki je v polni meri uspešno, prinesel obilo uspehov v prosvetnem delu župe Zagreb. — F. K-n.

Novomeška župa je skoraj istočasno, ko so v Beogradu otvorili savezno razstavo, otvorila prvi prosvetni tečaj po programu SPO v novomeškanski šoli, v soboto 12. t. m. od 14. do 19. in 20. do 22. ter v nedeljo 13. t. m. od 8. do 12. in 14. do 17. ure. Udeležba je bila prav lepa, 70 do 80. Zastopano so bila vse društva razen St. Jerneja in Kostonjevič. Tečajniki so z zanimanjem sledili lepim razlagam predavateljev, med katerimi so br. dr. Kovačič iz Maribora, župni prosvetar Franjo Gorienšek župe br. Spicar in br. Janez Horvat iz Ljubljane, želi za svoje lepe besede mnogo zahvale. Poleg gostov smo želi tudi referate domačinov bratov Marinkič, Matka Martina, Slibarja, Menarda, Merviča in Tratarja. Vozno je vodil tečaj župni prosvetar Franjo Zagorec, ki je tudi zanimivo predaval o vzgoji mladine v Sokolu. Med udeleženci je bilo mnogo učitelstva, ki je ravno zborovalo, nekatere predavani so poslušali tudi gojenci grške kmetijske šole pod vodstvom prof. br. Tona Danila. Tečajniki so se v soboto udeležili Rapalskega večera pri Windischeru, kjer se je v krasnih besedah spomnil neodrešenih bratov br. Mervič. Vsem prosvetnim delavcem naj veljajo zaključne besede župnega podstaroste Marinkiča: Pojdite in učite!

Mraz in slana

Ljubljana, 19. novembra

V noči na večeraj je padla lada slana, ki bo z drevoja pobrala še ostalo listje. S slano pa je pritisnil tudi hujši mraz. Živo srebro v termometru je zdrknilo nizko, tako da je termometer na meteorološki postaji kazal 4 stopnje pod ničlo, na prostem celo 4,6 stop. C. Opoldne se je temperatura dvignila na 2,2 stop. nad ničlo. Nad mestom in Barjem je bila dopokne megla. Barometer kaže ta teden značilno krivuljo. Barometersko stanje 776,2 v ponedeljek se je znižalo do srede na 767,3. nato pa se je barometer začel znova dvigati in je večeraj jutraj dosegel 772. Večerašnji mraz je povzročil, da so zmrzle stoečice v in mlakuže. Ledene rože pa se so pojavile tudi na oknih hiš, ki stoje bolj na prostem.

Iz železniške službe

Premešteni so: zvanikiški I. kategorije: Miculinić Ciril, St. Vid-Vižmarje, v Medvode, Kruh Avgustin, Maribor glav. kol. v Rajhenburg; Tomic Ivan, zastopstvo drž. žel. Postojna, v kurilnico Ljubljana I glav. kol. Bukovec Franc, Pragersko, v Ljubljano glav. kol.; zvanikiški II. kategorije: Jordan Karel, kurilnica Ljubljana I glav. kol. v kurilnico Maribor; Fras Franc, Sv. Rok-Lupinjak v Trzin; Sabotik Jernej, Breg, na Zidani most; Vovčina Jožef, Bistrica Bol. jezero, v Ljubljano glav. kol.; dnevnikiški: Gruden Ivan, Stična, na Savo; Saina Ferdinand, Rajhenburg, v Skofjo Loko; Seibitz Viljem, Rajhenburg, v Ormož.

Izpit za prehod v ukazno skupino so napravili pred izpitno komisijo pri generalni direkciji iz administrativno-pravne stroke: uradniki VIII. položajne skupine: Milohova Teobald, obči oddelek; Leskovec Franc, obči oddelek; iz prometne stroke: uradniki VIII. položajne skupine: Rozman Janez, Maribor glav. kol.; Grimič Karel, Zidani most; Petrić Emanuel, Planina; Rosker Stanislav, Maribor glav. kol.; Skolčić Rudolf, Ljubljana glav. kol.; Eržen Anton, Brezovica; Kropivnik Stanko, Verd; Lavrenčič Gabriel, Rakek; Markič Josip, Laze; Mahaljevič Matej, Ormož; Polanec Ivan, Kraljevec-Preloge; Škerjanc Ivan, Maribor glav. kol.; Urbančič Anton, Rakek; Janežič Ludovik, Kotoriba; Juvanc Jožef, Kamnik; Krolfič Valentin, Grobelno; Lah Andrej, Medvode; Pogačnik Janez, Rakek; Repnik Anton, Celje; Sedlaček Bogomil, Luško; Skok Viktor, Rakek; Urbanja Anton,

Ljubljana glav. kol.; Zupan Mihael, Borovnica; IX. položajne skupine: Lužer Franc, Ljubljana glav. kol.; iz komercialne stroke: uradniki VIII. položajne skupine: Tikvič Alojzij, Zidani most; Zupanec Mihael, Pragersko; iz gradbeno-tehnične stroke: uradniki VII. položajne skupine: inž. Franz Emil, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga; inž. Rendla Franc, progovna sekcija Zidani most; inž. Karis Boris, gradbeni oddelek inž. Mikuš Vladimir, gradbeni oddelek; VIII. položajne skupine: Ručigaj Jožef, Dominco Frančišek, Seliak Anton in Skuk Anton, vsi pri gradbenem oddelku, iz elektrotehnične stroke: uradniki VIII. položajne skupine: Seebacher Otokar in Dežela Viktor, oba pri strojnem oddelku; iz računsko-financijske ekonomske stroke: uradniki VIII. položajne skupine: Hvastija Frančišek, Klasič Janez in Račič Janez, vsi pri strojnem oddelku; Gornik Karel, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Iršič Ignac, strojni oddelek; Vauda Ivan, kurilnica Maribor; Lesar Anton, kurilnica Maribor; Bukovec Alojz, prometno-komercialni oddelek, Rainer Jožef, strojni oddelek; Dermelj Jožef, progovna sekcija Ljubljana

Dogodki onstran meje

Epilog kmetkega upora na reškem sodišču

Ko so pričetkom tega leta v nekaterih občinah v reški pokrajini klub najhujši bedi uvedli nove davke, so se orile ljudje vznemirjati in upirati. V Javorju pri Podgradu so se zbirali obupani kmetje in sklenili, da se skupno upro in nekaterih davkov ne plačajo. Dne 28. februarja se je sestalo na vasi okrog 60 kmetov, da protestirajo proti neznošnemu bremenom, ki jim jih je naprtil fašistični režim.

Za puntarje in njih »zarotce« je seveda zvedel policijski komisar v Podgradu dr. Morrica, ki je se omenjenega dne odpravil s celo četo do zob oboroženih karabinerjev nad kmete. S tovarnimi avtomobili so se paljali do Obrovega, od tod na krenili po štop Javorju. V vasi so najprej takoj aretirali kmeta Andreja Valentiča. To je opazil njegov sosed 56-letni Ivan Valentič in se je takoj zglasil pri komisarju, češ da naj Andreja izpustijo, ker zares ni ničesar zakrivil. Karabinerji so mu tedaj zagrozili, da bodo prišli še njega, če se takoj ne odpravi. Mož je uvidel, da je njegovo prizadevanje zaman in je šel svojo pot. Med potjo pa je našel na ljudi, ki so se zbirali v gručah. Povedal jim je, kaj se je zgodilo. Ljudstvo, ki je bilo že dovolj razburjeno zaradi cele vrste ružnih, a katero so zagrozili kmetom, je zdivjalo. Pozvali so Valentiča, naj jih povede do karabinerjev. Res so jih našli na poti proti Obrovecu Valentič in tedaj, kakor so pozneje prijavili karabinerji sodišču na Reki, ponovno pozval komisarja, naj izpusti nedolžnega Andreja Valentiča. Komisar pa je nenadoma ukazal svojim ljudem, naj aretirajo še njega. Spetketa se jih je, ki je velike postave, z lastnimi rokami otrekal, ko se je navadilo nani več karabinerjev hkrati, se je moral vdati. Tedaj pa so ljudje, ki so spetketa stali ob strani, v silni razburjenosti napadli karabinerje, ki so popustili oba aretiranc in zbežali proti Obrovecu. Tu so našli pomoč. Očiteni so znova napadli kmete. Oddali so nanje več streliv in nekaj ljudi ranili. Šele tedaj se jim je posrečilo aretirati Ivana Valentiča in njegovega 26letnega sina Ivana.

Vse naslednje dni so krožili po okolici Javorja in Podgrada ter Hrušice močni oddelki karabinerjev, ki so aretirali slehernega možkega in preiskali vsako hišo. Nazadnje so ljudje večnoma izpustili, kmeta Valentiča in njegovega sina pa izročili sodišču ter ju obtožili upora proti avnemu funkcionarju in ščuvanja ljudstva k državljanski neobslušnosti. Oba so zadržali vse do tedaj dni v preiskovalnem zaporu. Spetketa so ju na meravalji postavili pred posebno sodišče za zaščito države in javne varnosti, ko pa so spoznali, da je izključno le beda privedla ljudstvo do obupa in da pri tem ni imelo nikakega političnega naziba, so izročili zadevo kazenskemu sodišču na Reki, ki je te dni končno zaključilo preiskavo in za predčetrarjajšim napovedalo proces.

Pri razpravi je branil oba obtožena odvetnik Robba iz Trsta. Soba še ni znana.

Novi fašisti v istrski pokrajini

Kakor v drugih, so fašisti tudi v istrski pokrajini razvili živo propagando med ljudstvom, da bi v čim večjem številu pristopilo k fašistični stranki. Do sedaj je bilo sprejetih pri 34 fašistih v Istri (razen v Puli, 255 novih fašistov, med katerimi je 39 oseb, ki so po rodu Hrvatje ali Slovenci. Pri fašistih v Puli je bilo sprejetih 64 ljudi, tako da znaša skupno število novih fašistov v istrski pokrajini 519 oseb.

V Kopru so jih sprejeli 19 (nobenega Hrvata odnosno Slovenca, v Marezigah 2 (0), v Labinu 6 (2), v Tinjanu 5 (2), v Barbanu 6 (2), v Boljunu 6 (5), v Bužah 5 (1), v Kanfanaru 6 (0), v Cresu 11 (0), v Novem Gradu 5 (0), Hrpeljah 5 (0), Plominu 5 (0), Zminju 5 (1), Grožnjani 6 (2), Izoli 6 (0), Lupojavi 2 (1), Velem Lošinju 4 (2), Malem Lošinju 15 (6), koperski okolici 4 (0), Motovnu 6 (0), Nerezinah 5 (0), Vrsaru 6 (0), Poreču 6 (0), Buzetu 3 (0), Piranu 41 (2), Pazinu 15 (4), Opertalju 5 (3), Rovinju 17 (0),

ga vrste jeklenih peči. Temno nebo podpirajo črni stebri.

V tej čudoviti noči naj bi angel v srebrno belem oblaku z najvišjega dimnika s svetlo trobento zatrobil vsem živim — in množica bi ga posadila na top, da bi se umetnik zjokal nad tako prozaičnostjo in da bi Krupp protestiral.

Rudniki golče. V tem golčanju, zdaj pa zdaj kovinasto zvenečemu šumu je vsa bočedina.

Kdo molči tu gori nočoj? Vem, saj vem, da molijo matere. Sinoči in hčere in možje pa sklanjajo glave, sede pred hišami, na pragih, kraj oken, se naslanjajo tu in tam in zro v tla, v svojo zemljo.

In Babilon kipi, vriska, že zdavnaj je nad oblaki.

Tudi mrtvi se veselo. Westfalski parki so pokopališča.

Ne, ne! Kdo more pozabiti, koliko je nekdo bilo sonca trenutka, ko mu je bilo najbliže, ko je segel po njem in je oslepel.

Kako živo je tukaj. Človek b se zavrtel in zaplesal preko teh grobov smrtni ples Krohot milijonov bi bil razkošna polna godba Golčavi šum bi utopil v njej vrzel iz sebe mrtva okrvavljena trupla ali zakopal vase živa. Vi del bi kako rasejo pokopanih, kako se zaspajo jame, kako se podirajo spomeniki.

ZOBOL

odpravi takoj

ALGA

Steklenica Din 14.— Orig. reg. pod št. Br. 25.297/32.

glav. proga; Višner Konrad, strojni oddelek, Furlan Vinko, kurilnica Ljubljana I glav. kol., Wagner Nikolaj, strojni oddelek.

Komercialni izpit pri direkciji v Ljubljani so napravili: uradnik X. položajne skupine: Zlatnar Peter, Ljubljana glav. kol.; uradniki pripravniki: Šiftar Koloman, Skofja Loka; Stampar Anton, Grobelno; Zvan Anton, Medvode; dnevnikiški: Lapanja Bogomir, Skofja Loka; Greisch Alojzij, Slovenjgradec; Kač Franc Brežice; Sabec Alojzij, Savski Marof; Vovk Janez, Velenje; Štok Milan, Velenje; Pogačnik Ivan, Medvode.

Rož 3 (0), Sanvinceniju 5 (1), Umazu 5 (0), Črnom vrhu 3 (0), Balu 5 (1) in v dolini Raše 5 (4).

Pulsko fašistično glasilo zaplenjeno.

Pred letom dni je postal »Il Corriere Istriano«, ki izhaja v Puli, glasilo istrske federacije fašistične stranke. List se je takrat neprestano ponašal s svojim »odlikovanjem«. Te dni pa je bil nenadoma zaplenjen. Kakor pravi dekret o zaplenbi, »je objavil članek, v katerem so bile vesti, katerih objava je bila prepovedana.« Državni tožilec je odredil, da se nemudoma ustavi nadaljnja ekspedicijska lista in zaplenijo vsi izvodi. Ta dekret pa vsekakor znovorno priča o položaju italijanskega in celo fašističnega tiska pod Mussolinijevim režimom. Dekret nepobito potrjuje, da so listi absolutno vezani na navodila odgovornih oblasti, ki po nalogu iz Rima dovoljujejo ali prepovedo objave kakršnihkoli vesti.

V Puli je zaplenitev lista izzvala veliko presenečenje. Klub temu pa je tako »kaznovan« v sredo objavil sporočilo, da ostane tudi za 11. (fašistično) leto glasilo istrske fašistične federacije.

Nov podeštat v Lanišću

V občini Lanišću pri Ruzetu je bil v letošnjem marcu odstavljen podeštat. Občinsko upravo je tedaj prevzel kot komisar lujec Ivan de Manzini, ki so ga poslali iz Pule. Sedaj je bil de Manzini imenovan za podeštata v Lanišću.

Sprememba v goriskem divizijskem poveljstvu.

Goriški divizijski general Bobbio je bil nenadoma postavljen na razpoložbo. Za njegovega naslednika je bil imenovan artiljerijski brigadni general Monti, ki je bil obenem povišan za divizionarja.

Sprememba v kozarškem fašizmu.

Za novega tajnika krajevne fašistične organizacije v Kozarščah je bil imenovan Dominik Morello Goriški tajnik je odstavil tudi dosedanjí direktorji in imenoval novega, v katerem so Bronzini, De Lorenzi, dr. Zatti, Henrik Morello in Bertolini.

Poitalijanci priimki.

V zadnjih dneh je tržaški prefekt podpisal spet nad 50 dekretov o poitalijanju slovenskih priimkov. Med drugimi so bili spreminjeni priimki: Kobal v Cavalli, Kranjc v Carnielli, Lavrenčič v Lorenzi, Lazarić v Lazzari, Mohorič v Macorini.

Nesrečna smrt kmeta v Svinem.

V torku jutraj se je v Svinem pri Ribem berku ponesrečil 60letni posestnik Ljuba Banel. Vračal se je z butaro drv v vas. Na mokrem terenu se mu je spodrsnilo, tako da je padel v 30 metrov globok prepad kraj ceste. Prebil si je bobanjo in oblezal na mesta mrtve.

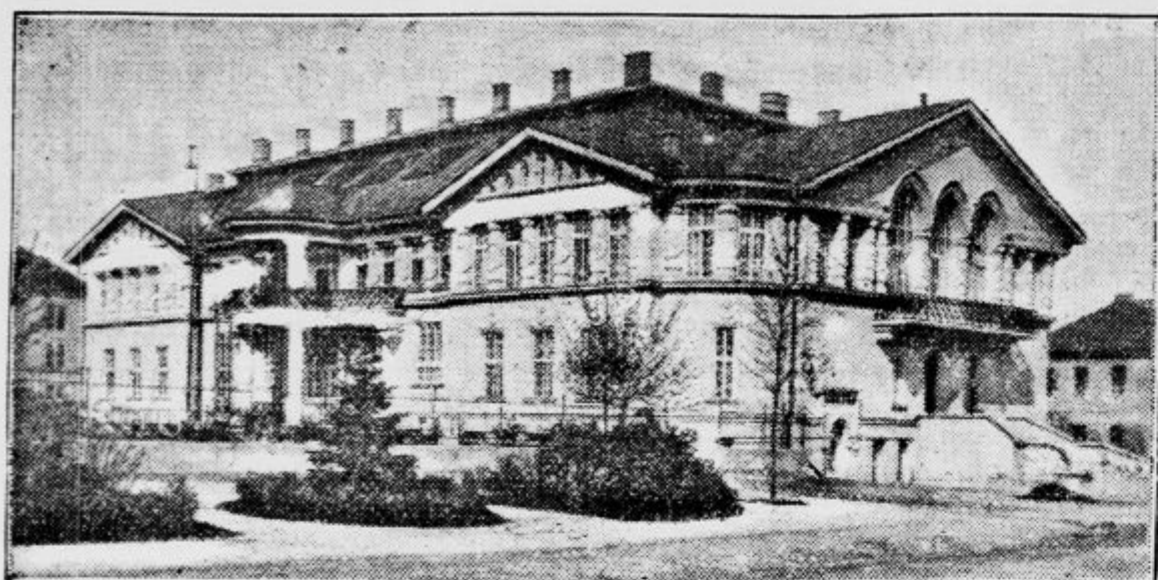
Zadar se brani nezaposlenosti.

Zadar je kot najmočnejša postojanka Italije v Dalmaciji, vse doslej užival razne koncesije, mu jih je naklonil rimski režim, predvsem zaradi prestiža. Vsa Dalmacija naj bi po življenjskih razmerah prebivalstva, po razvoju njegovega poslovnega življenja sodila, kako bi se ji godilo v okviru Italije, kolikoli dobrot in prednosti bi bila deležna s strani fašističnega režima. Zadar ima srobočno cono in ne obremeničujejo ga monopolji. V Zadru služijo javna dela zares vsaj deloma borbi proti nezaposlenosti. Sprito vsa tega pa se je zlasti v zadnjem času pojavil precejšen naval ljudi, večnoma nezaposlenih delavcev na zadrsko pokrajino. V Zadru so se ustrašili bede, predvsem pa je oblasti zaskrbelo, kaj bo z njegovim prestižem. Zaradi tega je te dni zadarski pokrajinski svet za korporacijsko gospodarstvo objavil zelo zanimivo okrožnico, v kateri ugotavlja, da doprinašajo oblasti že za sedanje zadarske delavce velike žrtve, da bi jim ohranile delo in kruh. Položaj pa je v mestu in okolici tak, da ni niti misliti na to, da bi bilo mogoče zaposliti še kateregakoli tučca. Zaradi tega se mora naval delavstva v Zadar za vsako ceno zaustaviti.

Ali bi pozabili vse ljubezen? Pozno je. Rože gore. Gorele bodo pozno v noč.

A tam okrog Skriplje kolese, silka para, brne ventilatorji, vriskajo lokomotive, se objemajo plameni, kovne pojo, prav na postopja imajo tisoč oči, mesto gori v plamenih reklame, tiskalni stroji mečejo na cesto v sto tisočih v milijonih izvodih smrtno

Ob srebrnem jubileju Sokola I.

Dom na Taboru — najmočnejša sokolska trdnjava v Jugoslaviji

Ljubljana, 19. novembra. **Saj je že precejšnje število sokolskih društev, ki so praznovala 25letnico po naši ožji domovini, vendar pa je bilo njihovo delovanje, zaslužno in veliko, omejeno na ožja njihova območja v dotičnih krajih. Povsem drugačna je doseganja življenjska pot Sokola I. na Taboru, ki praznuje te dni svoj srebrni jubilej. To društvo je takoj ob času svojega osnivanja prevzelo tudi naloge višje ednice in pričelo polagati osnove kasnejše ustanovitve župi Ljubljana I., ki je obsegala vzhodni in delno severni okoliš Ljubljane in vso dolnjsko stran proti Ribnici in Kočevju. Delo, izvršeno v tem okviru od Sokola I., moramo danes, ko gledamo tako daleč v preteklost, smatrati kot izredno veliko tako po organizatorni kakor po idejni in tehnični strani, saj so se okrog današnjega jubilarja zbrala v dobrih dveh letih vsa društva ugoraj omenjenega okoliša in pod njegovim vodstvom ustanovila svojo župo že leta 1909, kot prvo v tedanji Slovenski zvezi. Njej so sledile leto kasneje ostale župe.**

Ko so leta 1907 ustanovili navdušeni sokolski delavci Sokola I., so imeli pred seboj jasno začetno razporeditvijo dela. Dobro so se zavedali dejstva, da je bila že tedaj Ljubljana potrebna večjega sokolskega razmaha in da je bilo v njej prostora za uspešno udeleževanje ne samo enega, temveč tih, starih sokolskih ednic. Vedeli pa so tudi, da se bo dal sokolski krog razširiti edino s poglobljenim in podrobnim delom od brata do brata, od sestre do sestre, da se ti ne samo telesno, temveč tudi miselno vzgajajo v smislu globoko zasnovane Tyrševe sokolske ideologije. Na tej osnovi so tudi pričeli svoje delo zlasti v vzhodnem delu Ljubljane in so si kaj kmalu ustavili dober kader delavcev na vseh popriščih sokolskega udejstvovanja. Živahnost, ki jo je pokazalo mlado društvo v izredno skromnih razmerah svojih prvih let, se ni nikdar polegla, pač pa je blagodejno vplivala tudi na vsa sosedna društva

Smučarski dom vabi dilcarje v šolo

Stalna smučarska šola SK Ilirije bo otvorila v kratkem v drugič svoje poslovanje. Že lanski obisk je potrdil, kako je bila pri nas taka institucija potrebna. SK Ilirija si je s postavitvijo lanskega Smučarskega doma zastavila nalogo, delovati tudi na tem poprišču prvenstveno ter na čelu vseh zimskosportnih institucij. Z uvedbo te šole se je pri nas šele začelo doumevanje razvoja smučarske tehnike in potrebe po stalnih smučarskih tečajih, pripravljen za široko občinstvo.

Vse vrste sporta je treba vezati in učiti; v prav posebnem pomenu besede pa še smučanje. Tako vezanje pa ne označuje posebnih težav, če se vrši po navodilih in pod vodstvom dobre smučarske šole, ki ume prikoristi svoj sistem individualnim lastnostim posameznika. Vidno rase v taki šoli znanje in obvladovanje smučarske tehnike od najenostavnejših do kompliciranih in vsestranskih možnosti izrabe smučarja. V ozki zvezi s tem je tudi veselje posameznika, ki šole v organiziranem poletju zasledijo vso raznovrstnost in lepoto tega sporta! In ravno to je glavno. V občutku sreče leži glavni moment privlačnosti smučanja! Rekordni razvoj smučarstva v teku zadnjih let je pripisovati predvsem temu dejstvu. Človeštvo potrebuje danes bolj kot kdaj prej koncentrirano odnosa, izreže vseh prilik za zopetno okrepitev organizma za bodoče mesece. Nobena sportna panoga ne more zadovoljiti takim zahtevam boljše kakor smučanje. Ono nas telesno izpostavi vplivu božjega zimskega solca, najčistejšega ozračja, dostojanstveni sliki zasneženih pobočij ter nas na lahek način priloži k gibanju telesa na čudovito eleganten način; duševno pa nas prepelje in osveži z doselej neznanimi občutki. Ni ču-

in je tudi tamkaj sprožila večjo delavnost. Ako danes ob pretoku četrstoletja pogledamo nazaj z najstrožjimi kritičnimi očmi na delo Sokola I., lahko mirno trdimo, da so njegovi borci v polni meri storili svojo dolžnost. Ne samo da so društvo v njegovem jedru krepili leto za letom, mu ustvarili trdno idejno podlago in zgradili krasen dom na Taboru, temveč so vodili tudi vse delo v dobro uspevajoči sokolski župi Ljubljana I., eni najmočnejših in predvsem slovenskem Sokolstvu in eni najboljših v povojnem jugoslovenskem Sokolstvu. In to vse v svetem navdušenju za sokolsko stvar, za prodiranje sokolskih načel v najširše plasti naroda, za zmago naprednosti in demokratizma proti nazadnjaštvu. Debela bi bila knjiga, ako bi jo napisali danes o vseh dogodkih, velikem trudu in naporu, pogostih, naravnost obupnih situacijah, ki jih je moral preboleti Sokol I., da je postal eno največjih in namočnejših jugoslovenskih sokolskih društev. To je bila trnjeva pot skozi dolgo dobo let. V bivši avstroogrski monarhiji so mu stregli vedno po življenju sovražniki Sokolstva, ki so se dobro zavedali, koliko pomeni dobro organizirano sokolsko društvo, po vojni je moral Sokol I. prestopiti tudi velike težave, da si je ustvaril z lastnim domom dovoljno torišče za svoje delo.

Ne koristi, ne slavi! Tako je rekel prvi starosta praškega Sokola Fügner. Z njim vzklikamo danes tudi mi, spominjajoč se ob tej priliki vseh onih sokolskih borcev, ki so zasnovali Sokola I., ga vodili v prvem četrstoletju in tudi še danes po tolikem delu vztrajajo. Toda dalje, dalje vodi sokolska pot! Nikakor se niso doseženi vzvišeni sokolski cilji! Zato želimo, da Sokol I. tudi v bodoče vodi svojo četo članstva, naraščajo in deca tako, kakor mu to nalaga njegova sokolska naloga. Večno nezdovoljen z že doseženimi uspehi naj nastopi pot v drugo četrtino stoletja, da nam vzgoji še nadaljnje rodove tihih borcev, kakor so bili njegovi ustanovitelji.

da, da vladata v krogu tečajnikov le veselje in dobra volja, da ginejo skriti in težave. Pod skrbnim vodstvom učiteljev se razvija smučar vse dalje, odpro se mu vrata prirode, katero more izkoristiti s popolnim užitkom. To spoznanje je v inozemstvu, kjer tempo dela še vse bolj kot pri nas izrablja silo in živce posameznika, pridrlo tako daleč, da je po statistični podatkih mestno prebivalstvo že dosega izrabilo tretjino svojega dopusta v zimski sezoni. V zimskosportnih centrih inozemstva je posej ogromen in še vedno narašča. Najboljši dokaz za vsestranski lek, ki ga nudi bel sport! Kdor je enkrat spoznal vso lepoto smučanja in dominalno pozicijo, katero zavzema ta sportna panoga po svojih učinkih na izjavajočega smučarja, je tej ideji zapadel in je ne bo več zapustil. In ta zvestoba mu bo obilno poplačana po dveh čudovito enostavnih deskah.

Brez metodnega vezanja pa so smučarji stali trdovratno in neobogljive ter pomelno največkrat le razočaranje in znoj, namesto veselja. Poleg nezadovoljstva pa še izgubo časa in zapravljjanja denarja, ki se izda brez prave vrednosti. Je to pojav, ki se bo preživel radikalno. V dobri smučarski šoli se pravi vsako v enem tednu pravilno in toliko kot netečajnik v več sezonah. Popolno obvladanje, ki šole prinese pravi užitek in ki pomeni cilj pravega smučarja, je z obiskom nekaj specialnih tečajev v par sezonah doseženo, medtem ko znanje splošnega smučanja v teku vse življenjske dobe ne prestopi gotove višine, največkrat pomeni celo zabodo. Zato posebno vsak začetnik takoj v šolo, dokler še ni pokvarjen! Najvažnejše pri tem sportu je dejstvo, da se ga more oprijeti brez razlike starosti vsakdo, da

je veselejši in na drugi strani, da muč vedno znova probleme in zanimivosti, da je takorekoč neizpopitljiv.

Smučarska šola SK Ilirije bo delovala vso zimo v izpopolnjenem Smučarskem domu v Planici. Vodstvo šole je v izkušnih rokah g. inž. J. Janša, ki je na tem področju izrazil strokovnjak. Ima za seboj desetletno prakso. Na številnih mednarodnih prireditvah je kot tekmovalac spoznal vse različnosti smučarskih tehnik Srednje Evrope in Norveške. Absolviral je smučarske šole norveških in avstrijskih učiteljev ter pozna vse nazore podrobno. Zadnja štiri leta je deloval kot trener JZSS pri vzgoji tekmovalcev. Z lanskim letom je pričel delovati na smučarski vzgoji široke publike in žel polno priznanje. Inž. Janša bo letos pri nas prvič analogno inozemskim šolam poleg stalnosti uvedel tudi pouk v grupah, katere bodo vodili pod njegovim nadzorstvom kvalificirani smučarski učitelji. S tem bo omogočena razdelitev tečajnikov po znanju, ki je potrebno že glede na dejstvo, da bo tako mogoče nadaljevati s poukom lanskih tečajnikov, ki so se v prvi sezoni povzpeli že preko začetnikov. Metoda pouka sili na moderni alpski tehniki, priklonjeni našim ožjim prilikam. Prijavnine so propagandne in nižje kakor v inozemstvu. Podrobne informacije daje uprava Smučarskega doma SK Ilirije v Planici-Ratečah.

Nastop Uroša Prevorška na novinarskem koncertu

Med solisti, ki bodo nastopili na novinarskem koncertu dne 1. decembra, bo konservatorist Uroš Prevoršek. Njegovo ime je že splošno znano, a dovolite, da vam ga predstavimo še bliže, zdaj, ko je v najlepšem razvoju. Star je 17 let in je

maturant klasične gimnazije v Ljubljani. Ko mu je bilo komaj pet let, je z vso otroško vztrajnostjo zahteval od staršev, da mu preskrbijo »migelino«. Tako malega instrumenta ni bilo dobiti, zato je moral do 7. leta čakati na izpolnitev svoje velike želje, ki se je kar na lepem zdramila v njem. A z violino samo še ni bil zadovoljen, zahteval je tudi učitelja. Zgodilo se je. Ves prosti čas je vezbal in napredoval tako, da je učitelj stmel nad talentom. Že z 11 leti se je Uroš pojavil kot solist na raznih akademijah. Takoj nato ga je na konservatoriju prevzel prof. Jan Šlais, ki je začel pravčasno piliti nekatere njegove napake. Po par letih slajsove temeljitve šole se je pojavil Uroš na odru pri javnih produkcijah konservatorija in je občinstvo tako razveseljal, da mu je neskončno aplavdiralo. Iz šole prof. Šlaisa so izšli naši znani violonisti: Rupel, Šušteršič, Pfeifer, sedaj se jim pridružuje še Uroš Prevoršek.

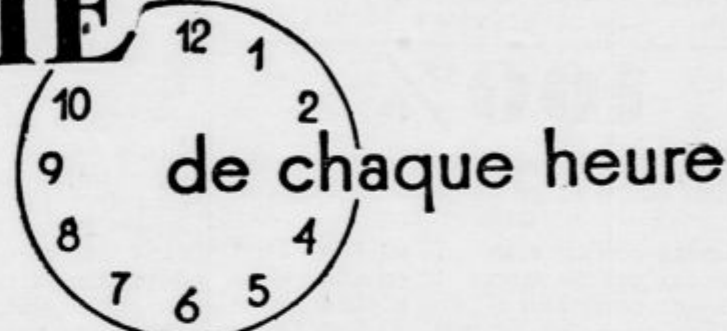
Kdor hoče doseči takšno obvladanje instrumenta, mora žrtvovati dnevno po več ur za neizprosno vezbanje težkih etud in raznih tehnik. Prevoršek pa se je lotil z vso verno tudi drugih glasbenih ved. Tako študira pri prof. Slavku Ostercu kompozicijo, pri prof. L. M. Škerjancu pa instrumentacijo in dirigentstvo. Zares gledno prizadevanje, ako tak mlad dijak žrtvuje dnevno po 5 ur glasbi, poleg tega pa vedno z dobrim uspehom končuje gimnazijo. En sam tak primer da misliti, ali je naša srednjošolska mladina z učnim gradivom res tako preobložena, da se ne bi mogla malce posvetiti še drugim idealom katerekoli kulturne panoge. O Urošu Prevoršku nikakor ne dvomimo, da se bo

Sedaj kraljuje jesen!

Vsake jeseni drugače. Sedaj so moderne oblike nežnih barv... zamolkla polt... pravilno negovana z Elida Creme de chaque heure. Redno uporabljena obda obraz in roke z nežno tenčico in jih varuje ves dan.

ELIDA CREME

Ima uvrstil med najodličnejše glasbenike naše mlajše generacije, zlasti, ker je pred njim tista tako zaželjena doba, ko se bo mogel po cele dni posvetiti glasbenim študijem. Ljubljanski novinarji, ki vsako leto smatrajo za prijetno dolžnost, da na svojem velikem koncertu dne 1. de-

cembra predstavijo širšemu občinstvu vsega upoštevanja vredne talente, so za letos naprosili tudi Uroša Prevorška za nastop, da ga naša koncertna publika spozna in se tako prepriča o velikih uspehih, ki jih dosega naš konservatorij s svojo disciplino in odličnimi učnimi močmi.

Moderna separacija v Zagorju

Obsežni gradbeni projekt TPD se bliža svojemu zaključku. Po uspešnih zgraditvah širokotirne železnice od postaje državne železnice do rudnika v Toplicah, junkerjev, premikalnega odra in drugih nakladalnih naprav je sedaj na zunaj že do cela prenovljena, a znotraj brez malega modernizirana velika separacija za premog, ki ga bo sedaj mogoče do skrajnosti izrabiti in dvigniti v kvaliteti, česar v prejšnji, iz katere je zrastle ta, ni bilo mogoče izvesti tako, da bi vsestransko zadovoljila. Sedaj kopljejo tudi cevovod za napeljavno centralne kurjave, ki bo grela separacijo, kajti delo, ki ga je treba opraviti z golimi rokami in mrzli vodi pri izbiranju premoga, je v zimskem času nad vse

mučno. Mimo napeljave v separacijo, ki bo izvedena že za to zimo, so predvideni tudi odcepi v druge zgradbe, ki stoje ob tej progi, a bodo prišle na vrsto šele drugo leto. Te velike investicije TPD morejo la utrditi upanje, da ne bo prišlo do skrajnega, do ustavitve obrata, in da se bo naš marijavi rudar preločil do boljših časov, ki morajo priti in ki si jih vsi tako želimo.

Mladi inženjerji in njih zaposlitev

Iz vrst nezaposlenih elektroinženjerjev smo prejeli:

Ni naš namen, pritoževati se nad nezadovoljnim položajem naših nezaposlenih inženjerjev, temveč le opozoriti odločne činitele, da je prišel skrajni čas upoštevanja naših dovolj skromnih predlogov in še skromnejših zahtev. Ker so v marsičem prizadete koristi našega naroda, smatramo za svojo dolžnost, obvestiti tudi javnost o nevarnosti, ki nam preti, ako ostane naš klic brezuspešen.

V dravski banovini je nezaposlenih do 50 inženjerjev vseh strok. Najobčutnejša pa je nezaposlenost v vrstah elektroinženjerjev, katerih samih je nezaposlenih preko 20. Živimo sicer v dobi znatnega razvoja elektrotehnike, vendar pa splošni zastoj v trgovini in industriji onemogoča ljudem, izkoriščati velike dobrine, katere jim nudi elektrotehnika.

Pa ni samo ta zastoj kriv naših nezaposlenosti, kakor tudi ni misliti na nadprodukcijo inženjerjev. Za vse nezaposlene domače inženjerje bi bilo dela dovolj, ako bi se odstranili tujci, ki zasedajo mesta, na katera bi se morali poklicati naši državljani. Ako so nam nekateri teh tujcev res potrebni zaradi svoje posebne izobrazbe in obširne izkušnje, kar je pa v mnogih primerih zelo problematično, potem je potrebno poleg tega tujca namestiti tudi domačega inženjerja, ki bi mogel po preteku gotove dobe tujca popolnoma nadomestiti. Pri tej priliki si dovoljujemo opozoriti predvsem vojaško oblastvo na to prevažno dejstvo, da bi morali vodilna mesta že zdaj zavzemati le naši državljani. Da te zahteve niso pretirane, je razvidno iz strogih zadevnih ukrepov drugih držav. Bridka resnica je, da smo navezani na tuji kapital vendar ne smemo dopustiti, da nas tujec izkorišča kolikor ga je volja. Kie sta naš narodni ponos in naša samozavest!

Mnogo važnih mest bi mogli z uspehom voditi predvsem elektroinženjerji, vendar so ta mesta zasedena z ljudmi z nižjo kvalifikacijo, toda z znatnimi dohodki.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Nekatera mesta pa so celo v rokah tujci, ki so kvalificirani za po vsem druge posle. Kaj pravi na take in slične primere obrtni zakon? Naloga oblasti je, da zahteva strogo izvajanje obrtnega zakona in takoj bo zaposlenih lepo število elektroinženjerjev.

Ako bi nadalje oni, katerim se kopičijo dohodki iz različnih virov, požrtvovalno odstopili nezaposlenim inženjerjem vsaj nekatera dela, bi bilo mnogim mladim v izdatno pomoč.

Na narodne poslanca pa si dovoljujemo obrniti se z nujno prošnjo, da izposlujejo razpis mnogih, za državne ustanove nujno potrebnih inženjerskih mest in ponovni razpis onih mest, ki so bila ukinjena iz razlogov štednje. Efektivni prihranek, dosežen z ukinjenjem mesta je vendar nezadosten v primeri s škodo, ki zaradi tega nastaja.

Brez ozira na naš stan je zaradi tega prizadeto zlasti naše narodno gospodarstvo. Tako nastale škode v bodoče ne bo lahko popraviti.

NOVI KAPSCH „SUPER 4“ L 200-2000 m

Elektrodinamični zvočniki. Izbera vpisanih postaj z enim gumbom. Sprejem vseh evropskih postaj.

Glavno zastopstvo: **DRAGUTIN KERIČ** ZAGREB, Kraljeva Marije 21 telefon 48-27 1343

zijo vse dalje, vse globokeje — in nikjer ni konca, nikjer srca. Nemci, Poljaki, Čehi, Italijani, Slovenci. »Kumpel, warst du heute auf dem Friedhofe?« »So 'ne dreckige Schnauze!« »Co?«

Od stopa se je tiho ločila skala in mu zdrobila stopal.

V predmestju je bitka. Mimo je stekel že šesti poljiški tovorni avto. Na vsakem je trideset oboroženih stražnikov s čeladami.

Med groznim, živce trgajočim zvonjenjem se pade v nasprotno smer strahotne motorne brzgalne z oboroženimi gasilci s čeladami.

V obraz zavaje hladan piš. Cesta se trese, šipe v oknih zvenče, dih zastaja. Mimo so. Zvonjenje umira. Le glas rogov še plane zdaj pa zdaj nazaj iz obeh smeri.

Iz delavskih kolonij ni čuti najmanjšega glasu. Usanjene v noči krijejo v sebi tisoče spečih življenj. Morda sanjajo o tistem, česar njihove oči ne bodo nikoli uzrle, roke nikoli čutile, ušesa nikoli slišala.

Ali more kdo od njih pomisliti: koliko je bilo nekoč sonca?

Nikogar si nisem upal pogledati. Dolga vrsta jih je bila. Dvajset mladih blelih rudarjev. Na hiše naslonjene mračne tulke. Misli sem, da kolonija spi.

Kolonija in predmestje nikoli ne spita. Hvala Bogu da je privozil mimo zelo počasni policijski avto »Überfallkommande

s petnajstimi revolverji. Morda tudi s streljivo.

Lahko bi se mi bilo kaj pripetilo. In križev pot, ki ga je od detinskih let nisem mohl, se je nadaljeval mimo prezebljen otrok in deklet, ki so prodale že vse, kar so imele, in bi prodale zdaj, to uro, enkrat za vselej sebe in vse življenje za eno marko.

Da, za eno marko.

Preko vsega neskončnega mesta se razlega bičanje zvonjenja.

Cerkev živi.

Množice pred altarji. Množice pred izlozbami. Množice pred govorniki. Reševalna armada. Rdeči križ. Na pločniku vrteče se žare s srečkami in divji krik okrog njih. V kotu stoji blede pridigar, z globoko, kiml, svetlimi očmi in pridiga s svetlim pismom v roki desetim ljudem.

Glas zvonov je poln zmagoslavja. Domov. Domov.

Pred menoj je njeno pismo. Zdaj vem, da ga dolgo ne bom več nosil po svetu. Ali mora človek svojo vero, svoje upanje imeti na kosu bledorožnatga papirja?

Vsak dan mi je bolj tuje.

Toliko sonca je v njem. Kje se je vzelo? Nekaj je treba storiti. Nikamor ne pridem. — Japonsko vazo prevrneš lahko nehoti — in rešen si potrate časa in neplodnih sanj.

Še enkrat sem ga prebral.

Spet tisto moje vražje sonce. Na vseh štirih straneh, v vsaki vrsti. Preveč dobro me je poznala.

Potem — ah ta — je plamen vžgalice obžilnil mehke svilnate robove, zvnil ble-

dorožnati, drobno popisani list in ga naglo počrnil.

Kaj bi mislil!

Vsakemu človeku je dano, da se približe na križ. — In če je komu tiste velike bolecine v svetu premalo, si v trenutkih neke ubijajoče praznote, nemoči, onemoglosti, onemoglosti hotenja po dejanju, napravi še sam majhno, prav majhno, le tako veliko, da ob prvem strelu, ki vpadе s ceste skozi zaprto okno v sobo, šine kvisku kakor nerodno zadeta zver, da ob vzkriku množice stisne zobe in da ob prvi pretresajočih zvokih trobent in siren skriči pesti, zavriska na razvalinah svojega majhnega sveta in se izgubi v hotenju milijonov: ki jim je sonce prav tako tuje kakor japonska vaza.

Ne misli, da mi je žal, ker sem sežgal pismo. Kako mi naj bo tako majhne stvari žal, ko se lepota te noči stopnjuje do Dionizijevega vesolja:

Iz nočnega miru prihaja klic, dolg za- tegnen glas:

»Zmaga komunistov!«

Nekdo mu je ježno, grozeče odgovarja:

»Zmaga socialistov!«

In ni miru.

Tudi »centrum« je zmagal.

Čez pol ure so zmagali vsi.

Čez dolgo časa je noč bila noč. Ceste so se izpraznile. Odprti sem okno in se za- strmel v veličino rudnika. Od nikoder več ni bilo čuti človeškega glasu. In tedaj se mi je zazdelo, da vražjega pisma nisem sežgal.

V resnici pa mi je le še golčavi šum rudnika in tuleči ples burje delal kratak čas.

Rudolf Krcal.

Obiskujte naše brezplačne fototečaje za začetnike, bolj izvežbane ter specialne

tečaje za povečevanje!

Predava g. CVETO SVIGELJ.

Prijave v trgovini.

Drogerija KANC, židovska 1/1, levo.

Domače vesti

• Izpremembe v državni službi. Za sodnega uradnega pripravnika na področju višjega deželnega sodišča je imenovan diplomirani pravnik dr. Ivan Umnik. Premeščena pa sta kancista Slavko Jerančič iz Radovljice na Vrhniko, Anton Kržnik pa s Vrhnike v Radovljico. Pri direktorju državnih železnic v Ljubljani sta upokojena Ivan Bole in Martin Petrik.

• Imenovanje pri poštni hranilnici. Za računsko uradnico pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani so imenovane: Ljubica Segar, Berta Valand, Ivanka Pograjc, Dragica Primožič, Marija Perić, Kristina Rbrar, Anka Lapajne, Vera Kobe in Mira Kobler.

• Praktični izpiti za otroške vrtnarice bodo 28. t. m. Zadavne prošnje naj se pošiljajo ravateljstvu državne učiteljske šole v Ljubljani.

• Razpis službe. Javna borza dela v Ljubljani razpisuje mesto zvančnika pripravnika pri podružnici v Mariboru s početno mesečno plačo 600 Din. Opremljene prošnje v 14 dneh pri predsedniku upravnega odbora javne borze dela dr. Karlinu v Ljubljani, Čopova ulica 1.

100%

Vaših želja zamoremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za jesen in zimo, in nudimo:

Za damske obleke, voln. . . od Din 38.—
Za damske plašče, voln. . . od Din 85.—
Za moške obleke, štor . . . od Din 54.—
Za moške obleke, voln. . . od Din 114.—
Za moške obleke, kamgarne . . . od Din 128.—
Za moške suknje, Double . . . od Din 78.—
Za moške suknje, črno, sivo . . . od Din 115.—
dalje. — Flaneli, barhent, baržuni, pliši itd. najceneje.

SPECIALNA TRGOVINA

NOVAK — Ljubljana

Kongresni trg 15 (nasproti nunski cerkvi)

• Slovenec na ekspediciji v Atlantskem oceanu. Kakor poroča ameriški list The Eveleth Clarion, je naš rojak Josip Lušin član geodetske ekspedicije na Bahamskem otočju v Atlantskem oceanu, dogajala, da so ti otoki bili nekoč vrhovi velikega gorovja. Mladi znanstvenik je sin ameriškega rojaka Antona Lušina iz Evelethe.

• Istrski dan v Zagrebu. Ob priliki obletnice Rapalja prireditelji danes organizirajo istranov istrski dan. Ob 9. dopoldne bo v katedrali maša za Istro, kateri bo sledilo posvečenje istrske zastave, ob 11. pa akademija v Hrvaškem glasbenem zavodu. Ob 16. bo slavnostna seja emigrantskih organizacij iz Istre, Trsta, Gorice, Reke in Zadra v prostorih Istre.

• Hrvatski izletnik na Pohorju. Hrvatsko planinsko društvo „Sijemec“ priredi danes za svoje člane skupen izlet k Mariborski koči na Pohorju.

KINO LJUBLJANSKI DVOP

Telefon 2730

Danes ob 3, ½, 6, ½, 8. in 9. uri zvečer.

Pat in Patachon med ljudožrci

BOMBA SMEHA!

Najnižje cene 2, 4 in 6 Din.

• Za upokojece. Dravska finančna direkcija v Ljubljani objavlja uradno: Da se ne bi izplačilo pokojnine na novo upokojenim državnim uslužbenim iz formalnih ozirov zavlekle, se vabijo vsi tisti državni uslužbeni (tudi za v bodoče), pri katerih je upokojevec že v teku, da predložijo tej direktorji tudi nepopisani — že takoj po razrešitvi od civilne državne službe — pravilno izpolnjeno prijavo za odmero draginskih doklad in vse priloge, kakor jih predpisuje uredba o draginskih dokladih državnih upokojencev št. 11.350-1 s dne 14. marca 1932, objavljena v „Službenem listu“ kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani 25. marca 1932. Na vrhu prijave je napisati opombo: »Še ne prejemam penzije.« Prijave se dobe pri Društvu upokojencev v Ljubljani in v trafikah v večjih krajih.

• Hlani posetniki. Ki se do danes niso vložili prijavi dohodkov od zgradb za leto 1933. se vnovič opozarja, da jih vložijo vsaj do 8. decembra 1932, ker se bodo zbirali po tem datumu za hiše, za katere do tedaj ne bodo vložene prijave, vsi za odmero zgradbne potrebne podatki po odposlancih davčne uprave na lice mesta. Vrh tega se bo predpisala vsem zamudnikom, ki do tedaj ne bodo vložili prijavi, v smislu čl. 137 zakona o neposrednih davkih 10% davčna kazena. Ker se dogajajo še sedaj slučaj, da hodijo posetniki popravljati vložene prijave na po septembur znižane najemnine, se uradno pojasni, da se znižanje najemnin po

NACE NAROB, tapetnik, Ljubljana
Gospodarska cesta 16 (pri Levu) 225
Blago po zadnji modi — KONFEKCIJA
AVGUST IGLIČ, Tavčarjeva 3.

Najbolj je zahtevan

RADIO APARAT znamke EUMIG

Prijetna zunanost, čistoča glasu, nenadkriljiva selektivnost. Dobavi Vam ga RADIOVAL, Ljubljana, Dalmatinova ulica šte. 13.

TELEFON 3363.

13250

septembur t. l. po obstoječih postavnih določbah ne more upoštevati pri odmeri zgradbne za leto 1933.

• Civilni Metodova družba je pričela razpošiljati nove božične razglednice. Cena 1 kos 1 Din. Priporočamo, da nekateri odjemalci še niso plačali starih računov. Ker družba potrebuje denar, prosí za poravnavo.

• Službeni list dravske banovine ob. javlja v 92. letišni številki: sporazum o ureditvi plačil iz trgovinskega prometa med Italijo in Jugoslavijo; naredbo v zvezi s sporazumom o kilingu med Jugoslavijo in Italijo; naredbo glede sekancija in prodajanja božičnih dreves; objavo banske uprave o pobiranju občnih trošarin v letu 1932 in dopolnilo posebnih ukazov za trgovanje z žitom na ljubljanski borzi za blago in vrednote.

• Nov advokat v Novem mestu. Kakor razglasa advokatska zbornica v Ljubljani, je bil 16. t. m. g. Stanko Pečar vpisan v imenik advokatov s sedežem v Novem mestu.

• Poročila sta se g. Toni Majcen, železniški kontrolor v Ljubljani, in gđ. Justa Valentincičeva, zasebna uradnica Ljubljana-Štepanja vas. Oblito sreče!

• Naši v Ameriki. V Milwaukeeju kandidirata dva naša rojaka za državno legislaturo: Janz Ermenec, ki je že doslej bil član državne zakonodaje, in Franc Puncer Rojak Anton Hočvar v Bridgeportu pa kandidira za okrajnega komisarja v okraju Belmontu. Življenje si je končal rojak 23 letni Anton Kraus v Puyalupu. Ko je bila njegova žena odročna, se je v drvarnici obesil. Ranjki je bil že dolgo bolan. Zaprta žena in dva mladoletna otroka. Doma je bil iz Gorinje vasi pri Mokronogu. — Arto je do smrti povozil 23 letno Katarino Božičevo v Buffalu. Doma je bila iz Božjakovega pri Metliki, kjer zapušta starše, v Ameriki pa moža in dve hčerki. — V Milwaukeeju je preminil 77 letni Janz Kralj, po rodu iz Gromelja pri Novem mestu. V Ameriki, kjer zapušta hčerko, je bival nad trideset let. — V Elyju je umrl 70 letni Janz Bolka, doma iz Gorenjskega. Nahuja ga je pokopala Zapušta bolnega sina. — Iz Puebla v državi Colorado poročajo, da je tamkaj umrl Ivan Zbašnik, doma iz Dolenje vasi pri Ribnici. — V Barbertonu je preminil rojak Matija Mihelčič, ki zapušta ženo, tri hčerke in dva sina.

• Koliko je vredno naše zdravje spoznamo šele tedaj, kadar zbolimo. Zdrav človek v svoji prešernosti vedno premalo pazi na svoje telo. Po statistiki je ugotovljeno, da samo 3 odst. vseh ljudi na svetu umre zaradi starosti. To je znak, kako slabo poznajo ljudje delovanje in ustroj svojega telesa. Zato slabo ravnaajo z njim, se ne varujejo desti, pa zbole in umro prav takrat, ko jim je najmanj potrebno. — Vsak človek mora stremeti za tem, da čim bolj spozna svoje telo. Do sedaj seveda vsem to ni bilo mogoče, ker v slovenski ni še nismo imeli potrebne strokovne knjige. Ta mesec pa je v založbi „Žene in doma“ izšla poljudno pisana in bogato ilustrirana knjiga „Naše zdravje“ izpod peresa priznanega večaka dr. Karla Petriča. Vršla bo pomembno vlogo v slovenski strokovni literaturi in bo zlasti mnogo koristila našim materam. Knjiga je bila priložena 11.—12. številki „Žene in doma“, ki je vse številne naročnice zopet razveselila z bogato in poučno vsebino. Za naročnice stane knjiga „Naše zdravje“ 3 Din, naročnice pa dobe skupno 5 gospodinskih knjig in ženo in doma z vseprilogami za 105 Din. Naroča se v upravi Dalmatinova ulica 10-1, telefon 24-87.

• V Nišu sta pogorela hotel in kino. V Nišu je pogorel hotel „Evropac“, last narodnega poslanca Jovanovića. S hotelom vred je zgorel tudi zvočni film.

• Obsojen župnik. V Varesu je bil župnik Dominik Pavlovič obsojen na 30 dni zaporu zaradi kršenja zakona o zborovanju. Ker je višja instanca obsodbo potrdila, je župnik nastopil zapor.

• Ponarejeni kovanci na sejmu. Na Martinovem sejmu v Radečah je neki mlad človek spravil med sejarje 8 ponarejenih 20-dinarskih kovancev. Ko ga je neki možki prijel, je zlikovec začel vpiti: „Primita ga, primita ga! Tisti je! Pri tem pa je kazal med gručo ljudi, ki je sam začel teči. Ko so se prisotni zavedli, da so pravega izpustili, je bil ptiček že v gozdu. Kjer je bilo zasledovanje nemogoče. Ponarejeni denar je malo svetlejši in bolj gladek.

• Tvornica 20 dinarskih falzifikatov v okolici Varaždina. V okolici Varaždina so te dni prišli na sled tvojci za izdelovanje dva sedmdinarskih novcev. Falzifikati so precej dobro uspešili. Tvornica se je nahajala v kleti nekega kmeti, ki je bil aretiran in izročen sodišču. Vsi aparati so bili zaplenjeni.

• Preklje zaradi slabomnosti. Okrajno sodišče v Višnji gori razglasa, da je Marija Kutnarjeva, rojena Zajčeva v Sotrem, rudarja žena iz Holandije, pristojna v Podboršt pri Litiji, zaradi slabomnosti popolnoma prekljana. Za skrbnika ji je postavljen posestnik Anton Kutnar.

• Opozorilo. Zadruga usnarjev za dravsko banovino opozarja, da bo vsakega nabiralca kož, ki bo brez obrtnega dovoljenja s kožami tržili, naznanila pristojnemu oblastvu z zahtevo najstrožje kazni, ker po novem obrtnem zakonu ni trgovina s kožam: in usnjem več prosta.

• V kratkem bo odprl v Kamniku privatno ordinacijo zdravnik dr. Pucelj Franc. • Damski plašč, vzorčast iz šerjota 190 Din, enobarvni Meltan 260 Din. Tovarna oblek Stermeckl.

Vaša koža postane sveža,

ako si priredite kopalj s Velosa-tableto.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Pločevinasta škatla s 6 tabletami Din 20, s 12 tabletami Din 38. Posamezna tableta Din 3.50.

• Vsaka dobro oblečena dama nosi steklenice od Adele Beesdnik, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

• Obleke in klobuke kemično čistí, barva, plisira in lika tovarna Jos. Relch.

• Primerjajte „Dianac“ pasto za zobe s katerokoli drugo, pa boste stalno samo njo uporabljali. Cena: normalna tuba 5 Din, dvojna tuba 8 Din.

Iz Ljubliane

• Samo kratkih deset dni nas še loči od prvoedembske prireditve ljubljanske sekcije Novinarskega združenja. Koncertni del bo, kakor vsako leto, instrumentalen in pevski. V prvem delu programa se bo izvajala uspešna domača skladba L. M. Škerjanca, sledila bosta solistična nastopa basista Marjana Rusa in violinista Uroša Prevorskega, za njima pa nastopijo pevski zbori, tako da bo imela prireditelji reprezentativen in ljudski značaj hkrati. Vstopnice za koncert pridejo kmalu v prodajo, na kar se danes opozarjamo.

• Drugo poljudno znanstveno predavanje prirodoslovne sekcije Muzejskega društva bo v četrtek 24. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. G. dr. Škerl nas povede na Norveško, kjer je letošnje poletje potoval in imel priliko spoznavati kraje in ljudi. Predavanje bo spremljalo preko 60 slikovnih slik po originalnih posnetkih s potovanja. Sekcijski odbor vabi na obilno udeležbo.

• Spored 1. produkcije golencev državne konservatorija 22. t. m. je naslednji: 1. Zilzmond Ivan zalaga na Violini Veracinijevo Gigo. 2. 6 klavirskih skladb modernega češkega skladatelja Martina Filma in miniaturne (zalaga pianist Vodušek Valens). 3. Mezzosopranski. ka Lapajne Helena zapoje pesmi: Brahms: Če se lice ti nasmeje, Pavčič: Zanjica, Hildaach: Pomlad. 4. Violinski Pianecki Zoran zalaga Vivaldi-Nachezov koncert za violino v a-molu. 5. Tone Petrovič zapoje Puccinijevo arijo Collina iz opere „Bohemec“, Verdijevo kavatino iz opere Ernani in Beethovnovoro arijo Rocco iz opere Fidelio. 6. Mlucha Rožena zalaga na klavirju 32 Beethovnovih varijacij. Sopranistka Perdan Jeanetta zapoje Pavčičevo H. uspanko, Pavčičevo Pastirico in Meyerbeerjevo arijo paža iz opere Hugenoti. K sklepu zalaga violinist Pfeifer Leon dva violinska sola in sicer Rachov

25 letnice

OBSTOJA SOKOLA I NA TABORU

Danes dne 20. novembra ob 20. uri

zabava s plesom

VSTOP PROST

13449

SOKOL II

PRIREDI

MIKLAVŽEV VEČER

ZA MLADINO IN ODRASLE V NEDELJO 4. DECEMBRA V KAZINU 13526

Plašče

dobite po najnižjih cenah. — Moderna izdelava prvovrstnih šivilj in krojačev. Izdelujemo tudi po meri. 13523

I. TOMŠIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 38.

Moja kosa je križavna,

Moja dečva je veljavna,

Njej ni v cel vasi para,

Odkar kupuje čevlje »JARA«.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 20.

13400

Proti slinovki in parkljevki desinficirajte

hleva, posode, roke, sploh vse, kar pride z živino v dotik, s 13524

CAPORITOM.

Prodaja DROGERIJA GREGORIČ, — LJUBLJANA, Prešernova ulica 5.

NOVOST!

Pridem na dom ter Vam odstranim za vedno brez bolečin in brez noža kurja očesa, bradavice in trdo kožo (Hornhaut).

Ponudbe s točnim cenjenim naslovom in terminom na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Kurje oko«, 13510

Kronični katarji

so v hladnejši letni dobi posebno nevarni pojavi. Naglo in z uspehom se proti njim borimo z glicenberškimi zdravilnimi vrelci. Dobivajo se v lekarnah, drogerijah itd.

Včasih moj želodec siten res je godec, pa ga hitro pomirim, ko se k Slamič zglasim.

13434

SMUČARJI! — TURISTI! — SPORTNIKI!

Z današnjim dnem smo otvorili

v Šelenburgovi ulici šte. 6

ново sportno trgovino

s priznanimi izdelki in potrebščinami iz tovarne B. Kolb, Vižmarje. Nudimo le vsestransko preizkušeno in solidno blago. Priporočamo se Vam, da nas obiščete ob vsaki potrebi in smo Vam s strokovnimi nasveti vedno na razpolago. 13508

B. Kolb in Stane Predalič.

Andante iz II. sonate in istega skladatelja Preludij iz III. suite. Ravateljstvo vabi k posetu produkcije. Začetek točno ob 18. v dvorani Filharmonične družbe. Vstop dovoljen proti nakupu programa, ki stane 2 Din in se dobi pred začetkom produkcije v veži; poslopja.

VEDNO NAJBOLJŠE

in najcenejše nogavice kakor tudi vse modne potrebščine pri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22. 377

• Angloslovensko društvo v Ljubljani si je zastavilo nalogo, delovati v smeri kulturnega zblizanja med obema narodoma. Priredijo bo tudi javna predavanja, ki naj dvignejo zanimanje našega naroda za pokrajine, prebivalstvo in kulturne pojave angloslovske kulturne sfere, to je onega velikega dela zemlje površine, ki je bil in je še pod vplivom idej in stremeljenj, ki imajo svoj izvor v Veliki Britaniji. Pogoj poznavanja vsakega naroda je poznavanje pokrajine, ki je s prebivalstvom neodoljivo zvezana in je ena izmed komponent, ki oblikujejo način življenja in značaj. Ga. Fanny S. Copelandova bo v četrtek 24. t. m. predavala ob 18. v univerzni zbornici v angleščini o pestosti britanske pokrajine (The Variety of the British Landscape). Predavala bo številne skoptične slike. Prejeli smo vest, da bo v kratkem izšla v Londonu brošura o Sloveniji, ki bo vsebovala več prispevkov onih članov društva „The Play Society“, ki so letos poletni potovali po Sloveniji.

• Danes zadnjikrat „Rangoe“ v Elitnem kinu Matic. Že dolgo ni ZKD nudila svojim zvestim pristašem tako lepega filma, kakor zdaj, ko predvaja v kinu Matic krasni film iz eksotične Sumatre, film „Rangoe“. V tem filmu nam je pred očena „dila življenja v čarobnem svetu neprodinoga pragozda, kjer domuje ob človeku kolonizatorju tiger in druge najbolj divje zveri teh krajev. Vseobina je izredno mikavna, predstavlja nam malega fantka, ki si je udomačil oplo, mladega orangutana. Zvesto ga spremlja mlad tovariš po vseh njegovih poteh, dokler ne pade v krepke krvoločnega tigra. Pollog filma „Rangoe“ je na programu znamenita sololga s priljubljeno miško Mickey, ki bo nedvomno v veselje mladini; in vsem posetnikom tokratnega lepega sporeda ZKD. Film se bo predvajal danes zadnjičkrat ob 11.

• Koncert zagrebškega kvarteta v Ljubljani. Redka prilika se nam bo nudila v petek 25. t. m. ko bomo poslušali slovit: zagrebški kvartet v Ljubljani. Dunaj jih imenuje ognjevit, izvrstno uigrane glasbenike z izredno ritmično in prav bravuroso tehniko. Budimpešta je pisala o njihovem koncertu: „štirje izvrstni instrumentalisti, dovršeno uigrani, ki frapirajo s svojo kristalizirano, gladko in z največjo fineso podano igro.“ Iz sporeda komornega večera, ki so ga zbrali za Ljubljano, že vidimo, da bo to znamenit dogodek v našem koncertnem življenju. S tem večerom otvor. „Sloga“ letošnje sezone komornih koncertov. Vršli se bo koncert v veliki dvorani Ljubljanskega dvora pri navadnih „Sloginib“ cenah.

• Večer Dolenjev. Družabni sestanek društva „Krkec“ v petek pri Mikliču pomeni večer dogodek ne samo za kroniko tega društva, temveč tudi za Ljubljano. Naval občinstva na večer „Krkec“ je bil tako velik, da je bila velika kletna dvorana v kratkem nabito polna. Občinstvo pa je še in še prihajalo. Predsednik Rostan je po kratkem pozdravnem govoru dal besedo konservatorju dr. Sletetu, ki je tako zanimivo predaval, da bi ga še dolgo hoteli poslušati! Za njim je nastopil ekselst pevec in zapel več narodnih, ki so občinstvo zelo navdušile. Ti mladi pevci bodo stalno peli v „Krkcu“. Slikar Jakac je vnovič dokazal, da zna presenetiti. Njegove filmske slike so le prekmalu bile pri kraju. Občinstvo se je na lastne oči prepričalo, kako krasni so naši Gorjanci, odkoder je prejel razgled na Dolenje. Pričrlo se je tudi pri prikazovanju slik Pučljave proslave v Novem mestu, da zna Dolenjska častiti svoje sinove. Tako me prikazovanjem slik kakor me proslo zabavo je igral jazz „Odeon“ in pripomogel, da je ostalo prisrčno domače razpoloženje ves čas na višku.

• U. U. uspešnosti in gospodarstvu bo predaval danes ob 10.30 v radiu sotrudič „Uspeh“ revije za trgovsko znanost Ivo Zor. Vse poslovne ljudi opozarjamo na to predavanje, ki je polno pobude in zdravih idej.

• Novi začotniki plesni tečaj Jenkove šole v Kazin se prične jutri v ponedeljek ob 20. Prijave dam in gospodov dnevno zvečer.

• Delarski oder »Svobode« uprizaro drvi ob pol 21. v dvorani Delavske zbornice četrti novost v letošnji sezoni, delo domačega avtorja pisatelja Cerkevnik. Njegova satira »Karjera Možine« je duhovita veselozlostna zgradba in bo gotovo doseglja zaslužen priznanje. Zato pridite in pogledite to veselozlostno zgradbo.

• Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola bo igral danes v Narodnem domu (vhod s Bleiweisrove ceste) veselozlogo v 3 dejanjih „Kako je Gasparček premagal čarovnico“. Kot dodatek hurka v 1. dejanju »Ukradena ura«. Začetek točno ob 16.

• Zahvala. Ob priliki svojega jubileja so mi izkazali uprava Narodnega gledališča, Novinarsko združenje, Združenje gledaliških igralcev in slavno občinstvo morda preveč pozornosti in so ponovno izrazili svoje simpatije napram me! Res, ganilo me je prav do srca in ne morem najti pravih besed, s katerimi bi se vsem oddolžil. Zato je skromne besede, v katerih pa govori vsa moja duša: „Iskrena hvala!“ Vse Vaš Bojan Peček, član narodnega gledališča.

• Tečaj poljskega jezika prireditel Društvo prijateljev poljskega naroda. Dan in lokal se naznani kasneje, čim se oglašajo primerno število obiskovalcev. Prijave z eventualnimi željami sprejema do 1. dec. dr. Rudolf Molé, profesor v Ljubljani, licej.

• Maša zadušnica za pok. g. Franca Matjana se bo brala v torek dne 22. t. m. ob 7. uri jutraj v cerkvi Marijinega oznanenja.

• Na občnem zboru Društva slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani 14. t. m. je bil izvoljen za predsednika Kožuh Karel, cand. phil. Ostalo predsedstva pa se je na selj 16. t. m. konstituiralo: takole: podpredsednik Umek Jože, cand. phil., blagajnik Kieslich Karl, cand. phil., zapisnikar Založnik Alojzij, cand. phil., arhivar Hočvar Zvonko, stud. phil. Odborniki brez mandatov: Arko Karel, Ipavec Vilh. Fris Albert, Terseglav Franc in Lovše Žilko.

• Akademski klub montanistov v Ljubljani si je na 21. občnem zboru 11. t. m. v rudarskem paviljonu izvolil za zimski semester naslednji odbor: predsednik Rodič Stevan, podpredsednik Tokin Vaso, tajnik I. Hohnjec Milivoj, tajnik II. Razinger Hubert, blagajnik Tancig Branimir, knjižničar Jože Fika, gospodar Krnk Gojko, referent za fer. prakso Sandalj Vukasin, arhivar Pust Ivan, revizorji Pintarič Ivo, Čeh Karel in Munda Tine, častno razsodišče: Peiko Mato, Pintarič Ivo in Strahar France, namestnik Arar Ivan.

Elegantne cenene

zimske plašče

in OBLEKE dobite le pri

Drago Gorup & Co.

KONFEKCIJA 13522

Miklošičeva cesta št. 16, I. nadst.

• Zaprta cesta. V ponedeljek in torek bo cesta čez železnico pri Kemični tovarni v Mostah zaprta od 8. do 17. ure za vožnjo, vendar bo pa za pešce prehodna.

• Izprememba v gostilniški obrti. Znanost gostilno v Kersnikovi ulici nasproti novozgrajene Vajeniškega doma je prevzel g. Vinko Ravnhar, bivši natakar pri Stefanu. Več glej v oglasnem delu lista!

• Vidovdanska cesta zaprta. Od 21. t. m. dalje bo Vidovdanska cesta zaradi tlakovanja od Komenskega ulice do Tabora zaprta za vojni promet.

• Živilski trg je bli večeraj klub mrazu precej živahen. Cene krompirja in zelatim glavam se niso spreminjale. Jabo ki je bilo na veliko zbiru. Izbrana in lepa jabolka so bila po 4 Din, ostala pa od 1.50 do 3 Din. Kostonja ni bila. Zelenjava je bilo precej. Motovilce je bil po 1.50 Din. Na gobem odlični je bilo mnogo svinj, ki so jih gobarje pozvalje najprej po 1.50 Din, pozneje pa celo po 0.50 Din. Poleg svinj je bilo nekaj že črvirih jurčkov. Merica po 4 Din. Da je bilo mnogo štorovk i po 1 Din. Perutnina in jajca imajo stalno ceno. Meso se za enkrat ni podražilo.

ZVOČNI KINO IDEAL

WILHELM DITERLE

Lissi Arna — Anton Pöltner
v filmu iz anaskega podzemlja
velemesta

Ples

se nadaljuje...

Danes (v nedeljo) ob 3., 5., 7. in 9. uri.

„Mela“

družba z o. z.

otvarja v ponedeljek
podružnico
na Tyrševi cesti 20

za damске modne predmete in fine
pletene lastnega izdelka.

13533

Učiteljske vdove in sirote, članice
bivšega Učiteljskega Vdovskega društva,
prejmejo običajno podporo gotovo pred
6. decembrom. Uprava Učiteljskega doma
v Ljubljani.

Člane Fotokluba Ljubljana, ki še
niso dvignili na obeh zadnjih razstavah
razstavljenih slik, opozarjamo, da so v
klubovem lokalu (Levstikova ulica), kjer
jih lahko dobe vsak večer. Odbor.

Električna zadruga v Šiški obvešča
svoje konstituente, da bo danes centrala pre-
kinila tok med 8. in 9. uro za 10 minut in
popoldne od 13. do 15. ure.

V petih urah vse družabne plesne
letosnje sezone Vas nauči edino mojster
Jenko v Kazini. Informacije in pouk ce-
lodnevno.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol,
Chypre so najboljše za ne-
govnanje lica.

329

Tečaj za tkanje perziskih preprog se
prične v ponedeljek, 21. t. m. na državnem
osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v
Ljubljani.

Ob priliki nedeljske promenade vas
vabim, da si ogledate posebno razstavo
kravat v notranjih prostorih trgovine
Kette, Aleksandrova cesta.

Kavarna »Central« danes do 4. zju-
traj odprta.

MOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«

Telefon 33-87

Martha Eggerth in Gustav Fröhlich
v pesmi in ljubavi »Vam pred
stavim v kraljevski operi«

**Pesem, poljub,
dekle**

Predstave: Danes ob 15.15, 18. in
30. ur. Jutri ob 30. ur.

Režija: G. v. Bolyar. Pri vseh
predstavah »Foca« vročini tednik.

Pride: Moja žena hohštaperica.

CENE: 30, 20, 15, 10, 5 Din

Norveške ribje olje dobite vedno
sveže v novootvorenih drogerijah Hafner.
Celovška 44, Ljubljana.

Pristno štajersko novo vino od 5 l
naprej po 6 Din čez ulico, a po 7 Din il-
ter kot gostilna Sveti, Gerbičeva ulica
7 (pri Kolezijih).

Pisarniški prostori primerni tudi za
modni salon, zastopstva, obstoječi iz 3 sob
s posebnim vzhodom v mezzaninu palače
Ljubljanske kreditne banke v neposredni
bližini glavne pošte se oddajo takoj. Elek-
trična razsvetljava, centralna kurjava, top-
la voda. Poizve se pri Aloma Company, d.
z o. z., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/1.

Iz Maribora

Ljudsko vseučilišče. V petek 25. t.
m. bo praznovala velika filozofa Spinoze.
Predaval bo rektor zagrebškega vseučili-
šča g. dr. Bazala.

Vsi prijatelji mladine bodo posetili
danes ob 16. koncert naših Civilianov v
dvorani Uniona. Zlasti lep bo nastop srč-
kanih palčkov, ki zidajo hišico rovnemu
dečku.

Za povzdigo drsalskega sporta v Ma-
riboru. Mestno olepševalno društvo je imo-
lo v petek zvečer sejo. Vodstvo je prevzel
v odsotnosti župana podpredsednik Knop.
Na seji se je razpravljalo o ureditvi mo-
dernega drsališča v Mariboru, upoštevajoč
vse lankovne želje in protizbore maribor-
skih drsalcev ter je prišlo do soglasnih
skleptov. Ker so stroški za vzdrževanje
dveh drsališč, manjšega v parku in večjega
pri Treh ribnikih, preveliki, so se drsali-
šče v parku opustilo, zato se bo, pa uredilo
drsališče pri Treh ribnikih tako, da bo
ustrezalo vsem potrebam tega sporta. Po-
skrbjeno bo za zadostno varnost in zato
bo drsališče razdeljeno na štiri dele. Prvi
prostor bo rezerviran za umetno drsanje,
na eni strani bo drsališče za deco in za
začetnike, na drugi strani za izkušene dr-
salce, zadnji prostor pa bo namenjen za
razne sportne igre na ledu. Tudi bo drsa-
lišče zadosti razsvetljeno. Uredili bodo

tam tudi paviljon, kjer bodo drsalci dobili
razna okrepčila. Ob nedeljah bodo na dr-
sališču tudi koncerti in bo drsalci s vsem
komfortom sposobni za tekmovalstvo. Ma-
riborski drsalci toplo pozdravljajo sklep
Olepevalnega društva.

Včerajšnji živilski trg je bil prav do-
bro založen. Slaninariji so pripeljali 29 voz
sveže slanin in svinjine, okoliški kmetje
pa 44 voz zelatnih glav, čebule in krom-
pirja. Sadja je bilo 12 voz, perutnine pa
okrog 1500 kljunov. Cene se napram pre-
teklemu tednu niso mnogo izpremenile.
Podražila se je perutnina. Prav tako so
jajca dražja. Piščanci so se prodajali par
25 do 40 Din, kokoši po 35 do 40 Din, pu-
rani in gosi po 35 do 75 Din, race po 25
do 35 Din in domači zajci po 4 do 25 Din.
Krompir 1 do 150 Din, čebula 2 do 3 Din
za kg, zelatne glave po 0.50 do 4 Din gla-
va, jabolka po 2 do 5 Din in hruške 3 do
6 Din za kg. Seno je bilo po 90 do 95 Din
in detelja po 110 Din za 100 kg.

Ceneno meso. Jutri ob 8. zjutraj da-
lje se bo prodajalo na stojnici za opore-
čeno meso pri mestni klavnici telečje me-
so po 6 Din za kg. Vsaka oseba dobi naj-
več 2 kg.

Mariborska javna borza dela nujno
potrebuje orodnega ključavničarja, ozene-
nega žagarja brez otrok in pletilja.

Kap je zadela večerj popoldne 70let-
nega skladiščnika Ivana Vebra, stanujoče-
ga na Aleksandrovi cesti. Bil je takoj mrtev
in so ga prepeljali v mrtvašnico.

Posledice prepira. Pred nekaj dnevi
sta se sprla 20letni vinčar Alojzij Bru-
men iz Spodnjih Verjavcev in vinčar
Wohlgemuth iz iste vasi. Wohlgemuth se
je močno razburil in je z nožem občutno
ranil Brumna na vratu, levi roki in na hrbtu.
Ker se je Brumnovo stanje v zadnjih
dneh močno poslabšalo, so ga morali pre-
peljati v mariborsko bolnišnico.

S sabljjo ga je. V Levancih pri Sv.
Urbanu pri Ptujju je šel predsinocnjem po
opravku v tamkajšnjo trafiko 35letni po-
sestnikov sin Josip Horvat. Med potjo je
opazil v temi neke postavbe in stopil bliže,
da bi videl, kdo so. V tem trenutku je pa
že začutil v trebuhu hudo bolečino in se
zgrudil na tla. Eden izmed napadalcev mu
je namreč s staro vojaško sablo razparal
trebuh. Horvata so prepeljali v bolnišnico,
kjer se bori s smrtjo. Dosedanja preiskava
je ugotovila, da je bil med napadalcem tudi
neki posestnik iz sosednje vasi, pri katerem
so orožniki tudi našli okrvavljeno sablo.

Iz Celja

Današnja nedelja. Danes ke bodo
vršile v Celju naslednje prireditve: ob 8.
zjutraj sreska konferenca JRKD v Celj-
skem domu, ob 9. dopoldne istotam kon-
gres sodarskih mojstrov Jugoslavije, ob
pol 11. dopoldne na Glaziji občinska pr-
venstvena hazenska tekma med družina-
ma SK Ilirije iz Ljubljane in SSK Celja,
ob 14. na sportnem igrišču pri »Skalni-
kleti« drugorazredna prvenstvena nogor-
metna tekma med SK Atletiki in SK
Olimpcom, ob 15. redni letni občni zbor
Zveze obrtnih društev za dravsko bano-
vino v dvorani Obrotnega doma, ob 16. v
mestnem gledališču gostovanje maribor-
skega Narodnega gledališča s Kreftovo
dramo »Celjski grofci« ob 20.30 pa upri-
zoritve Leharjeve opere »Friderik«.

Ljudsko vseučilišče. Jutri ob 20.
bo predaval v risalnici meščanske šole g.
Pivka iz Maribora c. Pohorju. Ob predva-
janju 100 skiciranih slik bo opisoval le-
pote poletnega in zimskega Pohorja. Na
predavanju opozarjamo vse ljubitelje na-
rave, zlasti planince in smučarje.

Predavanje o Istrskem škofu dr. Do-
bril, čigar obletnico rojstva in smrti ob-
hajamo letos, bo priredila mladinska sek-
cija »Soč« na svojem rednem sestanku,
ki bo v četrtek 24. t. m. ob 20. v Na-
rodnem domu.

Važno za Vas:

Usnjeni suknič za Din 580.—
Dubl suknič za Din 220.—
Damski plašč za Din 160.—
Vam nudi France KOLBEZEN, Celje,
—manufakturna, modna in konfekcijska tr-
govina. 13537

Andrejev sejem. V sredo 30. t. m.,
na dan sv. Andreja, se bo vršil v Celju
živinski in kramarski sejem, pač pa ta
dan ne bo svinjskega sejma.

Lep uspeh dveh Celjanov. Pred dne-
vi se je vršilo na Dunju v okviru med-
narodnega frizerskega kongresa tekmoval-
nje v friziranju, pri katerem je zasedla
ga. Krista Tačkova iz Celja tretje, g. Ri-
har Grobelnik iz Celja pa četrto mesto.

V proslavo narodnega uedinjenja bo
celjski Sokol v sredo 30. t. m. ob 20.15
priredil slavnostno akademijo v celjskem
gledališču. Na praznik 1. decembra dopol-
ne bo v sokolski telovadnici posebna slo-
vesnost s prisego novega članstva, dekla-
macijami in petjem.

NA NOVO OTVORJENA modna krojačnica

CELJE, Na okopih št. 5
se priporoča cenjenim naročnikom.
FRANJO LAPORNIK
civilni in uniformski krojač.

Občutna izguba. Nekit uslužbenec
Mestne elektrarne je izgubil večerj ob 9.
dopoldne na Aleksandrovi ulici pred po-
stopjem Ljubljanske kreditne banke zavil-
tek s 100 bankovci po 10 Din in avizo za
pošiljko žarnic. Avizo je kmalu našel ne-
ki postrežilec, denar pa je izgnal brez sledu.
Če je kdo morda videl, da je kak pa-
sant pobral zavitek z denarjem, naj to
sporoči predstojništvu mestne policije.

Obrtniki v občini Celje—okolica, ki
so oddali obrtne liste zaradi registriranja
pri sreskem načelnstvu, naj jih dvignejo v
občinskem uradu na Bregu.

Dishece vtilojce je prinesla v našo
celjsko podružnico vdova po nadredniku
državnih železnik g. Ana Pabstova iz Vo-
dkove ulice. Našla jih je na svojem vrtu
na Starem gradu.

V celjski bolnici je umrl 13-letni
Ivan Racman, sin malega posestnika v
Jurklostru, za grizo. Njegov brat je ne-
davno umrl za isto boleznijo, v celjski bol-
nici pa se zdravi oče, mati in sestra, ki
so tudi obboleli za grizo.

Mestni kino. Danes ob pol 17. pol
19. in pol 21. izvrstna zvočna vijaška ko-
medija »Rekrut Kačmarek« z znanim ko-

mikom Fricem Schützom, jutri ob 20.30
pa senzacionalni kriminalni zvočni film
»Zinkere« po romanu E. Wallacea. Pri vseh
predstavah Foxov zvočni žurnal.

Iz Škofje Loke

DR. ELZA SOSS

ORDINIRA odslej v ŠKOFJI LOKI
za SPLOŠNO ZDRAVSTVO in ZOBO-
ZDRAVNIŠTVO
(pri Balantu, kjer prej dr. Jože Rant)
13518

Iz Trbovelj

Rudniška bolnica in trboveljsko
prebivalstvo. Na zadnje poročilo v na-
šem listu smo prejeli od kompetentne
strani pojasnilo, da je bila rudniška bol-
nišnica zgrajena in opremljena le s pri-
spevki za bolniško blaginjo in da ni pri-
česar prispevala ne država ne kaka kor-
poracija. Bolnišnica je tedaj izključna
last bratavske skladišnice, ki ima tudi ed-
no pravico z njo razpolagati. Naš dopis
ni imel namena temu oporekati, pač pa
se nam vidi nesocialno in nehumano, da
stoji naša krasna in najmoderneje ure-
jena bolnišnica do tretjini prazna, med
tem ko morajo druge bolnišnice odkla-
njati bolnike zaradi pomanjkanja prostora.
Ako bi rudniška bolnišnica sprejema-
la tudi bolnike nerudarje, bi nikakor ne
bila ogrožena v svoji lastniški pravici.
Storila bi pa veliko človekoljubno delo
napram bližnjemu. Zelo ozkosrčno in tu-
di nesocialno bi bilo, ako bi se obseg
bolnišnice omejeval na oseba zmanj-
šaj samo radi tega, ker ni zadosti upra-
vičenih reflektantov. Število 30 dnevno
se nam vidi na vsak način majhno glede
na veliko število rudarjev in nameščen-
cev. Razume se, da ne bi smela pasti
oskrba privatnih bolnikov na breme brat-
avske skladišnice, omejevala rudarske de-
lastvstva in nameščenstva. Oskrbi stro-
ški za privatne bolnike bi morali biti

Iz življenja na deželi

DOL PRI LJUBLJANI. V nedeljo 13. t. m.
dopolneno se je vršil v Dolu dobro obiskani
shod, katerega sklicateljica je bila krajevna
organizacija JRKD v Dolu. Shod, na katerem
sta govorila senator g. dr. Rožič in narodni
poslanec g. Komar, je v splošnem ostavil
dober vtisk tudi na prisilce, ki pripadajo
današnji opoziciji. Gg. govornika, ki sta bila
deležna viharnega odobravanja, sta navzo-
nim objasnili emernice in delovanje vlade.
Vsi na delo s'žno z roko v roki! — Sokol-
ska četa priredi danes burko »Izrubljani«
za zopet najdeni mož ob 15. v prostorih Sokol-
ske čete. Vabljeni vsi!

GORNJI GRAD. Prihodnja seja sreskega
odбора JRKD bo v nedeljo 27. t. m. na Ljub-
nem ob Savinji na domu g. Franca Bačuna
ob 12.30. Dnevni red bo obsegal poročila
funkcionarjev in sklepanje o raznih aktual-
nih zadevah, osobito tudi razgovor o projek-
tu novega zakona v občinah in o preletih
davnih vprašanjih. Člani odbora se napro-
šajo, da se seje polnoštevilno udeležijo.

LJUBNO NA GORENJSKEM. Pod naš-
slovom »Savski most na Otočah« je bil pri-
ložen v »Jutru« dopis, ki osvetljuje raz-
mere pri tem mostu. Zaradi raznih pritožb,
ki so bile naperjene proti pobiranju most-
nine od strani lastnikov mostu, in pa za-
radi mostu, preko katerega ni bilo mogoče
otvoriti avtomobilskega prometa, so storila
oblastva menda že leta 1926. ukrepe, ki so
na koncu koncev imeli ta uspeh, da bo za-
deva s tem mostom končno rešena. Na
podlagi sestanka vseh prizadetih in sklepov
tega sestanka 3. marca 1931, je kraljevska
banška uprava odločila, da morajo oskrbo-
vati ta most občine Ovčje, Mošnje in Ljub-
no s prispevki sreskega cestnega odbora in
privatnih interesentov, ki uporabljajo ta
most. Ker so pa bili stroški za upravljanje
mostu za prizadete tri občine določeni tak-
ko visoko, da bi jih te občine ne mogle kri-
ti, je dala občina Ljubno iniciativo za nov
dogovor, po katerem oskrbuje ta most v
Otočah občina Ljubno ter za vzdrževanje
mostu-pobira prispevke od porabnikov mo-
stu in zbira sklad za novi železobetonski
most. Tako se bodo začeli 1. aprila 1. 1933.
na podlagi odločbe kraljevske banške upra-
ve od 23. septembra letos pobirati odobreni
prispevki, ki bodo razvidni na deski ob
mostu. Most je v slabem stanju, saj se ni
temeljito popravil že davno ne, dasi so
imeli lastniki mostu izdano dovoljenje za
pobiranje mostnine v vzdrževanje mostu v
dobrem stanju. Razumljivo je, da bo občina
Ljubno, kakor hitro bo naboran iz prispev-
kov potreben kapital, most pričela temelji-
to popravljati, da bo končno sposoben tu-
di za avtomobilski promet. Dokler pa ni de-
narija, se delo ne more pričeti, kajti pro-
račun za njuno popravila znaša okrog 30
tisoč Din in nikdo brez denarja v teh kri-
tičnih časih ne dela. Toliko pojasnil jav-
nosti, da bo poučena o pravem stanju, za-
kak se ne prične popravilo. — I. A.

ORLA VAS PRI BRASLOVAH. Sad-
na sezona je minila. Razveseljuje je dej-
stvo, da so pričeli ljudje sadje v večji me-
ri sušiti in počasi opuščajo kuhanje žga-
nija iz češpelj. V lani zgrajeni in šele le-
to čisto dovršeni moderni sadni sušilnici
se je poskušilo okrog 600 mermikov češpelj
po pravilni ceni. Če bi bila sušilnica več-
ja, bi se jih bilo posušilo še trikrat toliko,
saj ni daleč okrog nobene druge sušil-
nice. — Tukajšnja sokolska četa priprav-
ja za 4. decembra telovadno akademijo v
proslavo praznika narodnega uedinjenja.
Nastopijo vsi oddelki s prav zanimivim
sporedom. — V kratkem sta nas zapustili
dve vrli članici Sokola, sestre Plaskanova
Angela in Povšetova Ljudmila. Prva se je
poročila v Celje, druga v Maribor. Obi-
lo areči!

POLJČANE. Danes bo v Hartnerjevi go-
stini ob 15. shod. Poslanec g. Krejčič bo po-
ročal o važnejših političnih vprašanjih, za-
devajočih kmeta in ostale stanovce. Poselite
shod v čim večjem številu!

RADEČE. Krajevna organizacija JRKD je
imela v četrtek na novo zgrajenem keglišču
g. Erjavca prvi prijateljski setanek, ki je bil
prav dobro obiskan. Predsednik g. Polanc
Anton je v lepih besedah pojasnil pomen teh
sestankov s proročilo, da bi se jih člani polno-
številno udeleževali. Povedal je, da se bodo
sestanki vršili čim čedše zaradi bližnjega se-
znanja in razvedrila v dolgih zimskih ve-
čerih. Nato je povzel besedo g. Černe Franjo
in v kratkih besedah pojasnil današnje poli-
tične in gospodarske razmere. Oba govornika
sta tudi pozivala članstvo, da pridobi or-
ganizaciji čim več članstva. Tajnik g. Pre-
merstein je napovedal orisale organizator-
sko delo, nato pa se je razvila prav prijetna
zabava.

razmerno vrši od onih na delavstvo in
nameščenstvo. Na tak način bi se dalo
tudi vprašanje prav lahko urediti. Bratov-
ska skladišnica bi ne imela nikake škode,
bolnišnica kot taka pa bi v polni meri
služila svojem namenu.

Osebnost. Lunder-Kobal Vera,
učiteljica pripravnica za ženska ročna de-
la v Trbovljah, je z odličnim uspehom na-
pravila državni strokovni izpit za učitelj-
co ženskih ročnih del pred izpraševalno
komisijo na višji ženski obrtni šoli v Beo-
gradu.

Iz Hrastnika

Sokol v Hrastniku ponovi danes v
nedeljo ob 17. že petič burko »Trije vaški
svetniki« na odru Sokolskega doma. Gosto-
vala bosta dva gosta iz Krškega.

V kinu Narodnem domu ne bo da-
nes v nedeljo nobenih predstav.

Iz Krškega

Kr. G. Anton Pilberšek, dentist, se je
naselil v Krškem v hiši g. Ahčina, kjer
izvršuje redno vse zobne ordinacije.

Iz Ptujja

Karambol avtomobilistov. Ko se je
pred dnevi pripeljal iz Ruš g. Franče Ivan s
tovornim avtom v št. Janž na Dravskem po-
lju in hotel zapeljati preko ceste na dvorišče
trgovca g. Krčpala Jakoba, je v istem trenu-
tu privozil nasproti osebni avto g. Gvidona
Naumana iz Turškega vrha pri Zavrču. Ker
je privozil izza ovirke, je šele v zadnjem hi-
pu zapazil tovorni avto, ki se zaradi ne-
okretnosti ni mogel več umakniti. G. Nau-
manu se je avtu sicer ognil, vendar je s svo-
jim avtom zadel v drevo. Potnikom, ki so
bili v avtu, se k sreči ni nič pripetilo, pač
pa je bil osebni avto močno pokvarjen.

Meroziški urad v Mariboru je imel
v Ptujju uradni dan in je ugotovil pri 17 go-
stiničarjih, da niso imeli že tri leta svojih
sodov žigosanih. Proti njim je podana
ovadba.

Kino Rdeči križ bo predvajal danes
ob 17. veseloigro »Peter Voss kot tat milij-
onov, ob 20. pa filmom »Atlantica«.

Nedosegljiva kvaliteta
CENA VSAKOMUR DOSTUPNA.

Standard RADIO

Elektro-
dinarski
zvočnik.
Prejem va-
lov od 200—
2000 metrov

Močan spre-
jem in dovr-
šeno lep zvok.

Alpinski koledar

»Iz naših krajev«

Fotomater Cveto Svigelj si je v hi-
šem času in mlad pridobil sloves. Dr.
Julius Kugy sod. o. Cveto Svigelj takole
— samo kratek odstavek prevedemo v slo-
vensko: »... nikdar še nisem videl tako
lepih slik. Najlepše so, ki sem jih kdaj
prejel. Nem in z občudovanjem stojim

Fotomater Cveto Svigelj, ki pripravlja prvi
alpinski koledar »Iz naših krajev«

vsak pred njim, vsak je očaran navdu-
šen sem od njih. Vse te slike so mojst-
rovine. Imam že več sto slik, a te so do-
slej najlepše. V vsej Nemčiji jih občud-
jejo...«

Cveto Svigelj je imel že lepe uspehe v
Zagrebu, v Pragi, v Monakovem, na Du-
naju in drugod, kjer uživa sloves umet-
nika zrelega dela in znanja. Z veseljem
bo javnosti sprejel novi koledar »Iz na-
ših krajev«, kjer so reproducirane v ka-
krotisku najlepše njegove slike. Nadeja
bodo v koledarju zastopani: Ivan Tavcar
s krasnimi posnetki zime in poletja, s
Pohorja, s Kamniških in Julijskih Alp,
Jože Kunaver nam priča blejske lepote.
Bled lepo posneti, je trd oreh za foto-
amatere, kar pa je Kunaver rešil oči-
no. Siede štirje mladši še manj znani, a
izvrstni amaterji: Fran Rebernak, Dušan
Medved, Franjo Arčon in Marko Frian,
slednjič nam Sandi Wissak s smučmi
prinese marsikaj lepega. Takega koledar-
ja še nismo imeli, krasnih kakrotiskov se
lahko veselimo. V kratkem bomo tobihi
najlepši dar, ki ga more dati umetnik,
rodno grudo, gledano z ljubečim očesom.

Filmska umetnica Bergnerjeva

Ljubljana, 19. novembra.

Ljubljana ima zopet priliko, videti in
poslušati slovočeno filmsko »gliko« umet-
nico Elizabeto Bergnerjevo. Prav nič ne
pretiravamo, če rečemo, da so filmski
zvezdniki in zvezdnice tako visoke umet-
niške kvalitete bele vrane. Sinoči je Eli-
za kino Matice začel vrtni njen film
»Zaslanjenec«, ki je pretresljiva lu-
bezna tragedija poročene žene (Ber-
gnerjeva) žena ljubi svojega moža Petra
in se obenem zaljubi v Petrovega prijate-
lja violinskega umetnika Mihaela. Silen
bo nastane v njej in ta boj nam povzga
Bergnerjeva s svojo lepo prirodno igro
tako živo in resnično, da mora z njo ved-
doživljati igro tudi občinstvo samo.

Bergnerjeva nam ni pokazala lahkom-
selne žene, ki se v svoji ljubavi, strasti
na slepo meče ljubimcem v naročje, nego
nam je ustvarila tip, ki ga premaga ču-
do naključje kljub srečnemu zakonu Ne-
izmerna je njena ljubezen do Mihaela,
vendar svojega Petra ne more zapustiti,
zlasti ne potem, ko je zbolel in potrebo-
val njene nege. Vse noči prebudi pri njem
in sama opeša. Silen je prizor, ko nesreč-
nica zasp. na fotelju poleg močve poste-
lje in sanja, da je moža zastrupila. Ko se
iz strašnih sanj zbudi, je njeno veselje
brezkončno, saj je Peter živ. V tem pri-
zoru je igra Bergnerjeve na višku. Ne-
prestan klic in objemava svojega Pe-
tra. Vsa gib umetnice je na mestu,
vsaka beseda je doživljena, resnična. Nje-
no usmiljenje do Petra je tako pristno,
da doživljamo edino možen zaključek tra-
gedije: v smrt samo da ne bo Peter iz-
vedel za njeno nezvestobo.

Snov igre sama na sebi je resna, glo-
boka in bi je kakor filmska zvezdnica iz
opere ne mogla podati s tako prepriče-
valno silo. Kakršno vidimo pri Bergner-
jevi, ženi s čutečo dušo, ki vsa sori v ne-
jih velikih prosočih očeh ljube Bergner-
jeve in sloves njene velike umetnosti bo-
sta nedvomno polnila kino Matice, dokler
se bo predvajal ta film.

Postani in ostani
član Vodnikovih družbe!

Vremensko poročilo

19. novembra.

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomežito:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra
3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5.
smet in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7.
vrsta padavin, 8. padavine v mm. —
Temperatura: prve številke pomežito na-
višjo drugo najnižjo temperaturo.

Ljubljana 7, 772,3, —3,0, 90, mirno, 1,
—; Ljubljana 13, 770,5, 2,0, 70, mirno,
jasno, —; Zagreb 7, 771,3, —1,0, 90, E2,
jasno, —; Beograd 7, 772,0, —2,0, 90,
mirno, jasno, —; Sarajevo 7, 771,9,
—3,0, 80, E2, jasno,

Pri Sv. Bolfenku na Kogu

Izprehod v Slovenske gorice

Sv. Bolfenk, učitelj in vzgojitelj nemškega kraja in cesarja Henrika, je bil srednjeveški svetnik in svetnik v naših deželah brez dvoma zelo mil in drag; istotako tudi Henrik sam, njegova žena Kunigunda (Kungota) in pa sv. Lovren, na koje praznik je bil cesar Henrik v kravi bitki potolkel dirje Oze. Izprehajajo se po našem Pohorju, po Dravskem polju, po Halozah ali po Slov. goricah, povsod boš našel na cerkvice iz srednjega veka, kojih glavni oltarji so posvečeni enemu izmed njih, ki je potem ravno zaradi tega s časom izporinil s svojim imenom prvotno pristno ime naselbine in ji vsilil svoje lastno ali popolnoma ali vsaj deloma. Vas Sv. Bolfenk na Kogu, čeravno obsega še danes poleg cerkve Sv. Bolfenka in župnišča samo kake štiri hčre z ljudsko šolo, trgovino, gostilno in posojilnico, je prvotno ime, Kogu, se ohranila kakor tudi bližnji Hum z belo cerkvico sv. Ivana, obenem pa je tesno združena po svojem imenu s Sv. Bolfenkom, medtem ko je bližnji Jeruzalem ali Betlehem že do dela pogreznil v pozabljenost staro slovensko ime kraja in hriba.

Tam, kjer je Bolfenški hrib, dvigajo se kakor naoprij pomaknjeni straziščje Slov. gorice in Priekle, naznanjen proti Dravi, gleda na široko ravnico, v katero se polagoma izlublja vinjski brežuljki; ozirajo se na rodovitna žitna polja, na svetlo bukovje, hrastje in dobeje, pa tudi na temnozele borovje, ki pred njim vse valovi; kakor lahko razgledamo morská gladina; razliva svoj blagoslov preko treh občin s številnimi selišči in vasi. — Jastrebci, Vitan in Vodrance, — ki v senči gostih sadovnjakov tvorijo nepremične otoke v valovitih, nemirnih morju. V nasprotju smeri pa gre in sega njegov pogled in razlede prav tja v osrčje in središče Slov. gorice.

To, kar popotnik tu vse vidi in najde: skrbno obdelane vinjske gorice, ki rodijo vsako leto najkvalitetnejšo kapljico v celni državi; na njihovih slemenih in pobočjih, ki nudijo čuovitvo kape, pestre in obsežne razglede, bele cerkvice z rdečimi končastimi stolpički, obdane od razkropljenih gozposkih dvorcev in priprostih, a smučarskih vinčarskih hišic in zidanic; med posameznimi goricami tihe, zelene dolinice od zaborežnih potokčih in obširnejše ravnice z rodovitnimi polji in inteligentno ljudstvo, ki mu je slovenska gostoljubnost in slovenska pesem nadvse in ki je našemu narodu dala že mnogo znamenitih mož; ponavreč posameznik na goricah blizu cerkva stojiče, od daleč vidne jagnjedi, palmece

imenovane pravi svarični prst božji; pa še dve moderni železnici, kojih ena te do Središča, druga do Ivanjkevec pripelje in tako na prag in pred vrata, skozi katere ti je treba, če hočeš z ene ali druge strani peš dospeti: pred svetlo, visoko čelo in pod veselo razgiban stolp cerkve sv. Bolfenka na Kogu; to in še marsikatera druga zanimivost cele pokrajine bo vsakogar, kdor je kdaj semkaj zašel, vsako leto z nova zabilo v svojo sredino.

Cerkev, mična in idilična kakor cela njena okolica in gorice, ki jih njen zaščitnik sv. Bolfenk, varuje toče, strele, nevihte in drugih nezdov, bližnji Hum, Sv. Miklavž in Jeruzalemski grič, Plešivica, Novščak, Kalvanja, Mrzlo polje, Plovščak, Babji klanc, Količičeva klunova, Cerovec, Svetinjski in Velikanski križi, Kuk, Mala gora in Gomila so pač znani po vnu, ki ga dajejo njihove trte. Manj znano pa je, da na sončnem in svetlem kopališču, ki ga zagledaš na levo pred vzhodom v Bolfenkovo cerkev na Kogu, počiva vreden, popotnik Slovenskih goric, pesnik in pisatelj slovenski Božidar Fleglerič, ki so ga tam kot domaćina zagrebeli v dušneto zemljo sredi težko obloženih trsov l. 1907. Kdor ima kaj smisla za ono pristno poezijo, ki je iz domače grude vzklila, na njej vzrasla in bo zato tudi v domačem ljudstvu ostala, ta naj obišče Sv. Bolfenka na Kogu, grob Božidarja Flegleriča in naj ne pozabi prinesiti s seboj v počaščenje njegovega spomina tudi njegove pesmi. Slišal bo peti pokovanega, nemega pesnika, slišal bo peti smejoče se vinograde in glasne klopotce, zapel in zaviral bo sam z njim in vzkliknil: Lepo je pri Sv. Bolfenku na Kogu.

Ko se vračaš, ne moreš takoj na grob Stanka Vraza — saj ne leži pokopan v Slov. goricah — pač pa lahko greš na njegov dom, na Cerovec. Ko si tam si ogledal v njegovi rojstni hiši, skromni muzeji, ki naj spominja na zgodnino in velikega borca za naše uveljavljanje, malo pogledal v njegove »Djubilacije« z vpisano pripombo: »Tako deluje duh velikega moža po njegovi smrti in si tudi sam postavlja svoje ime v spominsko knjigo, ne smeš prej domov, dokler si nisi prebral besed, ki jih je pred sto leti sosed Sv. Bolfenka na Kogu in Bož. Fleglerič, naš Stanko Vraz, zaklical vsem Slovanom:

Tko se i jedan danak
čist borio za slavo,
Tomu neće nikad
minut venac glavu.

Dr. Franc Milčič.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani bo imelo danes v spodnjih prostorih hotela »Bellevue« ob 15. sportni prijateljski sestanku, na katerem se bodo razdelila darila dirkačem zmagovalcem, ki so se udeležili letošnjih dirk »Save« kakor tudi dirk podobnega Ljubljane, ZSK Hermesa in kolesarskega društva Sore iz St. Vidla. Prijatelji kolesarskega sporta se vabijo, da se tega sestanka v čim večjem številu udeležijo.

Prvi smučarski tečaj SPD na suhem je bil v četrtek. Prostrana telovadnica srednje tehnične šole je bila prepolna smučarjev in smučaric in posamezne vaje so se izvedle imenitno pod izkušenim vodstvom g. Kvedra. Vaje so šla zanimive in mi čuda, da se po prvem tečajnem večeru javljajo še novi udeleženci. Zato bosta od prihodnjega tedna dalje dva telovadna večera: za dame ob sredah, za gospe ob četrtkih, vsakokrat od 20. do 21. v telovadnici srednje tehnične šole. Pristojbina 10 Din. Prijave se sprejemajo v pisarni SPD, Masarykova cesta 14/I. (palata Grafke).

Jugoslovanska akademika smučarska organizacija. Pozivamo vse odbornike in poverljivce, ki so bili določeni na izrednem obnem zboru, da se gotovo udeležijo seje v ponedeljek 21. t. m. ob 18. v elektronični razpisnici na tehnični. Zaradi važnosti je udeležba obvezna.

Smučarski klub Ljubljana poziva vse člane tehničnega odbora in člane sodnike, da se zanesljivo udeležijo važne seje 21. t. m. v damski sobi kavarnе Elmore. Tekmovalec, ki niso še oddali svojih prijav za tečaje, naj jih oddajo g. Klumerju pri tr. Gorec najpozneje v ponedeljek.

Sestank vseh saveznih in podsaveznih nogometnih sodnikov bo v četrtek 24. t. m. ob 20. v klubovi sobi v hotelu »Evrop« v Celju. Tega obveznega sestanka naj se udeležijo tudi prijavljeni kandidati za stranske sodnike. Sodniki, ki ne bodo prihajali redno k sejam, bodo izključeni.

Službeno iz LNP. Ker SK Svoboda, Ljubljana, ni pristala na odigranje pomladne revančne prvenstvene tekme z Željeznikarjem že za 20. XI. se tekma Švoboda : Željeznikar v Mariboru ne vrši. O tem se obvešča tudi sodnik g. Deržaj. — Predsedstvo LNP.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Za današnji tekmi s Hermesom naj bo rezervna v garderobi ob 12.30. I. možno ob 14.15; sestava moštvo je objavljena v »Evrop« in v garderobi. Juniorji I. in II. skupine naj pridejo danes ob 10. na igrišče zaradi fotografiranja. — Smučarji imajo važen sestanek jutri ob 20. v »Evrop«.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Za današnji tekmo morajo biti ob 12.30 na igrišče reditelji: Erbecnik, Fuks, Bančič, Madon, Votčina, Gorjanc, Gvido, Strnad; blagajna Društva, Gošliša, Sketelj ml. Prvo moštvo mora biti najkasneje ob 14. v garderobi.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes ob 12.30 morajo biti na igrišču Primorja: Gorenc, Jože, Jeršek, Janežič II., Feilka, Habicht II., Podrekar, Velikič, Andrej, Usnik, Boncelj II., Marjetič, Serše, Lave, Rudl. Opremo je prinesiti s seboj. Druga B garnitura dopolnje ne igra.

SK Grafika poziva točno ob 12.30 na igrišče Primorja: Pipan, Novak, Melkna, Potrat, Bežan, Zagar, Struškot, Katavič, Kobal, Strohmayr, Trobecšek, Rez, Verčnik, Verbec, stranski sodnik Blotkar. SK Reka, Danes ob 9.30 naj bodo na igrišču Hermesa: Pikič, Karle, Dane, Drage, Karli, Eržen, Čušnik I., Milan, Ane, Piko, Rožnanc, Čušnik II.

Pred velikim zimsko-sportnim sporedom

Najvažnejši dogodek v letošnji zimsko-sportni sezoni — ki se po vseh napovedih obeta prav dobro — bodo vsakokrat osemredne zimskosportne prireditve Fise, ki jih bo to pot v Inomestu organizirala avstrijska smučarska zveza. Razlogov, da vzbujajo prav te zimskosportne prireditve posebno zanimanje, je več; vedeti je treba, da razvoj dogodkov na zimski olimpiadi v Lake Placidu niti zdaleka ni zadovoljil vseh udeležencev, dalje da so na sporedu prihodnjih mednarodnih tekem Fise tekme v vseh smučarskih disciplinah (teku, skoku, slalomu ter stafetah) in končno je Tirolska s svojimi naravnimi krasotami prvi eldorado za smučarski svet, posebno pa za smučarje mednarodnega razreda.

Avstrijska smučarska zveza se je krepko priprala dela in povsod se vidijo sledovi, da ne brez uspeha. Najtežji posel ima seveda tehnični odbor, ki mora pripraviti terene in skalalnico ter proučiti vso tehnično organizacijo tekem. Skalalnico na znani gori Isel so povečali, tako da bodo na njej izvedljivi skoki do 70 m; seveda bodo v zvezi s tem povečanjem razširjene tudi tribune za gledalce. Posebno skrb posvečajo dalje izvedbi slalomu, ki je v režiji znanega smučarskega strokovnjaka Hannesa Schneiderja. Proga, ki bo imela 200 m višinske razlike, bo pripravljena na Mendelbergu.

Ker v tej disciplini gledalci lahko opazuje vsakega tekmovalca od starta do cilja, bodo tudi ob njej zgradili precejšnjo tribuno za občinstvo. Tekme v smuku — dvojne, za kombinacijo in posebno — bodo tudi precej težavne, ker bo vodila proga po prav »švicarskem« terenu in imela skoraj 2000 metrov višinske razlike, v dolžino pa merila celih 12 km. Na 2679 m visokem startu bodo za to priliko postavili majhno zavešče za približno 250 oseb.

Po želji nekaterih udeležencev je bil spored zdaj določen takole: 6. febr.: posebne tekme v smuku; 7. febr.: stafetni tek na približno 40 km dolgi progi; 8. febr.: tekme v smuku za kombinacijo (moški in ženske) na progi s 1000 m viš. razlike; 9. febr.: slalom (za smučarje); 10. febr.: tek na 18 kilometrov, obenem za kombinacijo slalom za smučarke; 11. febr.: skoki za kombinacijo; nedelja 12. febr.: skoki posebej in 13. februarja: vztrajnostni tek na 50 km. Priloge (splošne) morajo biti zaključene do 1. januarja, polimenske pa do 20. januarja; zbiranje za posamezne discipline bo še tri dni pozneje.

Po zagotovilih inozemskega teka bo udeležba na teh velikih zimskosportnih tekmah prav rekordna. Za zdaj je zagotovljena udeležba zimskih sportnikov iz Švedske, Norveške, Finske, Japonske, Italije, Madžarske, Poljske, Francije in Jugoslavije. Seveda je skoraj gotovo, da ne bosta manjkali Švica in Nemčija — kot neposredni sosedinj — ter končno še Anglija in Češkoslovaška. Kratko malo, računamo se lahko, da bodo prišli v Inomesto zastopniki najmanj 12 držav z nekako 200 aktivnimi tekmovalci, med njimi z vsemi najboljšimi.

V podrobnem bodo inomoške tekme za-

nimne že zaradi tega, ker bodo to pot v smuku in slalomu prvič nastopili severnjaki (Norvežani), ki so dozdaj sploh odklanjali ti disciplini. Slovita smučarja brata Ruud sta ustanovila svoj klub za slalom, ki ga vodi stari rutner Carlsen; najbrže je priprave, ki so pri teh severnih ljudeh zmerom temeljite, ne bodo zaman. Finsko bo menda zastopalo šest ali osem vozačev, ki so v glavnem določeni za 50 km. Prav toliko bo tudi Japoncev, ki jih bo vodil Take Aso, znani japonski tekmovalac z zimskih olimpiad v St. Moritzu.

Letošnja zimskosportna sezona obeta vrsto važnih mednarodnih srečanj, kjer čakajo tudi naš savez težke naloge. Mladi, prav za prav najmlajši smo v tej sportni panogi, in vendar smo se že v par letih dvignili na dostojno mednarodno višino, če ne kvalitativno, pa vsaj kvantitativno. Leto za leto je odziv večji in letos bo najbrž smučarski sport zopet slavil nova zmagslavja. Počasnejši je ves ta napredek v

Novi grobovi

V Ptujtu je večeraj nenadno preminil v najljepši moški dobi pomožni sekretar sreškega načelstva g. Ivan Gombac. Zjutraj se je počutil slabega in je legel, popoldne ob 13. pa je že izdihnil. Njegova smrt je vzbudila splošno sočutje, saj je bil dobro poznan in cenjen. Po prevratu je prišel v našo državo iz Trsta, v Ptujtu se je kmalu udomačil in pred dvema letoma ustvaril družinsko gnezdo. Zapušča ženo z majhno hčerko. Bil je marljiv naroden delavec, zato ga bodo Ptujčani zelo pogrešali. Pogreb bo v ponedeljek ob 15.

V starosti 79 let je večeraj opoldne umrl v Mariboru g. Ivan Sorli, dvorni svetnik v pokojih. Za njim žaluje vdova s sinom inženjerjem in dvema hčerkami ter širok krog sorodstva. Pogreb ugodnega pokojnika bo v ponedeljek ob pol 16 na Pohorju.

V St. Pavlu pri Prebodu je umrl g. Michael Špeglić, komandir orožniške postaje v pokojih in marljiv društveni delavec. Z vdovo objokujejo njegovo smrt hčerka in dva sinova. K večnemu počitku so ga položili večeraj dopoldne.

Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Članom »Vzajemne pomoči« reg. pom. blag. v likvidaciji

Dnevnik »Slovenec« z dne 18. novembra 1932 str. 265. je na strani 5. pod »Ostale vesti« potom agencije Avala objavil komuniké banke uprave Dravske banovine, s katerim se demantira, da bi Kr. banka uprava s komunikem z dne 2. aprila 1932 II. No. 1055-27 niti kakorkoli že sicer dala poslednjemu načelstvu razpuščene pomoči ne blagajne »Vzajemna pomoč« sedaj v likvidaciji ali pa kakemu posameznemu članu tega načelstva obljubo, da bo prevzelo agende bivšega načelstva.

Z ozirom na to objavo smatramo za potrebno, da reproduciramo zgoraj citirani komuniké banke uprave z dne 2. aprila 1932, kakor je bil objavljen potom Agencije Avala v dnevniku »Jutru« z dne 3. aprila 1932, števil. 77, stran 2. pod naslovom »Razputi Vzajemne pomoči«, ki se doslovno glasi tako:

Kraljevska banka uprave dravske banovine v Ljubljani je z inštančno in obširno utemeljeno odločbo z dne 31. marca 1932. II. No. 1055-27 odredila na podlagi § 38. zak. z dne 16. julija 1892 drž. zak. števil. 202. razputi in likvidacijo »Vzajemne pomoči« reg. pom. blag. v Ljubljani zaradi nepopravljivega prekoračenja zakonitega in statutnega delokroga.

Blagajniško načelstvo »Vzajemne pomoči« je na svoji 10. porizijski seji dne 31. marca t. l. vzelo odločbo na znanje, se s soglasnim sklepom opovedalo vsakemu pravnemu leku zoper navedeno odločbo, pač pa izrazilo med drugim tudi prošnjo, da naj likvidator ima od kraljeve banke uprave naročilo, da naj podpira prevedbo zavarovanj pri razpuščeni »Vzajemni pomoči« na zavarovanje pri novo se snujoči zavarovalni družbi. Kraljevska banka uprava dravske banovine v Ljubljani je vzela sklep načelstva na znanje ter nato z razpisom z dne 31. marca t. l. II. No. 1055-27 poverila izvršitev likvidacije bankomemu svetniku g. Antonu Mencingerju v Ljubljani. Leto bo odšel in do dokončne likvidacije pravoveljavno podpisoval tako, da bo pod pisano, tiskano ali štampiljano besedilo razpuščene blagajne: »Vzajemna pomoč«, reg. pom. blag. v likvidaciji pristavil svoj svojerodni podpis. Vse odredbe so se obenem vpisale v register kraljevske banke uprave o registrovanih pomožnih blagajnah ter se je obenem povzročila enkratna objava v »Službenem listu« kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani. Pristavlja se, da je postavljeni likvidator dolžn, da po vsej možnosti podpira in pospešuje želje in predloge, ki jih je izneslo blagajniško načelstvo na svoji zaključni seji dne 31. marca t. l.

Kes je, da s tem komunikem kraljevska banka uprava verbiš expressis ni dala nikomur kake obljube za prevzem agend bivše »Vzajemne pomoči«. Gotovo pa je, da je dala postavljenemu likvidatorju nalog, da po vsej možnosti podpira in pospešuje želje in predloge, ki jih je izneslo blagajniško načelstvo na svoji zaključni seji dne 31. marca t. l. To želje načelstva pa so bile predvsem, da se likvidacija poveri bivšemu načelstvu, odnosno da se iz istega sestavi vsaj svetovet uradno imenovanemu likvidatorju in se tako olajša prevedba zavarovanj pri razpuščeni »Vzajemni pomoči« na zavarovanje pri novo se snujoči zavarovalni družbi, katere ustanovitev si je stavilo bivše načelstvo za svojo nalogo. Le pod temi pogoji in po zagotovilu, da se bodo iznešene prošnje upoštevale in upoštevale, se je bivše načelstvo opovedovalo pravnemu leku zoper odločbo banke uprave z dne 31. III. 1932 II. No. 1055-27, s katero se je odredilo razputi in likvidacijo »Vzajemne pomoči«. Na podlagi teh zagotovil se je osnoval pripravljani odbor, ki si je stavil za nalogo ustanovitev novega zavoda. Napričakovano pa je naletel pri tem delu na odpor pri merodajnih faktorjih, ki iznešeni želji in predlogov bivšega načelstva, vključno danemu nalogu in utmenemu zagotovilu v nobenem oziru niso upoštevali. S tem se je sicer ustanovitev novega zavoda nekoliko zakasnela, dosegla pa se je pri Ministrstvu trgovine in industrije, ki je dne 10. oktobra 1932 pod II. Br. 33538-K odobrilo statut novega istoimenskega zavoda, t. j. »Vzajemna pomoč«, reg. pom. blag. v Ljubljani, začasno Mencingerjeva ul. 4. Res je, da se je s tem ustanovil popolnoma nov zavod, ki nima nič skupnega z bivšo »Vzajemno pomočjo« v likvidaciji.

sportnotekmovalnem oziru, toda tudi tod imamo že nekaj lepih mednarodnih uspehov. Letos imamo velike mednarodne tekme skoraj pred nosom; v Inomestu bo tebruarja 1933 vse, kar v smučarstvu sploh kaj pomeni. To pomeni za nas, ko bomo nastopili kot tekmovalci: da nas ne čakajo lovorike. Nič ne de, važno je, da pojdemo v hudi mednarodni konkurenci bomo naš tekmovalci dobili ono tekmovalno rutno, brez katere so uspehi na svetovnih sportnih prireditvah, v borbi z zastopniki velikih narodov, nemogoči. Zato naj naši klubi, od najmanjšega preko podsavezov do saveza, uvažujejo, da je pred durmi mednarodna smučarska prireditev, na kateri naši tekmovalci in organizatorji smučarstva morajo biti navzoči. V Inomestu se nam obeta najlepša prilika, da se pomerimo z najmočnejšimi. Zmagali ne bomo, toda videli bomo, kako se zmagajo. In za nas je tu di to dragoceno!

Namen tega zavoda pa je predvsem, omogočiti in izvršiti prevedbo zavarovanj članov bivše »Vzajemne pomoči« v likvidaciji na novo »Vzajemno pomoč« in v okviru po ministrstvu odobrenih statutov, ki je povsem skladen z zakonitim določili in dovršen za zavarovalno-tehničnem in matematičnem oziru.

Tozadevni sanacijski načrt in predlog na izročitev likvidacijske mase bivše »Vzajemne pomoči« novoustanovljenemu zavodu, je bil vložen pri ministrstvu trgovine in industrije istočasno s prošnjo za odobritev statuta. Odločbe o tem ministrstvo še ni izdalo, pač pa v svoji rešitvi z dne 10. oktobra 1932 izreklo, da bo isto izdalo naknadno. Z ozirom na to je v najkrajšem času pričakovati odločitev ministrstva tudi glede nadaljnjih predlogov, t. j. prevzema likvidacijske mase »Vzajemne pomoči« v likvidaciji in dopustitve prevedbe zavarovanj njenih članov na novoustanovljeni istoimenski zavod.

Vpriču tega pa smatramo, da objave in razglasi, ki si tečejo nove »Vzajemne pomoči«, članov »Vzajemne pomoči« v likvidaciji nikakor ne morejo zavesti v zmotu, ki bi jih celo privedla do kakega oskoda. Slika namigavanja odločno odklanjanje in poudarjanje, da je namen nove »Vzajemne pomoči« v prvi vrsti ta, da prepreči popolno oskodačanje bivših članov a tem, da se jim omogoči nadaljevanje njih zavarovanj pri novem zavodu na zavarovalno-tehnični podlagi.

V interesu članov bivše »Vzajemne pomoči« v likvidaciji je zato, da nas podpira v naših stremeljih in tako omogoči ter olajša čimprejšnjo končno ureditev zadeva. Vseled tega pozivamo članstvo, ki tega še ni storilo, da čimprej pripravi svoj pristop k novi »Vzajemni pomoči« po tiskovinah, ki se dobe pri bivših zastopnikih odnosno v začasni pisarni nove »Vzajemne pomoči«, reg. pom. blag. v Ljubljani, Mencingerjeva ul. 4. (poleg kopališča Kolesarje).

S tem najbolj skrbno za svoje koristi. Ne puste pa naj se begati po objavah sličnih novoustanovljenih zavodov, v katerih načelih so med drugimi tudi osebe, katerim je bilo poverjeno in zaupano vodstvo likvidacije »Vzajemne pomoči«.

To v pojasnilo in objektivno presojo. PRIPRAVLJALNI ODBOR.

Vremenski pregled

Tudi ta teden nam je potekalo vreme nenavadno enakomerno. Poglavitna njena nova značilnost je bila v tem, da so ostali naši kraji ves čas pod vplivom visokega zračnega pritiska. Ogromna anticyklona se je držala ves teden nad evropskim kontinentom in določala vreme na daleč in široko. Naše vreme se je le toliko spreminjalo, v kolikor se je nekoliko premaklo jedro anticyklone. Vse teden pa je ostal zračni tlak nad Sredozemskim morjem in Atlantskim oceanom znatno nižji; tam so se držale depresije in k njim je otekel zrak s celine. Najmočnejši je bil zračni tok proti Sredozemskemu morju, na naši jadranski obali je divjala ves teden huda burja, nekaj časa prav vihar, hladni ruski zrak je preplaval tople primorske kraje. V bolj zaprtih predelih, zlasti v Alpah, se je držala megla ali pa udija plast oblakov, povsod pa je bilo razmeroma suho.

Ta čas je Rusijo preplaval še mrzlejši zrak, ki izvira prav iz polarnih predelov; zagnala ga je tjakaj depresija, ki je mogla prodrati z Atlantskega oceana po velikem ovinku čez Belo morje tja proti sibirski obali, odnosno najprej proti srednjemu Uralu. Nad vso vzhodno Evropo se je s tem sprožil močan severni tok, ki ne se pravi zimski mrz pot proti jugu, s temperaturo od 10 do 29 stupinj pod ničlo. Po Rusiji in deloma po Poljski je ta teden tudi temeljito snežilo, od severa do skrajnega juga, kar napoveduje, da se bo tamkaj temperatura še nadalje krepko nizala. Ako se ohrani splošni severni tok v vremenu večje vzhodne polovice Evrope še nekaj časa, je pričakovati, da se bo še bolj shladilo tudi pri nas.

Prva dama Amerike

Zmaga, ki jo je dosegel novi ameriški državni predsednik Franklin Roosevelt, gre deloma na račun njegove prav tako energične, kakor sposobne in ljubeznive žene. Vsa Amerika jo pozna, to žensko, ki bo kot prva dama v državi prav kmalu zamenjala go. Hooverja. Med imena žensk je velika razlika. Ob imata čisto nasprotna si življenjska naziranja in vzore. Ga. Hooverja je stroga puritanka in se je od vsega početka opovedala vsem užitekum ter se zapirala v domači krog. Je plemenita in zasluži gotovo vse priznanje, vendar bi si ameriško ljudstvo želelo, da bi se rajši malo potrudila za svojo vlogo v držbi.

Čisto drugačna je ga. Rooseveltova. Izvira iz ene najstarejših newyorških, oziroma holandskih odličnih družin in je v Londonu imela najbolj skrbno vzgojo. Ko se je vrnila v New York se je posvetila učiteljskemu poklicu in je poučevala do danes z vso verno zoddovitno ter angleško literaturo. Dvajset let ji je bilo ko, se je omožila in je skrbela vedno za to, da je bilo v njeni hiši veselo. Ljuba štiri sinove in hčer. Sedaj je ga. Rooseveltova celo stara mati česar si pa res ni videti. Ga. Rooseveltova ima ne še druge osebe. Malo je znano, da je imetnica slovite ameriške delavnice za umetno pohištvo. Vrh tega ima v newyorškem družbenem življenju veliko vlogo. Nihče ji ne zavidaja in ne sovraži. Ker je poleg vsega tega še vzorna žena in mati, bi Amerika težko dobila boljše gosposarico od nje.

S P O R T

Danes: Primorje — Rapid

Sportnikom in prijateljem nogometa se bo danes v interesantni borbi za točke predstavil novinec v podsavezni ligi — mariborski Rapid.

Tekma se bo odigrala danes ob 14.30 na igrišču Primorja. Sportnikom in sportnikom naklonjeno občinstvo je znano, za kaj bo šlo:

Rapid bo s to tekmo posegel prvič v podsavezno prvenstvo in si bo seveda skušal že v začetku zagotoviti potrebne točke. V kvalifikacijskih tekmah je dozdaj pokazal, da je na višini.

Občni zbor SK Tržiča

Preteklo soboto se je vršil v klubovih prostorih občini zbor SK Tržič. Veliko število navzočega članstva je pazljivo sledilo bilanci dela in uspeha posameznih funkcionarjev, iz katere je razvidno, da se je odbor v polni meri zavedal svojega programa, zlasti pa važnosti raznih panog, ki so osredotočile pozornost sportnikov iz naše, kakor tudi sosedne Savske banovine ter tudi iz obehmejnih krajev sosedne države Avstrije. Vsa stremiljena sportnega udejstvovanja so šla paralelno s potrebami članstva in z njihovo agnostnostjo preko mestnih zidov. Mogoče bi bilo misliti, da delo, kakor n. pr. v smučarstvu ni bilo ba težko, ker ima tržičska okolica naravne pogoje, ki nudijo svoja — zlasti zimska — bogastva. Res je; toda že sama v zveduju kot mora ležati parola: kriza, se je tako globoko zajedla, žal tudi v sportno življenje in nekatere klube potisnila v životarjenje, kar znači, da se je bilo treba lotiti dela s dvojnovo silo in iznajdljivostjo, če se je hotelo ostati vsaj na isti višini, ki jo je klub zavaljal prejšnja leta.

Odbor SKT pa se s tem nikakor ni zadovoljil. V času početka krize si je omislil teniški prostor in zamisel v letošnjem polletju tudi realiziral. Praktične potrebe meščanstva ni bilo ba tako velike, je pa na vsak način važna pridobitev za mesto, ker je to igrišče edino. Pač pa je v tej ideji zapovedana ekonomska in praktična stran: isti prostor služi v letni sezoni tenisu, v zimski pa drsalščici. Oskrbovanje drsalščice je bilo vzorno in zrcalno se lesketajočemu ledu je marsikateri bežno se mudelci inozemec izrekel laskavo priznanje ter s tem utisnil še preko Ljubelja.

Iz poročil posnemamo, da ima SKT 8 dehučih sekcij. Delovanje posameznih sekcij je jako različno; nekatere so se zelo razvijale, druge manj, so pa tudi nekatere, n. pr. table tenis, ki ji je bil glavni namen nuditi članom ob prostem času lahko zabavo. Ta sekcija se je razvila že tako daleč, da bo v tem letu prirejala že medmestne turnirje. Zanimivo je dejstvo, da si je med letom ustanovljena šahovska sekcija ustvarila lep krog interesentov in s tem široko pozicijo napram ostalim mestom Gorjanske. Z veliko poštrevolnostjo je predvajala nogometna sekcija tekme, doma pa tudi v okolici skoro vsako nedeljo in vsak praznik. Čuden slučaj pa je hotel, da je stanje dobljenih zmag in izgubljenih enakosti 1:1. Delovanje zimskosportne sekcije je brezhibno. Priredila je 8 tekem (medklubskih, slalom in vztrajnostnih) ter je prva za specialnim smučarskim klubom v Ljubljani. Samo zaradi gola naključja ji ni uspelo prinesiti domov iz tekme na Želznici prehodnega pokala, darovanega od predljudi Ed. Glanzmann & And. Gassner. Hazenski družini domača tla niso naklonjena v oni meri, ki si to zasluži, tembolj pa se je uveljavila v okoliških mestih.

Blagajniški promet je znašal okrog Din. 50.000, to je nekoliko manj kot ob jubilejni obletnici prvega decenija. Odbor je imel 35 sej.

Vsemu razmahu SKT gre prvenstveno zahvala poštrevolnosti članstva in pa pri-

jateljem kluba ter sportu naklonjenemu občinstvu; zaradi tega zasluži klub moralno in gmotno podporo vseh lokalnih faktorjev, kajti cilj njegovega vzgajanja ni egoističen, temveč služi vsemu mestu. S. J.

Ilirija : Hermes. Srečanja med Ilirijo in Hermesom so bila najbolj priljubljena domače tekme, ki so navadno nudile fair sport in dober nogomet. Kluba gojita precej slični sistem igre, prizeremo kombinacijsko igro kratkega dodajanja, ki ima v našem občinstvu mnogo prijateljev. Današnja tekma je prijateljska in se prične ob 14.30 na igrišču Ilirije, predtekmo pa igra rezervni ob 13. ob vsakem vremenu.

SK Korotan (Kranj) : SK Tržič se srečata danes ob 14.30 na Korotanovem igrišču v Kranju. SK Tržič smo v Kranju poslednjikrat videli pred dvema letoma. Nogometno sekcijo je zadnje čase uredil in ojačal ter je prošil nedeljo Korotanovo rezervno gladko odpravil s 6:2. Ker Tržičanov ni ravno podcenjevali so domačini svojo postavbo za nedeljo nekoliko ojačili. V predtekmi ob 13.30 igra hazenska družina drugo postravno tekmo za sprejem v JHS. In sicer z ljubljanskim Ateno.

Razpis teka »Osvobođenac« za Vahtrjev pokal v spomin narodnega borca Toneta Vahtrja, ki ga prireja ISSK Maribor 1. decembra 1932 skozi mesto Maribor pod pokroviteljstvom g. Komandanta mesta Start ob 11. dopoldne: proga Ljudski vrt (igrišče ISSK Maribor) — Korosčeva ulica — Maistrova ulica — Kolodvorska ulica — Aleksandrova cesta — cili Trg. Svobode: skupno 2200 m. Pravico udeležbe imajo člani vseh

Kraljestvo mode

Lepe čipkaste obleke

Čipkasta obleka, ki ugaja elegantni dami, mora biti izredno enostavno ukrojena, kajti ni je večje modne napake, kakor da se pri takem modelu prevede bajno s podrobnostmi. Saj so čipke že same na sebi tako učinkovite, da uveljavijo svojo lepoto le v enostavni, jasni liniji.

Vee kar je preved, pa nas vodi k preobrazili, ki je v nasprotju s kultiviranim pojmovanjem mode. Edina učinkovitost, ki si jo smemo privoščiti, je originalna barva. Tudi takvo modernih čipk je zanimivost zase, saj se celo strokovnjaki težko znajdejo v labirintu modernih čipk, toliko raznih vrst imamo. Topot je bila moda zares širokogrudna, tako da imamo bogato izbiro, ki se prilega na eni strani s prostornimi tulnatimi čipkami in končuje pri težkih volnenih čipkah.

Kakor smo že gori omenili, je čistac linija najvažnejše pri teh modelih, ki jih uporabljamo za popoldne in zvečer. Enostavnost kroja poudarja slikovito valovitost, a gladka krila, dočim prinaša život modernega čipkastega modela marsikatero originalno zamisel. Predvsem so zanimivi novi rokavi ter razni kepi. Tudi pri čipkastih modelih odobrava moda sestavo s drugim tvorilom, ki se bolj poudari slikovitost čipkastega blaga. Čipke kombiniramo z georgettom, marocainom in svilenim baržunom, ki je naravnost neodoljiva v zvezi s čipkami. Za primer služi naša prva skica.

Tu gre za popoldansko čipkasto obleko v rjavi ali vinskordeči barvi z zanimivimi

Božata izbira

Kožuhovine, krzneneh plaščev in jopic

Strankam z dežele izvršimo naročilo v enem dnevu.

13517

L. ROT
LJUBLJANA, Mestni trg 5

O goslaču in belem metuljčku s črnimi progami

(Pravljica za odrasle)

To se je zgodilo pred davnim, davnim časom v enem izmed onih žalostnih krajev, kjer se bela teža z neba usloči do človekovega srca in leže nanj kakor težka, pretežka gora.

Reka, ki je tekla skozi ta kraj, se je leno zajedala v pusto obrežje in bila je siva in potuhnjena, tako da so se ljudje, ki so se zaradi zabave v njej kopali, postali sivi in potuhnjeni. Da bi to drug pred drugim prikrili, so se oblačili v kričeče obleke in se držali na smeh ob vsaki priliki ter se drug drugemu delali prijazne, čeprav so za hrbtom slabo govorili drug o drugem. Tako malo so si med seboj zaupali, da so skoro pred vsako hišo izobesili tablico z napisom: Hud pes. In po številnih vinotocih, ki so bili edina zbirališča ob večerih in nedeljskih popoldnevih, je neredko prišlo do spopadov, ubojev in umorov, kajti vino je krinke trgalo z obrazov in vse, kar se je čez dan ali čez teden nabiralo za kričečimi oblačili in narejenimi nasmehi, je tedaj vdrla na dan.

Gledališč v tem mestu ni bilo in tudi

mi, triletniškinje rokavi. Posrečena je kombinacija s istovrstnim prozornim baržunom: baržunast pas in baržunast gornji del života v obliki zavezane rute. Sprito umetniško izvršene ideje model vsakogar osvajajo.

K večernim prireditvam nam oblačem čipkasto toaletno, a tudi tu ostanemo pri dolgih rokavih, kajti pozornost čipkastega tvoriva poveča učinek lepe polti in poudari večerni značaj obleke. Na naši drugi skici vidimo, kako slikovita so dolga, valovita krila in kako lepi so še vedno ravni, ozki rokavi, ki niso odvisni od trenutne mode. Prekrasno knjižo ustvari vdelani kepi, ki obkrožajo štirinogati izrez ob vratu.

Siroki bidermajerski pas se je udomačil tudi v popoldanski modi. Izdelamo ga iz svile, baržuna ali širokega traka. Zavežemo ga ob strani s dvema neenako dolgima koncecema, ki padata ob boku navzdol. V zvezi s takim pasom najboljše učinke ob ob vratu zaprt model, ki ima moderne, skrajne rokave (predzadnja skica).

Lepe, naravno barvane čipke uporabimo kot životek moderne svilene obleke in sicer tako, da prehaja v kratke, zvončaste rokave, ki jih spnemo s trakovi iz oblike travi. Na ta način dobimo obliko, nas spominja na modele empirske dobe (zadnja skica).

Klasično lepa pričeska

Dolga leta smo se pomalovalno posmehovali ženi z dolgimi lasmi in povsod je bila v ospredju le dama z dečo glavico. Seveda je tudi danes zmotno trditi, da po-

stajajo kratke lasje nemoderni, nasprotno, kratki lasje so znova prevladali nad napoldolgimi kodri lanske in predlanske sezone. Vendar pa je razveseljivo dejstvo, da so se žene z dolgimi lasmi (katerih je še vedno gotovo število) končno prilele, kako si morajo urediti pričesko, da odgovarja okusu naše dobe, tako da se tudi te

ne slavnih muzejev, znamenitih bibliotek, sijajnih galerij in visokih cerkva s pozlačeni Marijami in izrezljanimi svetniki. Pač pa so enkrat na leto vedno prirediteli koncert, na katerem je navadno nastopil kak pevec ali goslač iz španske dežele. Poslušati so ga šli večinoma tuji, ki so po kakih opravih slučajno hodili skozi mesto, od domačinov pa predvsem profesorji in profesorice, da bi dali dober zgled dijakom, nekaj nepoklicnih kritikov in mlada dekleta, ki so hotela izrabiti ugodno priliko, da pokažejo svoje nove svilene obleke, v tankem polkrogu začrtane obrvi in s temnim karminom prevlečene ustne. Nekatere so zasedle mesta v parterju in so bile zelo glasne, druge so poslušale iz lož, tretje pa so skoro pozabljene sedele na galeriji in pri srcu in v duši mi je bilo težko. To so bile tiste, ki so to pomlad prvič zagledale enega samega belega metuljčka, zakaj metuljčki so, kakor po vsem svetu, tudi v tem kraju uravnavali usode mladih dekletih src.

One, ki so pomlad prvič zagledale belina, so bile za vse leto obsojene na samoto in zapuščenost; one, ki so zagledale gručo svetlih metuljčkov, so vedele, da bo veliko ljubimikanja in laskanja to leto, čeprav tistega edinega iz-

odlično
belo
platno

žene danes ne vidijo več smešne. Zlasti zvečer se nosijo prekrasne pričeske v obliki kitkaste krone, ki ustvarjajo videz klasične figure.

Nove popoldanske rokavice

so povsem nevisilive ter prav zaradi tega tako elegantne in v vseh podrobnostih fino in okusno izdelane. Posebno važnost

polagamo na barvno soglasje med obleko in rokavico. Naša skica nas seznaja s par posebno mikavniškim skicami. Ljubek je model, ki ga zaključujejo zobčki ter ima plabirntno okrasje iz perforiranih luknjic. Okusna je rokavica s barvastimi robčki, nadvse elegantna pa rokavica s temnim robom in gumbi iz enakega usnja.

Zdravniška posvetovalnica

Materinska sreča. Priporočamo Vam, da greste, če ugetnete, za tri tedne na Dobro. Kopeli in odmor v zakonskem življenju Vam bosta mogoče prinesla zaželjeni uspe. — Jesen 26. Vnetje jajčnikov je običajno dolgotrajna bolezen in so omenjene bolečine v zvezi z njo. Držite se strogo navodil, ki Vam jih je dal zdravnik. On Vam bo tudi povedal, če pride kako kopališče za Vas v pošte. — P. K. B. Izpadanje las se pojavlja kot istočasni pojav pri splošno slabem telesnem stanju in kot posledica mnogih težkih bolezni, posebno tifusa. Predčasno izpadanje las pa je lahko tudi duševnega izvora v sled izprememb krvnih cevcih živcev, lasnih papil in maslobnih žlez. Končno lokalni vzroki kakor gnolenje ali vnetja in nekatere kožne bolezni, kakor mokri in suhi lišaji. Tudi starost in nezadostna nega las povzročata izpadanje, pa i posledovanost igra včasih zelo važno vlogo. V mnogih primerih so pa vzroki popolnoma neznani. Najboljše sredstvo zoper predčasno izpadanje las je skrbna, razumna nega. Eden glavnih vzrokov izpadanja je močno lupljenje kože na glavi, ki bazira na izmenah izločanja maslobo maslobnih žlez. Preobilna maslobo se odstrani s alkoholnimi vodami in umivanjem s nevtralnimi milom. Pred pranjem je pa treba posebno lasišče dobro natreti s kakim rastlinskim oljem, ki lusično najbolj odstrani. — Anton, Izkusnja udi, da so mnogi tuberkulozni bolniki erotično jako razdražljivi. Zato pridejo bolj v poštev pomirjevalna sredstva kot pa pomlajevalne metode, ki so tudi bolj problematične značaja. Zdradi plombe Vam priporočamo večkratno preiskavo z roentgenom. Odsvetujemo Vam pa, da se kot laik bavite z medicinskimi knjigami. Brez visokošolskega študija boste postali samo še bolj zbežani in boste naenkrat našli vse mogoče bolezni na sebi, kot se to celo medicincem v prvih letih pogosto zgodi. — Celje. Da Vas tako rado zebe, da postane koža nabrekli, in da slabo spite, vse to kaže na to, da ste najbrže slabokrvna, kar se pa da z injekcijami izboljšati. Mesta, kjer Vas zebe, posebno pa noge natrite zvečer s kolinsko vodo. S. B. Duševne depresije med nosečnostjo predajo običajno po porodu. Izpadanje las je lahko tudi v zvezi s nosečnostjo. Potemnelost vek je samo prehodnega značaja. — Tri savinske deželice. Mlečna kura obstoja v tem, da se 1-2 krat na teden 24 ur ne zavzavate drugega kakor navadno kравje mleko v 3-4 obrokih vsega skupaj 1 liter na dan. Kura je za shujšanje jako priporočljiva in ima tudi uspeh, če se sistematično izvaja. Ampak tudi druge dni se morate pravilno hraniti in sicer morate opustiti: kruh in sploh močnate jedi; kolikor mogoče malo masti in sladkih reči! Uživate mnogo sadja, sočevja.

Tudi pusto meso in ribe so dovoljene. Vsa dieta pa ne bo mnogo zalegla, če se ne boste dovolj pogibali in vsak dan sistematično telovadili. Priporočamo Vam tudi enkrat na teden parno kopel in temeljito masažo. — F. Š. Oslabelost, ki je nastopila po operaciji, je samo prehodnega značaja. Priporočamo Vam hladne sedeče kopeli in krepko, tečno hrano. Gibajte se veliko na prostem, pri tem pa nosite sušpenzort. — A. M. L. Pri barvanju las je treba predvsem paziti, da barvilo ne pride na kožo. Obenem je treba zavarovati proti barvilom roke z nepropustnimi rokavicami. Ker je las mogoče barvati le do površja kože, je jasno, da so novo rastoči lasje brez umetne barve. Zaradi tega je treba barvanje večkrat ponavljati, ravna je se po hitrejši ali počasnejši rasti las. Pred barvanjem je treba lasse osušiti in z milom ali pa sodo odstraniti maslobo, in šele nato dobro osušiti. Najprej se namažejo lasje s slededo raztopino: pirogalove kisline 0.2 gr, kolinske vode 33 gr, destilirane vode 60 gr. Nato se rahlo obrišejo in še vlažni namažejo z raztopino lapisa (10:100). Če je barva presvetla, se lahko pobarvajo lasje še enkrat z drugo raztopino, da dosežemo željeno nianso. Barvanje las plavo (blond) je zelo enostavno. Lase močimo vsak dan v vodikovem superoksidu (10:100) in prenehamo takrat, ko dosežemo željeno stopnjo svetlih las. Na bolje pa bo, da se obrnete na dobrega frizerja. — Večna mladost 28. Slabo spanje in oslabelost sta znaka, da Vaši živci niso v redu. Priporočamo Vam nekaj tednov popolno vzdržnost, sport in mnogo gibanja na svežem zraku. Zvečer se kopajte v hladni vodi in ogibajte se težkih jedi. Otroka pehajte v državni zavod za zaščito otrok v Ljubljani. — Zdravje 75. Počakajte najprej na učinek zdravljenja, ki Vam jih je zdravnik predpisal. Če utegnete, obiščite še kliniko za bolezni v nosu v Zagrebu. — K. H. v R. Omenjene tablete so gotovo dober pripomoček pri zdravljenju. Vsaka spolna bolezen pa spada brezpogojno k zdravnišku.

Radio

Nedelja, 20. novembra

LJUBLJANA 9.30: Cerkevna glasba. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Gospodarsko predavanje. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Žensko predavanje. — 15.45: Plošče. — 16: Zlatorog. — 20: Prenos koncert iz Dunaja. — 22.30: Čas, poročila.

Ponedeljek 21. novembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Esperantsko predavanje. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: Prenos opere »Moranac« iz Beograda. — 22.30: Čas, poročila.

BEograd 12.05: Radio-orkester. — 15: Narodna glasba. — 16: Plošče in lahka godba. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Godba za ples. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 19.20: Klavirski koncert. — 20: Kabaretni program iz Brna. — 21: Orkestralni koncert. — 22.15: Lahka glasba iz Bratislave. — BRNO 20: Kabaretni program. — 21: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 17: Klavirski koncert. — 17.35: Napoljski dueti. — 18: Plesna glasba. — 20: Prenos opere »Carmen«. — 22.50: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 16.55: Lahka godba orkestra. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — 22.30: Zabaven program. — BERLIN 19.30: Lahka godba. — 20: Koncert komorne glasbe. — 21.30: Zabaven program. — Plesna glasba. — 24: Koncert orkestra in solistov. — KÖNIGSBERG 19.05: Pevski večer. — 20: Prenos koncerta iz Berlina. — 21.20: Literarni program. — MÜHLACKER 19.30: Neznane Schubertove pesmi. — 20.05: Orkestralni in klavirski koncert. — 21.30: Švabske narodne pesmi. — 23.05: Nočni koncert iz Monakovega. — BUDIMPEŠTA 18: Ciganska godba. — 19.40: Simfonični koncert. — Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe.

Torek 22. novembra

LJUBLJANA 11.15: Solista ura: Napake v sloven. nalogah (dr. Kolarč). — 12.15: Radio kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Radio kvartet, borza. — 17.30: Plošče. — 18.00: Pohorje. — 18.30: Nemščina. — 19: Gospodarska socialna vzgoja. — 19.30: Razvoj svetovja. — 20: Ura variacij. — 1: Uvodno predavanje, 2. klavirski koncert gđ. Jadvice Poženelove. — 21.20: Prenos iz kavarne Zvezda. — 22: Čas, poročila. — BEograd 11: Radio orkester. — 15: Narodna glasba. — 16: Plošče in lahka godba. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert orkestra. — 20: Kompozicijski večer Ivana Murvica. — 21.15: Jazz. — 22.10: Plošče. — PRAGA 19.05: Koncert seksteta. — 20.30: Beethovne violinske sonate. — 21: Koncert češkega kvarteta. — 22.15: Godba na pihala. — BRNO 19.45:

**Leichner
Fettputer**

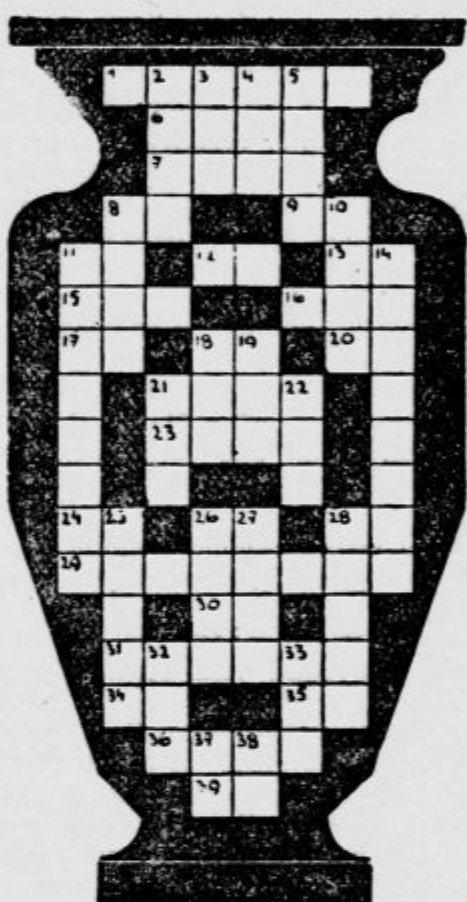
je že 60 let svetovna znamka.

351

Sluhoigra. — 20.30: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 17: Simfonični koncert. — 18: Lahka glasba. — 20: Orkestralni koncert. — 21.05: Nadaljevanje koncerta. — 22.15: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 15.30: Popoldanski koncert. — 17.40: Lahka godba orkestra. — 19.30: Koncert na dveh klavirjih. — 20.30: Prenos programa iz Mühlackerja. — BERLIN 19.10: Komorna glasba. — 20: Koncert cerkvene glasbe. — 20.30: Prenos programa iz Mühlackerja. — KÖNIGSBERG 19.30: Zabavnosti iz živalskega sveta. — 20.30: Prenos programa iz Mühlackerja. — MÜHLACKER 19: Nemški Minnesang iz 15. in 16. stoletja. — 19.30: Starejša plesna glasba. — 20: Pesmi in dueti. — 20.30: Badenski večer. — 22.15: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.30: Jazz. — 19.10: Godalni kvartet. — 21: Kurucev večer. — 22.30: Lahka godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.30: Sluhoigra in lahka glasba.

Križaljka „Vaza“

Vodoravno: 1. del stavbe, 6. slov. filmska igralka, 7. turško ime, 8. na (nem.), 9. v (nem.), 11. so (srbohrv.), 12. zaimek, 13. del voza, 15. oče, 16. slonov zob, 17. grška črka, 18. kazalni zaimek, 20. so, 21. mesto ob Kavkazu, 23. zavoj, 24. va, 26. pesniška oblika, 28. simbol za

kovino, 29. kleparsko podjetje za gradom, 30. kratica, 31. junak v romanu »Trije mušketirji«, 34. simbol za kovino, 35. kazalni zaimek, 36. reka na Poljskem, 39. uo.

Navpično: 2. les, 3. mesto v Italiji, 4. število, 5. nemški filmski igralec, 6. prometno sredstvo, 10. izvažamo iz mlina, 11. mesto v Jugoslaviji, 14. časopis, 18. kazalni zaimek, 19. čutilo, 21. nadnaravno bitje, 22. prizidek, 25. gorovje v Afriki, 26. žensko ime, 27. perm, 28. reka v Angliji, 32. buffet, 33. slov. filmska igralka, 37. ti (nem.), 38. grška črka.

Rešitev križaljke „Groz“

Vodoravno: 1. so, 3. Amor, 5. karana, 7. Figaro, 8. moja, 9. S. K., 11. Dora, 12. to, 13. Nevada, 16. kobila, 18. Emil, 19. na.

Navpično: 1. Sarajevo, 2. omara, 4. ono, 5. Kimon, 6. ogorek, 9. Stalin, 10. ka, 14. Abel, 15. Dm, 17. Alah.

Alpski pension »ERIK«

224a Kranjska gora

V divni legi, obdana s jelovim gozdom. Krasen razgled na planine. Velik prirodn park. Ljivada za sončenje. Prekrasni izprehodi. Opremljene sobe s vsem komfortom, s toplo in hladno vodo, električno razsvetljavo. Najnižje penzijske cene.

Zdenka Pavlovič.

zakaj spoznala je, da oče in mamica še vedno skrbita zanjo in ko se je tako ozrla krog sebe, je nemadoma zapazila, da je prišla že pomlad v deželo. Trava je zeleno pogledala po obrežju, v grmovju so se oglasili ptički, sonce je posijalo tako mehko in dobrotno, da je kakor v sanjah razprostrla roke in vzdihnila: »Da, sedaj pa že čutim, da prihaja sreča!«. V hipu pa, ko se je hotela skloniti, da bi utrgala nekaj zvončkov in vijolic, je priletel mimo po zraku — metuljček.

Prvi metuljček pomlad!

Da, ne gruča svetlih metuljčkov, en sam je bil, čisto sam na prostranem zelenem obrežju, toda — ne pisan in bleščeč, ampak — bel, tako zoprn bel...

»Kaj je to sreča!« je vzdihnila deklica, si otrla veliki solzi, ki sta ji grenko priplozili preko svetlih ličic, in se še enkrat ozrla za metuljčkom, ki se je kakor nalašč igral z vijolico ob njeni nogi. Tedaj pa je zapazila, da ni čisto bel, da ima na vsaki peroti široko, črno prugo.

Ali je bel ali je pisan?

Na lev uho ji je nekaj šepetalo, da črne proge pomenijo še celo nesrečo, na desno pa, da je metulj, ki ima proge, pisan.

Da, da, Saj je pisan! Torej bo morda v mestu spoznala ženina, ki bo šel z njo skozi življenje in morda bo potem vse lažje. Morda ji še po hišah krpati ne bo treba in bo samo za svojega gospoda kuhala, šivala in pospravljala.

Kadar bo truden, mu bo pela pesmi, če bo bolan, mu bo z drobnoro hladila vroče čelo; če bo vesel, se bo veselila z njim in mu božala svetle lase...

Misli so se širile kakor oblaki pod nebom. Iz ene jih je bilo sto. In vse so bile svetle in vesele kakor žarki pomladanskega sonca.

Tedaj je deklica prispela na Glavni trg. Mnogo ljudi je vrvelo na vse strani in bilo bi jo groza, da ni bilo z njo misli na črepinje ubitega lončka.

Črepinje nosijo srečo! Tui gospod se je zadel ob njo in se mimogrede oprstil. Obstala je in se ozrla za njim. Morda bo ta? Eden bo! Metuljček ni bil čisto bel, imel je lepe, velike črne proge!

Nafurže bo visok in vitek. Drobne korake bo delal in če se bo zasmeljal, se bodo bleščali lepi, svetli zobje kakor biseri.

Z voga za križali veliki rumeni lepaki z modrimi črkami!

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V torek, 22. novembra ob 20. bo imel ljubljanski šahovski klub v restavraciji »Sava« svojo redno sejo. Silno je za potreben. Dugo smo čakali na, skoraj predugo. Nasoga ima, da odpre ljubljanski šahu novo pot.

Zgodovina ljubljanskega kluba na razveseljuje. Vsaj v znanju njegovih letih ne. Zdi se mi, da je manjka pravi predsednik. Mogoče celo pravi odmor. Nerazumljivo je prav za prav, da ljubljana se nima čvrstejšega, velikega kluba.

Staro, praznično pravilo izključuje močne igrice iz vodilnih mest v klubu. Najbolje je imeti predsednika, ki siabo igra šah. Le na ta način je zavarovan proti šahovskemu rivaliziranju. Le na ta način je zmnožen dela za klub in za šah. V vsakem drugem primeru bo mešal svoje šahovske ambicije v klubske posle.

Če bo prihodnji tork klub prinesel reprezentativni odbor, odbor ugodnih mož, ki nimajo želje, veljati za velike šahiste, bo ljubljanski klub zares postal vodilni slovenski šahovski klub. Dvojboji z drugimi klubi v državi, zimski turnirji, simulantke, harmonično šahovski življenje bodo prišli kar sami. Sloga in disciplina, prijateljska atmosfera in nesebična skupna ljubezen do kraljevske igre, so temelji zdravega, močnega kluba.

Točno po dogovoru leži pred menoj prvi izvod moje knjige »Šah«. Pohvaliti moram »Dolinsko tiskarno«. Če bodo vsi izvidi taki, kakršen je prvi, bi jo knjiga v čast. To ni samo moje mnenje. Platnice, ki jih je zasnoval arhitekt g. Omahen, so zelo očistne.

Onim naročnikom, ki so poslali denar, bom po objavi v najkrajšem roku poslal brez poštnih stroškov za nje naročeno knjigo. Te ugodnosti se pa seveda še lahko poslužijo ostali naročniki. Samo hiteti morajo. Pred koncem meseca bo knjiga na poti. Povzete povzročila naročniku ne potrebne stroške.

Nova naročila sprejemam, kakor napovedano, od sedaj le po ceni 120 Din. Kdor pošlje mesec, bo poštnine tudi oprosten. Sicer pa imam, da bo o Božiču ta slovenska knjiga — edinka na mizi vsakega našega šahista.

Prihodnji četrtek bom ob pol 7. zvečer v Radiu Ljubljana nadaljeval razprave o koncih. To pot pride na vrsto kmet v končnici. Toda v najpreprostejši obliki: kralj in kmet proti golemu kralju. Nadaljnja predavanja bodo obravnavala težje končnice, torej končnice, ki imajo več figur nego tri.

Poslušalci, ki bi imeli posebne želje, naj mi to sporoče na naslov: dr. Milan Vidmar, Ljubljana, Aškerčeva ulica 11. Prav rad bom upošteval vaše želje, ki bi jih naša šahista.

Naslednji zanimivi problem je sestavljen nemški komponist Sackmann. Prinašam ga, ker je zelo poučen. Navadni praktični šahisti ne mislijo na čudne obrambne poteze, ki so v problemih mogoče. Sackmannov problem jih ima celo vrsto.

Rdeča megla

Je izredno napet fantastičen roman. Citajte ga, ne bo vam žal. — Naročite ga pri upravi »Jutra« za Din 20.—, vezan Din 30.—

Janko Kač:

GRUNT

Tako so minevali tedni v obračanju, tekanju, streljanju in drugih vojaških vrlinah. Zvečer so vojaki utrjeni popadali na trde slamnjake v Fervegovih sušilnicah, ki je bila tedaj vojašnica, ko je rasla po hmeljskih pšenica. Brez sanj so hrčali vojaki, dokler jih ni vrgla spet pokoncu jutrnja budnica. V nedeljo, ko ni bilo več, so polegali vojaki v dolgočasju za vogli. Ves dan so se vrstili obiski žen, otrok, mater in deklet, v prihajajočih s polnimi cekarji, odhajajočih s težkim srcem in obokanimi očmi.

Janeza ni nikoli nihče obiskal, ker je sam, kadar se je le dalo, mahnil ob Savinji domov. Kakor se zave vrednosti zdravja šele bolnik, tako je tudi Janez šele sedaj jasno občutil, kaj se pravi, pustiti zemljo, iz katere je zrasel. Na Tonča je bridko pomislil, kako hudo mu je moralo biti, ko so ga izgnali z rodne grude. Kaj koristi zemlja, če ne moreš do nje! Saj ni več tvoja, ker lastnik si le tako dolgo, dokler si v zvezi z njo...

Tako je razmišljal Janez, ko je spel med gostim vrbovjem ob Savinji v jutrnjem hladu majske nedelje. Sam ni vedel, kdaj se je znašel na grobelnem mostu in že ga je pozdravila Nežika:

»Tak si vendar prišel. Ne veš, kako hudo nam je brez tebe. Sami z materjo garava kakor dva torovca, šimen pa že skoraj z nosom rije po tleh. Delavca ne dobiš, pa če ga preplačaš.«

»Za ženske pa menda ni hudo, saj jih je bilo vedno dovolj, je pripomnil mož.«

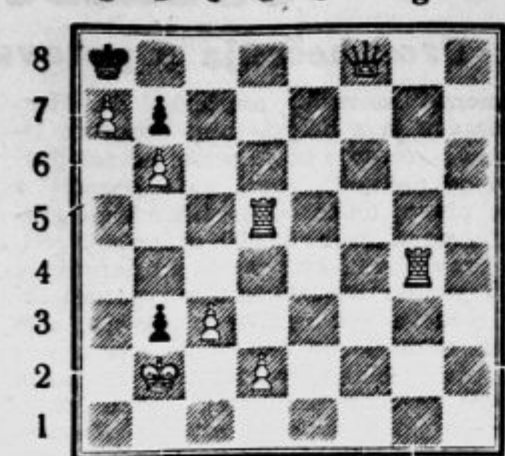
»Misliš, da gredo delat. Podpora vlečejo: zase krono, za vsakega otroka pa pol krone. Bradackova Linca dobi po štiri krone na dan, lepo v senci leži, za drugimi dedci gleda in le eno si prosi: »Da bi vsaj deset let trajala vojna.« Ko gredo o prvem po denar, pijejo in pojejo te podporovke, kakor da je žeganje, ne pa krvava vojna.«

Tako je po pravici tožila Nežika. Ko je pripregla še mati Mica, so hitro potekale ure v gospodarskih pomenkih in je bilo treba iti k maši. Ker sta bili ženski že pri jutranji, jo je mahnil Janez sam proti cerkvi.

Prav ko je šel mimo pošte, so se usipali ljudje iz vrat s pismi in časniki. Toliko se še nikoli ni čitalo in pisalo kakor tista leta. Vsaka hiša je imela tednik, vsaka vas dnevnikov. Neizvesnost je gnala ljudi za novicami. Dasi so vedeli, da je v njih samo tolažba in morda celo laž, so vendar hlastno segli po njih, ker tolažbe je željno srce, pa čeprav je lažniva. Tiho so povpraševale žene poštarico: »Ali je kaj za nas?« in zadrževalo sapo, ko je brskala uradnica po predalu. »Nič!« je uradnosuho bevnika rdečelčna uradnica in zaverovano pogledala v sliko nemškega lajntanta pred seboj na mizi, krasotca, ki ji je bil obljubil zakon.

Tudi Janez je stopil kar nehote na pošto. Še preden je utegnil vprašati, mu je poštarica že pomolila pismo in zdelo se mu je, da se je škodoželjno namuzala. Ko je vrgel pogled na pismo, mu je bilo

a b c d e f g h

Beli: Kb2, Td5, Tg4, a7, b6, c3, d2, (7 figur).

Črni: Ka8, Df8, b7, b3 (4 figure).

Mat v štirih potezih

Na videz je problem silno preprost. Na zadnji vrsti bo beli s trdnjavo dosegel mat. Kajne? Potrebno je le, da se trdnjavi podpirata. Saj ni nobene obrambe. Praktično bo prav gotovo tako sodil. Toda videz vara. V 4 potezih mora biti vse opravljeno!!

Poskusimo!

3. Tg4—d4 — — — — —
Groznja je jasna: 2) Td5—d8+ Df8×d8
3) Td4×d8 mat. Da 1) — Df8—b8 prav nič ne pomaga, je jasno. Kaj naj tedaj črni odgovori? Presenečim boste:

1. — — — — — Df8—d6!!

Če sedaj trdnjava vzame damo, je črni pat. To pa še ni vse. Črni grozi: 2) — — — — — Dd6×d5! 3) Td4×d5 pat. Na 2) Kb2—b1 igra črni 2) — — — — — b3—b2 in težave so iste. Na 2) — — — — — Td4—f4 sledi 2) — — — — — Dd6—e7. Isto tudi na 2) Td5—f5. Če po begne ena izmed trdnjav na kakšno drugo linjo, se dama vrne na f8. Prvi poskus se je ponesrečil.

Drugi poskus:

1. Td5—g5 — — — — —

Grozni seveda 2) Tg5—g8. Pravi odgovor ni sedaj, ko smo že nekaj novega videli, več težak:

1. — — — — — Df8—g7!!

Očividno tudi drugi poskus ni dober.

Problem je po vsem tem vendarle postal zamotan. Toda logika nam bo pomagala. Jasno je, da črna dama ne sme zapustiti zadnje vrste. Jasno je tudi, da mora trdnjavi napadati po skumni liniji. Da pa jima dama ne bo zamajala linije ne na šesti ne na sedmi vrsti. Se mora spretna trdnjava postaviti na sedmo vrsto.

Vse to je jasno in prozorno kakor kristal. Semo dve začetni potezi sta torej mogoči: Td5—d7 in Tg4—g7. Katera je prava, bo pokazala analiza.

Tretji poskus:

Groznja je sedaj seveda 2) Tg4—d4 z neubranjivim matom v naslednjih dveh potezih. Beli pa grozi tudi 2) Td7—g7. Kako naj se črni ubrani obeh napadov?

Takole:

1. — — — — — Df8—c8!!

Očividno je sedaj 2) Tg4—d4 brez pomena, ker črni udari: 2) — — — — — Dc8×d7!

3) Td4×d7 pat. Kaj pa:

2. Td7—g7 — — — — —

Tudi ta napad je brez moči. Črni ima odgovor:

2. — — — — — Dc8×g4!!

3. Tg7×g4 — — — — — pat

Prikopali smo se do zadnje možnosti. Samo 1) Tg4—g7 nam še obeta zmago v predpisnem številu potez. Torej četrti in zadnji poskus:

1. Tg4—g7 — — — — —

Groz! Td5—g5 in Tg7—d7. Po receptu iz ponesrečenega tretjega poskusa bi se dama morala sedaj postaviti tako da bi nadzorovala polji g7 in d5. Na zadnji vrsti ji je to samo s polja g8 mogoče. Tam

pa bi jo trdnjava takoj pobila s matom.

Črni torej nima obrambe:

1. — — — — — Df8×g7

2. Td5—d8 mat

ali

1. — — — — — Df8—a3+

2. Kb2×a3

3. T d4 mat

ali

1. — — — — — Df8—e8

2. Td5—g5

3. Tg7—g8

4. Tg5×g8 mat.

Zanimiv in duhovit problem!

Kmetijski vestnik

O zimskem krmljenju

Letošnja zima bo marsikateremu kmetovalcu delala preglavice zaradi pomanjkanja krme, posebno v krajih, ki so bili prizadeti po suši. Sicer lepa jesen kolikortoliko pomaga reševati to vprašanje, ker se živina lahko vse čas pase, vendar to ne zadostuje, ker bo dolga zima izpraznila zaloge. Gospodar mora torej preračunati, kako bo izhajal s krmo preko zime. Z dokupom potrebne slame ali sena, pa tudi močnih krmil, koruze, kladnega apna in podobnega naj vsakdo pobliži, ker so cene krmil zdaj gotovo ugodnejše, kakor bodo pomladi.

Povprečno težka krava (od 450 do 500 kilogramov) potrebuje za svojo ohranitev dnevno približno 0,30 kg prebavljivih beljakovin in 2,50 kg škrobnatih snovi; ta krava zadostuje, da se živina prehrani in vzdrži. Nkakovar pa ne moremo od takega krmljenja pričakovati kakšne koristi. Upoštevati moramo namreč dejstvo, da je v 1 litru mleka približno 0,04 kg prebavljivih beljakovin in 0,25 kg škrobnatih snovi. V 100 kg dobrega sena je povprečno 5 kg prebavljivih beljakovin in 34 kg škrobnatih snovi. Iz tega sledi, da bi zadostovalo približno 6 do 8 kg dobrega sena za prehrano ene krave, od katere pa ne moremo zahtevati nikakršne koristi. Ako pa dodamo tej količini približno 1 kg prvovrstnega sena, dosežemo, da molzna krava da liter mleka dnevno. Potemtakem bi zadostovalo, če bi imeli, da nam molzna krava daje po 10 litrov mleka na dan, 16 do 17 kg najboljšega sena ali detelje.

Gotovo bo v letošnjem letu krmljenje s samim senom drago. Ako računamo, da je cena 85 par za kg, tedaj stane prehrana ene krave samo na senu 14,45 Din dnevno. Za 10 litrov mleka pa dobi kmetovalec zunaj na deželni komaj isto vsoto. Pri tem pa ne sme zaračunati dela pri oskrbovanju živine in pri spraviljanju sena.

Brez potrebne količine sena se živina ne more ohraniti zdrava. Seno vpliva zelo ugodno na prebavila, ker nekako urejuje vso prebavo. Prav za prav bi moralo vsako govedo dobiti dnevno najmanj 3 do 4 kg sena, če bi ga hoteli ohraniti res popolnoma zdravo preko zime. 10 kg dobrega sena ima priložno isto redilno vrednost kakor 10 kg osvine slame, kateri smo dodali 2 do 2 in pol kg močnih krmil.

Osvetlečujoče in okrepujoče vpliva tudi krmna pesa. Kdor je letos pridela obilo pese, je lahko pokrmil 15 do 20 kg na dan na odraslo živinco. Mora pa dodati najmanj še 1 kg močnih krmil in 3 do 4 kilograme sena.

Važna dodatka h krmilom sta kladno apno in živilska sol. Od dodatnih krmil se računa na mesec in odraslo glavo živine 1 kg. Ta približek je gotovo odločilne važnosti, posebno ako krmijo živino z obilno slamo in rezance.

Na splošno se pa mora gospodar držati pravila: Rajši imej manj goved preko zime, da jih lahko dobro oskrbuješ. Tudi prehod od zelenega na suho naj se vrši postopno. Potrebno je tudi največje varčevanje pri krmljenju, da se krma ne razmetava. Pokladamo rajši, po malem in večkrat.

krat, dokler ni goved nasičeno. V vzornejših hlevih je dvokratno krmljenje dnevno običajno in je gotovo tudi najboljša.

Pri odraslem govedu računamo dnevno 15 do 18 kg suhe krme (sena, otave, slame). V mnogih krajih krmijo kar ne rezano. Samo, ako imamo obilo slame in druge manjvredne krme, tedaj je najbolje, da jo zrežemo in jo pokladamo namočeno ali nakisano, pomešano s močnimi krmili in z vsemi prej navedenimi dodatki. Mnogi rezanico tudi parijo ter jo krmijo šele naslednjega dne.

Kot osvetočujoča krmila prihajajo v poštev poleg pese še repa in slednjič tudi krompir. Posebno pesa je prvovrstno krmilo, ker vsebuje precej sladkorja in je za mlečno živino nekaj posebnega. Krave se lahko navadijo, da žro celo peso. Na ta način si prihranimo obilo dela, da nam ni treba pese sekati ali ribati. Isto velja za repo.

Glede močnih krmil bi bilo še omeniti, da morajo biti sveža in nepokvarjena ter po primerni ceni. Močna krma se poklada vedno v zmerno namočenem stanju. Običajno računamo na 100 kg močnih krmil vsaj še 2 kg kladnega apna in isto količino živilske soli.

Katalitična umetna gnojila

Umetna gnojila delimo v dve vrsti. Prvo in starejšo zastopajo na primer superfosfat, katičeva sol in čilski soliter. V vsakem teh hranili so takšne snovi, ki so neobhodno potrebne za zdravo rast rastlin. Poleg teh za tvorbo rastlin telesa neobhodno potrebnih snovi imamo pa še mnogo drugih rudnin, ki sicer delujejo na rast, ne sodelujejo pa pri zgradbi rastlinskega telesa. Takšne snovi imenuje znanost katalitične in učijo jih, da imajo te snovi sposobnost pospešiti različne kemijske izmenjave v rastlinah, pri tem pa se te snovi ne vežejo z drugimi, niti ne izgubijo nič na svoji teži. Tudi v poljedelstvu imamo celo vrsto takšnih snovi, ki jim pravimo katalitična ali stimulaturna (dražiliva) gnojila.

Pred leti je zasrečeni univerzni profesor Vouk, znan rastlinar, pri svojih poskusih opazoval, da deluje neraztopljen rjav premog v zemlji zelo povoljno na rastline in daje letem rast in barvo, kakor da smo jih pognojili z dušikom. To svoje opazovanje je objavil v razpravah dunajske kemije znanosti, pri tem pa ni izkušal tolažiti, kakšni so vzroki za ta pojav. Vouk je samo domneval, da bi bili ti gnojilni učinki povzročeni po dušiku, ki ga je našel v rjavem premogu 0,3 odst. K temu naziranjem ga je dovedla zunanjsčina rastlin, gnojilnih s premogom, ker so prav zelo sličile rastlinam, pogojenim z dušikom. Tudi na Češkem je opazoval Fürst, da so doblje rastline zalivane z raztopino zelene galice, temnozeleno barvo prav tako kakor po gnojenju s čilskim solitrom. V svojem vrstu je ta rastlinar opazoval rast jagod v zemlji, ki ji je bilo pramešano malo južnočeške šote. Jagode so obdržale vse leto prav temno zeleno barvo in so nastavili velik šop listov. Ne premog, ne šota in tudi zelena galica ne vsebujejo nikakršnih neobhodno potrebnih snovi, za rastline in je tako njihov učinek na rast rastlin zagoneten.

Zeleno galico in manganove soli uporabljajo že več let na Japonskem za polvirjenje zemlje, na katerih raste iz leta v leto neprestano riž. Zemlja se navlači ene same rastline in bi po daljših letih sploh ne dajala pridelka. S solmi železa in mangana se pa zemlja spet uravnava in dobi rastlina bolj zeleno barvo. Pri tem se opustošijo razne bakterije, ki so škodljive rasti dotične rastline, med tem ko še godno ukumejajo na koristne zemске bakterije, posebno na one, ki rasejo v bunčicah na koreninah raznih metuljnic. Vse naprave za prevzemanje živeča iz zemlje se v rastlinah polvirijo, tako imenujemo te snovi dražiliva ali katalitična. Važno vlogo v zemlji ima tudi šota. Ta vsebuje več ali manj huminove kisline, ki deluje zelo razdražljivo na tvorbo koreninskih bunčic. Po drugih naziranjih pa izpremeni s svojo kislino zlog zemlje, v katerem se rastlina lahko lažje razvije. Vsekakor napravi šota

že po svoji obliki zemljo bolj srčno in luknjčavo. Šoto so napravili mnogo in prav odličnih izkustev. V nekaterih primerih pa se ni prav nič obnesla, kar zopet kaže na posebne njene lastnosti. Šota ima nekoliko kiselost in deluje slabo v takšni zemlji, ki nima dosti alkalnih (lužnih snovi). V praksi se je temu lahko izogniti, če mešamo šoto s Thomasovo moko. Tudi pri nas imamo še precejšnje sklade šote in bi prišlo Barjanom prav, če bi kdo tudi pri nas prišel takšne polkuse.

Prav posebno vlogo med katalitičnimi gnojili zavzema rjav premog. Njegov učinek se da mnogo težje razjasniti, saj je popolnoma nerazkropljiv in prav nič ne sodeluje pri rastlinski prenosnosti. Kakor je bilo gori omenjeno so domnevali, da vpliva rjav premog na rast rastlin po svojem dušiku. Pozneje so to naziranje ovrgli, pa so mislili, da deluje tudi rjav premog kakor šota po huminovi kislini. Pa tudi to so ovrgli, ker učinkujejo tudi takšne vrste premoga, ki nimajo huminovih kislin, prav tako dobro na rastline. Na 12. kongresu za industrijsko kemijo v Pragi je govoril o učinkih premoga v zemlji inž. Kučba. Ta je tolažil vpliv premoga na rastline z novih vidikov, namreč kot električen pojav. Premog ima znaten električen naboj, kar zelo ugaja rastlinam. Zato premog ne deluje neposredno kot stimulaturna gnojilo, temveč šele po izžarevanju elektrike. Praktični kmetovalci so že poskušali opazovati, da se je slaborodna zemlja brez posebnega gnojenja naenkrat izboljšala. Vzroke za takšne in podobne pojave moramo iskati v izpremenbah električne narave, ki močno vplivajo na donosnost zemlje. Vse to nam kaže, da bo v najbližnjih letih toliko napredovala veda, da bomo lahko zviševali donosnost zemljišč tudi brez pravih gnojil.

J. K.

Najvarnejši muzej

Odkar obstoji Britski muzej, ki brani neprecenljive dragocenosti, se ni v njem primerila še nikoli tatvina ali požar. To dejstvo ni morda posledica kakršnih posebno rafiniranih modernih varnostnih ukrepov, temveč morda naša nemodernost čuvarstva službe. Muzejski čuvarji opravljajo svojo službo s srednjeveškimi svetilkami na olje, ki jim jih vsak večer lastnorodno izroči poseben nadzornik. Ta nadzornik ima potem nalogo, da razdruži njih službo na primitivni način s tem, da se skrije kje v kakšen stranski prostor in jih eventualno preseneti na kakšni malomarnosti. Zjutraj tudi lastnorodno pobere čuvarje vse svetilke. Muzejska uprava meni, da je ta sistem čuvarstva službe bolj zanesljiv nego vse moderne signalne aparature, ker morajo čuvarji opravljati svoje delo z napeto pozornostjo, da jih ne preseneti nadzornik. Vendar se je odločil, da bo staromodne oljke nadomestila z električnimi žepnimi svetilkami.

Ekspedicija v Ande

V Buenos Aires je prispela iz And ekspedicija pod vodstvom prof. Borchera. V masivu Aconcagua je našla v njih kakšnih 5000 m orodje dveh raziskovalcev, Pelamotta in Ramsaya, ki sta izginila pred dvema letoma. Našla je tudi nabornik angleškega raziskovalca Mardena, o katerem ni že celo leto nobene vesti.

na mah jasno. Kakor s kleščami ga je stisnilo v možganih:

»Tonče — piše!... Ni mrtev!«

S tresočo se roko je odrgal ovitek pisma in čital:

Dragi brat!

Že tretji mesec sem v ujetniškem taborišču v velikem ruskem mestu Nižnem Novgorodu. Pisal sem že več pismem, ne da bi dobil doslej kak odgovor. Prav radoveden sem, kako je pri vas; jaz se kar ne morem pritoževati. Pišite mi kaj! Pozdravlja vas skupaj, posebno pa Tebe, brat Tonče. — In Nežiko pozdravi!

Janez je čital in zamegljene črke so mu plesale pred očmi...

— »In Nežiko pozdravi!« Kako naj ji to povem? Pozabila ga je komaj, a zdaj naj ji spet odpiram šele zaceljeno rano! Kaj se naj ločim od nje in pustim, da propade vse grunt, ki je moj po vseh postavah, po očetu in materi. Kaj naj napravim ona? Vzeti ga ne more, pri meni ji bo hudo, če bo vedela, da je Tonče živ. Mar sem jaz kriv, da je tako? Kdor je zavozljal ta nemarni voz, naj ga pa še odvozlja.« Tako je sklenil Janez po dolgem razmišljanju in utaknil usodno pismo v kožasto listnico. »Sicer pa, kdo ve, če bo treba izbirati, ko božja rehta vojne tako naglo seje...«

Doma je bilo Janezu nerodno skrivati v svojih očeh veliko tajnost, ki jo je sicer krepko potlačil v listnico iz trdnega zaklenil v srce, vendar mu je silila na dan v oči. Da skrije te izdajalske oči, si jih je mel z robcem.

»Ne vem, zakaj me tako skelijo«, se je opravičeval pri obedu ženskama.

»Boga zahvali!« ga je blagrovala mati. »Morda te prav oči rešijo fronte.«

»Nemara je pa res dobro«, se je vdal v ponudeno besedo sin. Čim pa je čula žena besedo fronta, je položila žlico na mizo, se naslonila na močve prsi, prav na Tončevo pismo, in bridko zaplakala:

»Janez, še tebe mi ubijejo...«

Popoldne kar ni strpelo Janeza doma pod ljubečimi ženinimi pogledi. Šel je na polje, kjer se je že potegnil blede ječmen kakor mlada dekleta in so se mu debelili konci stebel nad poganjajočim

PREDNAZNA NILO!

Na mnoga vprašanja, kdaj bo izšel »GRUNT« v knjigi, naznanja avtor, da bo izšlo celo delo v sredi decembra t. l. Kdor naroči to res toplo pisano domačo knjigo vsaj do 15. decembra t. l., mu pošlje založba »Zemlja« v Ljubljani za popustno ceno v krasni mehki vezavi po 40 Din, v platno vezani izvod na 50 Din. Plača se lahko tudi v obrokih, da se da tako prilika tudi malemu človeku za nakup knjige. Po 15. decembru bo »GRUNT« naprodaj v vseh knjigarnah z običajnim 25% pribitkom. Posežite hitro po tem cenenu in lepem božičnem darilu!

klasom. Temno zelenje krompirja se je košatilo ob redkih vrstah koruze. Hmelj je že tipal kakor slepec po trdni opori. Rdeče mačkovčeve sveče so gorele v dolgih plamenih...

Pa tudi na polju ni našel Janez razvedrila. Samota ga je morila, posebno še, ker se je je pri vojaki povsem odvadil. Med ljudi ga je gnalo, zato je stopil k Zadniku.

V večjem koncu se je že sredi popoldneva kar gnetlo pijanih žensk, ki so plesale ob poskočkih zvokih harmonike s pohabljenimi hlapci in nezrelimi fantalini. Hudo je bilo za ljubezen po vsej deželi in ženske niso mogle biti izbirčne. Pri belem dnevu so se poljubovali pijani pari, ne meneč se za otroke, ki so ob njih hlastno pili iz polnih kozarcev...

Neznosna je bila ta družina Janezu. Zavoljo tega je stopil v posebno sbo. Gospodar je sedel v živahnem pomenku z dvema duhovnikom: domačim župnikom Fortunatom in neznanim debelušnim gospodom, ki je vneta nekaj pripovedoval. Ko je vstopil Janez, je pripovedovalec sredi stavka obmolnil in nezaupno motril vojaka. Opazivši njegovo zadrego, je zamahnil gospod Fortunat z roko:

»Tega se ne boj! Naš je!« in odzdravil prišlec: »Bog daj, Janez, sem sedel!« In mu je predstavil tujega gospoda: »Doktor Anton Korošec!« Poznalo je bilo njegovo ime po dolini, saj je bil njen poslanec v dunajskem državnem zboru.

»...Kakor sem rekel«, je nadaljeval dr. Korošec: »Vojna z Italijo je neizbežna. Tisto, kar Italijani zahtevajo, že presega vse meje: Trst, Pulzo, polovico Dalmacije in vso našo mornarico. Anglija jim ponuja še več: Gorisko, Tirolsko, vso Istro in še vso Dalmacijo po vrh. Kramar je Italijan. Kdor bo dal več, s tistim pojde...«

Napeto so poslušali vsi skrivnostnega glasnika, ko je govoril o avstrijskih porazih v Srbiji, in v Karpatih. Kako se je zlomila nemška moč ob Marini, o preganjanjih in stiskah po vsej deželi, o čemer niso pisali časniki...

Ko se je pod večer poslovil doma Janez, ni nič povedal o razgovoru zaradi nove vojne, saj je bilo še tako hudo slovo. Vso pot ga je peklo

Iz življenja in sveta

Temperamenti

Dvoje temeljnih naziranj o tej važni stvari

Nauk o četvorici temperamentov je star že 2300 let in še v 18. stoletju so vsi filozofi brez izjeme verjeli v njegovo pravilnost. Ta nauk se je rodil na Grškem, kjer so smatrali štirico za sveto število in so menili, da sestoji ves svet iz četvorice prvin in tako tudi človek in njegova psiha.

Ognjeno prvine njegovega temperamenta je predstavljal suho-vroči rumeni žolč (= kole, od tod ime »kolerike«), vodeno prvine mrzlo-vlažna sluz (= flegma, od tod »flegmatike«), zračno prvine vroče-vlažna kri (= sanguis, »sanguinike«) in zemeljsko prvine mrzlo-vlažni črni žolč (melas = črno, od tod »melanholike«).

Ta delitev je danes seveda izgubila vso upravičenost. Moderni filozof ne pozna četr-

tervega temperamentov, temveč enega samega in ta korenini v človekovem značaju, v njegovih čustvih in drugih sposobnostih. Gibalna sila teh sposobnosti določa temperament. Če je gibalna sila velika v primeru z duševnim odporom, tedaj se človek lahko razburi in narobe. Čim lažje se razburi, tem močnejši je temperament. Strukturne lastnosti tega temperamenta so stalne, trajajo do pozne starosti in povzročajo razlike med plemen.

Tako je Evropa dežela velike vzburljivosti, Azija pa majhne. Še nedavno tega je veljal rek, da Azija spi in Gobineau nam pripoveduje v svojih »Azijskih novelah«, da so se Evropeci Azijcem videli kakor norci.

Pošastna plinska maska

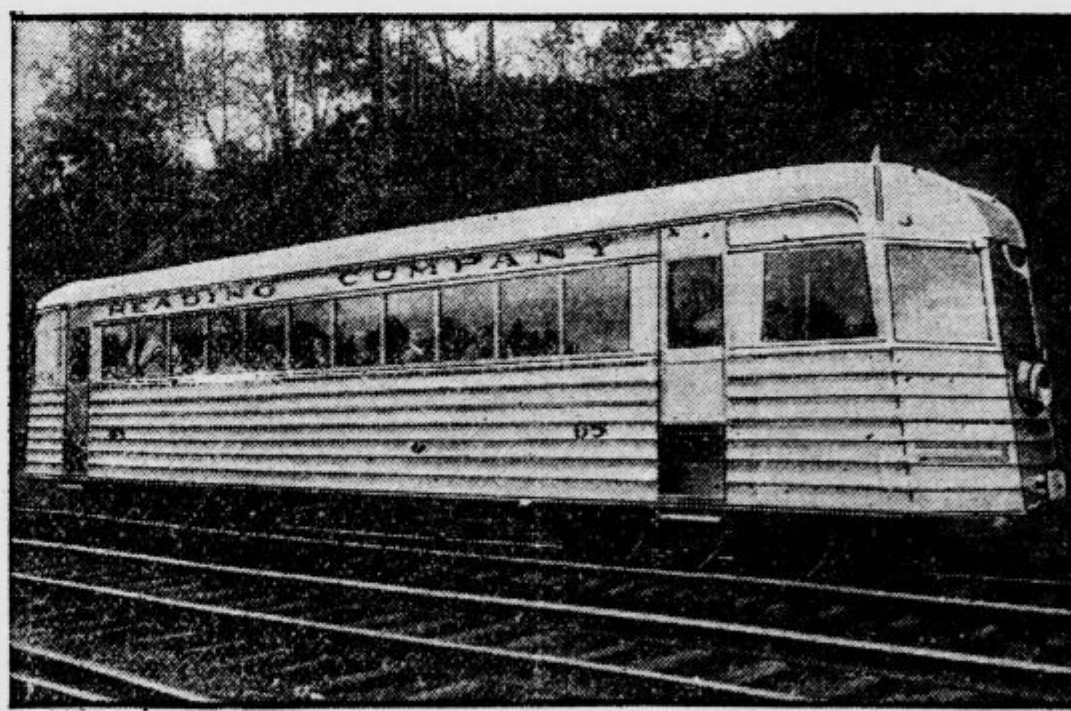
kakršne se poslužuje pri svojih podvigih newyorška policija

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljudsko štetje na Madžarskem

Zadnje ljudsko štetje na Madžarskem je bilo l. 1930. Takrat so našli 8.688.000 duš. Rezultat štetja objavljajo šele sedaj s pripombo, da se je prebivalstvo Madžarske od l. 1920 pomnožilo za 700.000 duš. Po tem izkazu živi na Madžarskem 4 milijone 250.000 moških in 1.883.000 žensk več nego moških. Interesantno je tudi to, da so Madžari pri ljudskem štetju pred dvema letoma razvrščali prebivalstvo po narodnosti. Da so v tem zelo izurjeni manipulanti, kažejo sedaj objavljeni rezultati, kajti našli so med seboj samo 105.000 Slovkov, 28.000 Hrvatov, 7000 Srbov, 11 tisoč Bunjevcev (?) ter 497.000 Nemcev. Dočim se je število Madžarov v zadnjih desetih letih pomnožilo za 845.000 duš, se je število Slovkov za 32.000, Srbov za 10.000 in Hrvatov za 8000 duš. Madžari torej pri ljudskem štetju še vedno pridno žrejo Slovence in ne bi bili pravi Madžari, če bi delali drugače.

Ameriški vagoni na kolesih iz gume

V Filadelfiji so uvedli v promet vagoni na kolesih iz gume

Nezgode in alkohol

Bolniška blagajna v Lipekem je izdala zanimiv statistični pregled, ki navaja nezgode med pivci in treznjaki. Dočim znaša odstotek nezgod pri abstinencih 4,29 odst., se dvigne pri vino in žganjevcih na 11,6 odst. Med pivci so torej nezgode trikrat čezje kakor med antialkoholiki. V pivovarnah in tovarnah slada se je odstotek nezgod pri delu skril od 18 na 12 odstotkov, čim so vodstva obratov preprežala izdajati pijačo delavcem pri poslu.

Zanimiv je tudi primer iz Švice. V tamonjem poštnem avtomobilskem prometu se že deset let ni primerila nobena katastrofa, čeprav so vozila v tem času prevozila 9 milijonov km prog. Od l. 1921. je namreč v Švici uveljavljena stroga alkoholna prepoved za vozače avtomobilov. Če je sofer le na sumu, da je pil, ga lastnik vozila lahko takoj odpusti iz službe.

Nova naprava za umetno meglo

V navzočnosti francoskega maršala Petaina so te dni preizkusili v Pas de Calaisu novo napravo za umetno meglo. Aparat se je baje sijajno obnesel. Umetna megla, ki jo je proizvedlo 14 aparatov hkratu, je pokrila površino 30 ha v širini 1 km.

Središče sveta

Presenečenja s potovanja na krilih svetlobe

Znameniti ameriški astronom dr. Harlow Shapley je z dolgoletnim naporom izmeril naše svetlovanje in je prišel do zaključka, da je naš ožji svet, naše osončje z zemljo, precej daleč od središča tega svetovja, namreč celih 52.000 svetlobnih let. To se pravi: svetlobni žarek, ki napravi v sekundi vendar 300.000 km, v poldrugi sekundi razdaljo od zemlje do sonca, v 4 in pol ure razdaljo do Neptuna, ta žarek potrebuje prilično desetkrat toliko časa, kolikor ga je preteklo od zgradbe Keopsove piramide, da doseže središče našega svetovja. Smo torej precej daleč v kotu ali na periferiji tega svetovja.

Toda svetovje, ki nas je Shapleyev računajoči svinec postavil na njegov rob, še daleč ne predstavlja vesolja. Če bi ga namreč ostavili in bi po mnogih tisoč letih potovanja na krilih svetlobe dosegli »praznino« izven tega svetovja, bi opazili,

da se razprostira za njim novo podobno svetovje in za tem spet tretje, četrto itd. Vsa vesoljnost je napolnjena z več milijoni svetovnih sistemov, ki so bolj ali manj podobni našemu, to je sistemu Rimske ceste, ki obsega spet miriade sonc z miriadami planetov, kakršni je naša zemlja. Opazili bi tudi, da je sistem Rimske ceste podoben ogromni vzhodni leči in da je naše osončje samo neznaten, nevažen deček ob robu te leče. Človek bi si mislil, da so v sredini te leče zbrana najlepša in največja osončja, kakor so v sredinah mest zbrane vedno največje zanimivosti. To je pa zmotna, kajti naša sredina sistema Rimske ceste karakterizira ogromne prostornine, ki so napolnjene s temnimi, ugaslimi, ostarelimi razjedanimi sonci, z mrtvimi svetovi, ki romajo v ledeni, mrtvi praznini svojemu neznatnemu smotru naproti.

Zehanje je zdravo

Kako izginjajo strupi, ki nastajajo z negibnostjo v mišicah

Angleški učenjak dr. Thomas Lewis se že dalj časa bavi z raziskovanjem bolečnih občutkov, ki se porajajo iz strupov, ki jih prideluje telo samo. V vsaki mišici, ki je prisiljena ostati dalj časa napeta in negibna, se pojavijo nekakšni krči. Ti krči so baš posledica strupov, ki so se med negibnostjo tvorili v mišici. Krvni obtok je od neke mere sposoben odplavljati te strupe; če drži človek glavo in oči obrnjene dalj časa negibno v isto smer, ker ga v tej smeri nekaj zanima, n. pr. prizor na odru, mu srce baš zaradi te duševne napetosti deluje močnejše in je struja krvi iz njega sposobna odplavljati strupe, ki nastajajo v negibnih mišicah vratu in očeh. Kakor hitro zanimanje mine, pa bo človek občutil malo bolečine v vratu itd.

Telo si v takšnih primerih pomaga še na drug način, s tako zvanimi refleksnimi gibi, torej s takimi, ki se kakor dihanje in trenje z vekom vršijo nepre-

stojno. S temi refleksnimi gibi si olajša poplavo krvi skozi otrdele mišice.

Sem spada tudi zehanje. Z zehanjem, ki je morda »nevljudno«, a vsekakor zdravo, se pospeši krvni tok kakor pri omenjenih refleksnih gibi. Bolečine v glavi in vratu ter utrujenost, ki je samo posledica nakopičenja telesnih strupov, se tako na preprost način preprečijo. Sedaj oam bo razumljivo, zakaj zehamo zvečer, ko smo utrujeni, in jutraj, ko so nam neki deli telesa od ležanja otrdili. Učinek zehanja poudarjamo še z bolj ali manj neprosto-vojnimi iztegovanjem rok, nog in hrbta, a tudi s telovadnimi vajami. Človek ni edino bitje, ki zeha, saj mammo n. pr. čestokrat priliko videti psa, ki se je dvignil, zazehal in začel stegovati hrbet. Tako ravna tudi ostali sesalci, a tudi ptice in plazilci. Kaka ki preži, zvita okoli vejice ure na svojo žrtev, se varuje krčnih pojavov v telesu takisto z zehanjem.

Astrologija

Nekaj, kar ni ne znanost ne veda

Nimamo nobenega razloga, da bi se smejali babilonskim in drugim prerokom, ki so napovedovali človeške usode iz zvezd. Še danes živijo kopice ljudi, ki prerokujejo še večjim kopicam lahkovernežev po istih metodah na javnih prostorih in na tajnih sestankih. Leto za letom izhajajo celo debele knjige in koledarji z napovedmi vseh mogočih dogodkov — ki se nikoli ne uresničijo.

Ravnatelj bamberske zvezdarne profesor Zimer si je vzel mujo, da je preupal nekoliko teh koledarjev glede verodostojnosti njih napovedi, in kakor je izjavil te dni na nekem predavanju, ni soglašala seveda niti ena trditve z resnico. To ni čudno, kajti možje (in še bolj ženske), ki uganjajo astrologijo z učenimi naočniki na nosu, nimajo niti pojma o astronomiji, s katero plašijo svoje pristaše, in kar spravljajo v stik z njo, je goja samovolja, ignorančnost in špekulacija na nevednost mas.

Da so se v starih časih tudi res učene glave in ne samo šarlatani bavili s »problemi« astrologije, ni čudno. Da so pa bili uspehi teh učenjakov v tem področju enaki uspehom današnjih šarlatanov, se raz-

ume istotako samo po sebi. Celo Kepler, največja astronomska avtoriteta svojega časa, se je moral batiti s takšnimi stvarmi. Vojkovođa Wahlenstein se je bil obrnil nanj, da mu napravi »horoskopi«. Kepler je šel 1608 po vseh pravilih astrologije na delo in njegove prerokbe — so se popolnoma ponesrečile. Wahlenstein je zahteval sedaj pravilne napovedi. Kepler se je izmazal s tem, da je Wahlensteinovo rojstno uro kratkoma preložil za pol ure in to mu je dalo takšno stanje zvezd, da je mogel prerokovati Wahlensteinu nekaj dobrega za marec 1634. leta. Zal, pa Wahlenstein te svoje sreče ni dočakal, ker so ga 25. februarja že umorili.

Resne napovedi o dogodkih na nebu se dajo vršiti le z modernimi fizikalnimi in matematičnimi metodami. Te napovedi pa se seveda tičejo samo nebesnih pojavov in se ne brigajo za človeško usodo. Dogodke na nebu in usodo ljudi so spravili ljudje bržkone v zvezo zato, ker so že pred davnimi časi ugotovili nekakšen vpliv dnevnih in letnih časov na živalski in rastlinski svet. Iz teh vplivov čisto splošnega značaja pa so pozneje napravili špekulacijo, ki si je nadel ime astrologija.

Brezposelnost

Po zadnjih statističnih Mednarodnega delovnega urada je na svetu okrog 22 milijonov brezposelnih (podatki veljajo še za avgust tega leta). Prvenstvo ima Amerika z 11,4 milijona brezposelnih, Nemčija jih šteje 5,3 milijona, Anglija 3 milijone, Francoska 300.000, Med državami Male antante je na najslabšem mestu Češkoslovaška s 500.000 brezposelnih, Rumunija jih ima 33.000, Jugoslavija samo 10.000; Poljska jih šteje 220.000, Avstrija 266.000. Vse države niso upoštevane v omenjenih 22 milijonih. Gotovo je število mnogo večje, zlasti še, ker se je brezposelnost od poletja sem še dosti povečala.

ANEKDOTA

Turist (ob žrebu Vezurva): »To bi pa rad vedel, kako je nastala prav za prav ta ogromna odprtina v zemlji!« — Drugi turist: »Vidite, tu je pred leti nekemu škotu padel vinar in našel luknjo in je tako dolgo kopal in kopal, da je končno prišel do žarečega zemeljskega jedra!«

Vsak dan ena

Pred poroko. »V duhu že vidim najino poročna oznako v listih Glasila se bodo »Poroka spodobudnega para.«
»Nu, upajmo, da besedilo ne bo priloženo nobeni sliki.«

Najmanjši graditelji zemlje

Čudovitosti koralnih polj pod morsko gladino

Korale gradijo s svojimi apnenimi oklepi cele zemeljske dele, še pred dvema stoletjema si znanstveniki niso bili na jasnem, kam naj bi uvrstili ta čudna bitja, ki jih je neki naravoslovec v začetku 18. stoletja klasificiral med rastline brez cvetov. Potem je Prystonel l. 1727. izročil Pariški akademiji znanosti razpravo, v kateri dokazuje njih živalsko naravo. Po-ročevalec Reaumur pa mu je zaradi te »čudne zmote« odrekal priznanje. Še 1741 jih je Geoffroy imenoval »rastline listov«.

Menili so, da je živalsko življenje v teh »rastlinah« samo gost, da ga sestavljajo samo miriade infuzornih stanic. 1831. je Ehrenberg to vprašanje dokončno pojasnil in od tedaj vemo, da so korale živali. Te živali, ki so zgradile ogromna gorovja pradednih dob in ki jih gradijo še danes v tropskih morjih, pripadajo različnim vrstam. Milepore, favozidijci in seriatopore so najbolj znane med tako zvanimi hidromeduzami med »svetnimi polipi« pa avloporide, madreporide, fungide in astreide. Madreporide in astreje so najbolj zaposlene z gradnjo novih otokov in skal. Posamezna žival je majhna, toda njih število in neutrujenost jim nadomestuje moč. Posamezna koralna debela dosežejo po več metrov v širino, višino in debelino. Po-

vršen pogled na koralno polje nam takoj pojasni, zakaj so nekdo smatrali korale za rastline. Tvorijo namreč zdaj večje zdaj manjše ruše, grme, drevesa z živimi cvetkami itd. Zelene korale ob bregovih otoka Timorja v morju bi vsakdo na prvi pogled zamenjal s travnimi rušami na dnu morja. Udarci z veslom po gladini — in ruša se hipoma spremeni v cesto, ki je tlakovana z rdečimi kamni. Živalice so se namreč v paničnem strahu pred motilcem pobilskoma skirle v svoje stanice.

Barve živih koralnikov so nepopisne. Heteropore gradijo n. pr. v rožnate, črne, ki se dvigajo na pladnju podobni podlagi; montipore so rjave in podobne listom, krogeina korale je istotako rjava, alcinonija je rumena, pocilopora rožnato rdeča. Neke vrste gradijo bizarne, velikanse liste, druge grmičevja, tretje nežne peresne oblike, ki jih mora vsak nenosive. Čenec smatrat za rastlinske tvorbe itd. Že Humboldt je vedel za zanimivo dejstvo, da se koralne živali izogibajo bregov, ob katerih delujejo ognjeniške sile. Brez morske vode odmrejo takoj. Tudi velike globine jih ne mičejo. V splošnem ne segajo globlje nego 40 m in le izjemoma so ugotovili koralno čer, ki je še v globini 600 metrov imela žive korale.

Rastlinska družba

Pomen znanosti za poljedelstvo

Rastlinska sociologija je še zelo mlada veda. Ne bavi se s posamezno rastlino, temveč s strukturo rastlinske družbe. V gozdu tedaj ne vidi samo drevesa, temveč tudi plasti grmovja, zeli in mahov, ki so lastne vsakemu gozdu. Vsaka rastlinska družba kaže namreč svoje lastne karakterne vrste. Če dobijo n. pr. v smrekovem gozdu rastlino, ki je karakteristična za bukov gozd, tedaj si lahko prepičajo, da ta smrekovi gozd ni zrasel tu po naravi, temveč ga je postavil človek na bukov poseki. Takšni posejki v naravo imajo svoje senčne strani, kajti pogozdovanje ima veliko večji uspeh, če upošteva naravno razširitev rastlinske družbe.

Rastlinska sociologija proučuje tudi razmerje med rastlinsko odelo in lokalno okolico ter dobiva iz tega absolutno zanesljivo podobo lokalnega podnebja. Nadalje skuša ugotovljati zakone nastanka in propadanja rastlinskih družb. Kakor v človeški družbi mlajša pokolenja starejšim, tako sledijo tudi mlajše rastlinske družbe starejšim in gradijo na njih podlagi dalje.

Praktični posledici takšnega proučevanja niso majhni in smo mimogrede že namignili na korist, ki jo more imeti gozdarska stroka po poznanju zakonov rastlinskih družb. Le za neki kraj naravna vrsta gozda more v tem kraju najbolj uspeva, najde v njegovih tleh sebi najbolj ustrezajočo hrano in more proizvajati sile, ki ga ščitijo pred škodljivci. Graditelji zaščitnih naprav zoper plazove, hudournike in rečne poplave se bodo tudi lahko s pridom okoristili z izsledki rastlinske sociologije. Odprta poboda je treba n. pr. večši v kratkem času spraviti v bujno rast, da se zadrži premikanje tal. Najbolje in najhitreje se da to doseči s poznanjem domačih

Smučarske drese

iz najboljšega švedskega lodna, kompletne, s čepico, iz blaga samo za drese, najcenejše pri

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Človeški lasje in žabje kože kot sirovine

Sovjetski komisariat za narodno gospodarstvo je napravil poskuse, da bi ugotovil, ali se dajo človeški lasje uporabiti za izdelovanje klobučevinastih čevljev. Poskusi so uspeli in sedaj so začeli na debelo producirati takšne čevlje, ki vsebujejo 40 odstotkov človeških las. Lase dobavljajo brivci.

V Ameriki pa so začeli uporabljati žabje kože za izdelavo čevljev. Tenko usnje iz kože velikih tropskih žab so predelovali sicer že prej, a ne v velikih množinah. Ker se je dobro obneslo, pa so sklenili ameriški fabrikanti čevljev, da ga bodo uporabljali v večji meri za posebno elegantne damске čevlje, in sicer najbolj za oblog in okras. Te kožice so danes še zelo poceni.

Ženska pred sodiščem

Dan za dnevom prihajajo pred sodnika mlada dekleta, oženjene in samske vseh letnikov. Osemnajstletne in vse tja do pozne starosti. Srij ni redko, da sedijo na zatožni klopi zastopnice ženskega spola, ki so skoraj dosegle svetopisemsko leta.

Zdravniki in pravniki so dognali, da ženske ne čestje kršijo zakon, ko so v »nevarni letih« ali pa če trpijo zaradi svojega rednega nerazpoloženja. Ženske v »nevarni starosti« so navadno obtožene zaradi žaljenja. Malo dolgega jezika, malo klevete in že je nesreča v hiši. »Kaj pa mislite? Ali ste ob pamet? Se bova že pomenili!« In že sta pred sodnikom.

Tamkaj lahko gledalec opazuje preplaso in objokano žensko, ki zdaj v novi zapleteni okoliščini ne more več razumeti, kako se je mogla tako spozabiti, da je žalila sosedo. Tožiteljica je kajpa vse drugačna in zgodilo se je že, da je zahtevala za majhno žalitev kar smrtno kazen. Smeh v dvorani navadno pomiri razburjenje kri. Ženske, ki se morajo zagovarjati zaradi sličnih zaved navadno sprejmejo vse nasvete in predloge preizkušenih sodnikov tako da se snori poravnajo brez temperamenta, sovraštva ali ljubosumnja.

Ženske, ki so zmote hujših zločinov, so popolnoma drugačne. Med tem ko možje ogražajo življenje bližnjega večinoma iz materialnih razlogov, zakrivajo hude zločine le ženske, pri katerih sta obup in strast že zatrla vsa ženska čustva in vso dobroto ki jim je ukoreninjena. Po storjenem dejanju je spoznanje tem strašnejše.

Gospodarstvo

K zahtevam pooblaščenih inženjerjev

Prejeli smo:

Na prizadevanje naših pooblaščenih inženjerjev je bil pred kratkim izdelan v gradbenem ministertvu zakonski načrt o pooblaščenih inženjerjih, ki je zlasti med obrtniki gradbenih strokovnikov vzbudil veliko zanimanje, saj jim hoče vzeti znaten del njihovih dosedanjih pravic. Da so zahteve pooblaščenih inženjerjev - pravijo, da jih je v vsej državi le nekaj nad 200 - zares neutemeljene in pretirane, nam je potrdilo protestno zborovanje obrtnikov, ki se je vršilo v petek v dvorani OUZD in o katerem je Jutro, že poročalo. Obrtniki so se odločili uprli proti odzemanju starih in povsod priznanih pravic. Najzanimivejša pa je gotovo to, da so se proti temu zakonskemu načrtu uprli tudi ostali pooblašteni diplomirani inženjerji. V Zagrebu se je nedavno vršila širša konferenca v Udrugi inženjerjev in arhitektov, na kateri je bila postavljena zahteva, da se ta zakonski načrt zavrne.

Projekt zakona o pooblaščenih inženjerjih je izrazil primer nerazumevanja dolžnosti države v pogledu zaščite interesov posameznega stanu. Da je sploh prišlo do tega zakonskega načrta, to moramo razumeti le tedaj, če ga vzamemo kot člen nesrečne verige povojne zakonodaje, za zaščito raznih gospodarskih in stanovskih interesov, ki je v znani meri povzročila in ki še danes zavlačuje in postruže svetovno gospodarsko krizo. Ljudje so po vojni izgubili pogled na skupne interese in splošno koristi države in naroda. Vsak se skuša okoristiti na škodo drugega. Povsod v Evropi divjajo kakor blazni carine, uveljavljajo občutne uvozne omejitve, dajejo dalekosežne zaščite danes gospodarstvu, drugič prizadevanju delavstvu in hočejo v zakonski ukrepi odpraviti revščino in bodo ter ozdraviti gospodarstvo, ki ga s tem le ovirajo v razvijanju. Vsakdo zahteva pomoči od države, ali zaščito, in to večinoma na škodo drugih ali na škodo splošnosti. Stremiljenje po zagotovitvi eksistence je povzročilo, da se je armada državnih in drugih javnih namestencev v primeri a predvojno dobo povsod podvojila, potrojila. Ta armada prekoštevilitnih neproduktivnih delavcev se kakor parasit na telesu narodnega gospodarstva širi in vedno bolj zmanjšuje možnost zboljšanja narodnega blagostanja, ki je tako zelo odvisno od produktivnega in racionalnega organiziranja dela. Boja za obstanek v svobodnem tekmovalstvu, ki je tako važen faktor za napredek človeštva, se hoče vsakdo obraniti s tem, da enostavno zahteva od države zaščito. Tak zaščitni sistem na škodo splošnosti pa končno izpove potrebo zaščite prizadetih in tako se vsa igra prične iznova.

Zakonski načrt o pooblaščenih inženjerjih je v tem boju med stanovi, v boju za karte in monopol, le majhna točka značilna epizoda. Res je, da je država poklicana, da onemogoči šušmarstvo in da omejuje in določa delokrog posameznih stanov, če je to v interesu javne varnosti ali narodne higiene in če gre za splošne gospodarske in socialne koristi; toda zahteve pooblaščenih inženjerjev gredo daleč preko tega okvira.

Po dvanajstih letih hudega boja smo šele nedavno dobili nov enoten obrtni zakon, ki je temeljni zakon za vse gospodarstvo. Že ta zakon je šel v omejevanju delokroga gotovih obrtnih panog predaleč. Toda preden smo začeli novi obrtni zakon v celoti izvajati, hočejo pooblašteni inženjerji na zakonodajno - tehnično docela nemogoč način doseči že bistvene spremembe tega zakona. Zakonski načrt o pooblaščenih inženjerjih hoče stavbni in sorodnim obrtnikom odvzeti vsako možnost samostojnega projektiranja, ne glede na to, da zahteva novi obrtni zakon, kakor je to zahteval že stari, baš v pogledu projektiranja stroje izpite in dalekosežno izobrazbo. Sicer pa, če se komu dovoli, da sme gotovo delo samostojno izvršiti, se mu mora tudi dovoliti, da to delo sam projektira. V praksi bi se uveljavljanje takih predpisov pokazalo tako, da bi obrtniki nadalje sami delali načrte, ki bi jih pa morali potem za drag honorar nositi v podpis pooblaščenemu inženjerju. Tem bi bila tako zagotovljena udobna eksistenca. Kako daleč gredo zahteve pooblaščenih inženjerjev glede projektiranja, nam kaže primer iz instalaterske stroke. Instalater bi moral za načrt za instalacijo vodovoda z dvema pipama imeti podpis pooblaščenega inženjerja.

Takih zahtev glede projektiranja ni nikakor mogoče utemeljiti z interesi javne varnosti. Tu sploh niso potrebne omejitve, kajti obrtnik-podjetnik je v pogledu varnosti stavb in instalacij na stavbah v tako veliki meri kazensko in materialno odgovoren, da pride sam k strokovnjaku (ki ni treba, da bi bil baš pooblaščen inženjer), če si pri tej konstrukciji glede varnosti ni na jasnem. Pa tudi če je konstrukcija docela varna se rad obrne na

strokovnjaka, da bi mu ta izračunal enako varno toda cenejšo in lažjo konstrukcijo. Že iz tega razloga ni potrebna nobena strogost, zlasti pa ne zakon, ki projektiranje pridruže izključno pooblaščenim inženjerjem in tako izključuje tudi ostale diplomirane inženjerje.

Po obrtnem zakonu smejo gradbeni obrtniki izvrševati projektiranje, oddajati strokovno mnenje, delati proračune, vršiti obračune, voditi nadzorstvo, preizkušati projekte ter biti izvedenci pred oblastmi glede vseh onih gradbenih del, ki jih smejo izvrševati. Te pravice jim hočejo pooblašteni inženjerji vzeti za večino primerov. Zlasti dalekosežne omejitve predvideva zakonski načrt tudi v električni stroki. V tem pogledu so predvidene omejitve mnogo hujše nego v naprednejših državah.

V nasprotju z značajem poklica pooblaščenega inženjerja kot svobodnega poklica pa so posebno določbe, ki pridružujejo pooblaščenim inženjerjem tudi izvrševanje gotovih gradbenih del in vodstvo strojnih in elektrotehničnih naprav. Tu gre predvsem za dela, kjer so večje železobetonske ali železne konstrukcije, ki naj bi jih smeli izvrševati le pooblašteni inženjerji. Zakonski načrt pridružuje pooblaščenim inženjerjem celo vodstvo lesnih industrij, z letno kapaciteto nad 30.000 kub. metrov mehkega ali 15.000 kub. metrov trdega lesa in rudarskih ter topniških podjetij z več kakor 100 delavci.

Kakšno neutemeljenost so zahteve pooblaščenih inženjerjev nam jasno pokaže tudi resolucija, ki je bila sklenjena na omenjeni konferenci Udrugi inženjerjev in arhitektov v Zagrebu. Ta resolucija pravi v svoji 1. točki, da je institucija pooblaščenih inženjerjev, kakor je predvidena v zakonskem načrtu, nepotrebna in v ničemer upravičena, ker je za vodstvo industrijskih del dovoljena teoretična izobrazba visoke šole in praksa v dotični stroki. Interesi javnosti so dovolj zavarovani tudi brez institucije pooblaščenih inženjerjev z materialno in kazensko odgovornostjo poslovoje. V nobeni drugi državi ni v tehnični stroki institucije, ki bi imela toliko privilegijev. Resolucija zahteva, da se izdela nov načrt, kjer naj se funkcija pooblaščenih inženjerjev omeji na funkcijo tehničnih javnih notarjev, kakor je to v zapadnoevropskih državah, kolikor ta institucija sploh obstoja. Izvrševanje tehničnih del in upravljanje podjetij in naprav pa ne sme nikakor biti vezano na avtorizacijo. Končno zahteva resolucija, da se k sestavi novega zakona pritegnejo strokovna združenja in univerze.

Gospodarske vesti

Koliko stane sanacija Kreditanstalta. Te dni je prišlo pri pogajanjih v Londonu, ki jih je vodil avstrijski minister Rintelen, do končnega sporazuma glede sanacije Kreditanstalta. Sedaj postaja šele jasnejša slika glede obsega finančnih žrtv avstrijske države za sanacijo Kreditanstalta. Ko je lani v maju prišlo do poloma avstrijskega Kreditanstalta je bila izguba izkazana v višini 140 milijonov šilingov. Za kritje te izgube je država žrtvovala 100 milij. šil., rodbina Rothschild 30 in avstr. Narodna banka 30 milj. šilingov, skupaj torej 160 milijonov šilingov. Na podlagi vnosa teh 160 milijonov šilingov je bila glavica takrat rekonstruirana na 177,5 milijonov šilingov. Kmalu pa se je pokazalo, da je dejanska izguba večja. Za definitivno sanacijo pa je bilo treba urediti razmerje do zunanjih upnikov. Pogajanja, ki so se zaradi tega zvelika mesece in mesece, so sedaj zaključena. Kreditanstalt bo novo glavico skoro docela odpisal; znižal jo bo na 1 milijon šilingov, nato pa zopet povišal na 140 milijonov, od katerih bo dobila avstrijska država 71, inozemski upniki pa 70 milijonov. Tako bo ta zavod, ki je lani prešel iz rok Rothschildove skupine v pretežno last države, postal sedaj na polovico last inozemskih upnikov. - Inozemski dolg Kreditanstalta znaša 420 milijonov Din. Polovico tega dolga (210 milijonov) bo po sporazumu z inozemskimi upniki prevzela država. Ministru Rintelenu pa je pravkar spelo, da bodo inozemski upniki od teh 120 milijonov črtali 70 milijonov, tako da bo Avstrija plačala v šestih ali sedmih letnih obrokih le znesek 140 milijonov. Druga polovica inozemskega dolga v enaki višini 210 milijonov pa bo ostala banki, ki jo bo poravnala na ta način, da bo svoje inozemske aktivne vnesla v posebno finančno (holding) družbo, od katere bodo inozemski upniki dobili za 130 milijonov šilingov prioriteten obveznic in za 10 milijonov šilingov delnic. Za preostalih 70 milijonov šilingov pa bodo inozemski upniki dobili nove

delnice banke. Ker je avstrijska država uređila tudi že vprašanje finančnih obveznosti banke do Narodne banke (finančne menice Kreditanstalta v višini 5571 milijonov šilingov) bo sedaj vprašanje Kreditanstalta definitivno rešeno S tem, da je avstrijska država prevzela polovico dolga nasproti inozemskim upnikom (210 milijonov šilingov) in ves dolg pri Narodni banki (571 milj. šil.) je postala največji upnik zavoda. Ostane le še, da država uredi sedaj svojo ogromno terjatev do banke. Ker so inozemski upniki popustili del svojih terjatev, bo sedaj morala tudi država priznati svojo terjatev do banke primeren popust.

Črno lakiran Din 190.—
Poniklan Din 245.—
Ostri avtomatično vsa rezila
Dobiva se v vseh notarnih, parfumerijskih in ostalih podobnih trgovinah.

Poslovni davek na kmetko mlejnjo. Finančni minister je letos posluh z uredbo o skupnem davku na poslovni promet določil, da se mora tudi od moka, ki se izmelje iz žita, ki ga kmet prinese v mlinu za lastno porabo plačati prometni davek od 6 par pri kilogramu (odnosno 2 pari pri koruzni moki). - Glede na neupravičenost in nevzdržnost tega davka so naši narodni poslanci napravili vse potrebne korake, da se to obdavčenje ukine. V sporazumu s svojimi tovariši je narodni poslanec g. Lovro Petovar poslal ministrskega predsednika in tudi vse druge v poštev prihajajoče ministre. Ko uredba ni bila preklicana, je naša delegacija v zasedni skupščini pripravila tudi tozadevno interpelacijo, ki pa je medtem postala nepotrebna, ker je bil te dni predpis znatno omiljen na ta način, da se sedaj plača v milijonih le 2-odstotni davek od zaslužka mlinarja.

Za razširjenje pokojninskega zavarovanja bančnih in privatnih uradnikov na vsa država. Savez bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije v Zagrebu nam poroča: Po uspešnih intervencijah glede zaščite programatičnih in zakonskih pravic bančnih uradnikov v njihovih službenih odnošajih ob priliki zakonskega načrta o zaščiti kmeta, je savez prišel akcijo

za razširjenje obstoječega zakona o pokojninskem zavarovanju na vsa država. Zato je centralna uprava zaveza poslala ministru za soc. politiko obsežno spomenico. Istočasno je savez glede te akcije stopil v stik s Pokojninskim zavodom za nameščenice v Ljubljani. Dne 20. t. m. bo glavni tajnik saveza g. Kurtagić odpotoval v Beograd, kjer bo skupno s predstavniki Pokojninskega zavoda in s predstavniki podružnice saveza v Beogradu posetil ministra za socialno politiko in ostale merodajne faktore, da bi se vprašanje pokojninskega zavarovanja rešilo v smislu spomenice.

Okrepitev vinskih cen. V Sloveniji so se zadnji teden cene vinu precej dvignile, povprečno za 30 odstotkov, kar spravljajo v zvezo z zmago protipohibicijske stranke pri predsedniških volitvah v Ameriki. Medtem ko so osižeški vinogradniki še pred kratkim kupovali slavonska vin po 3 Gin liter, morajo sedaj plačevati povprečno 4 Din.

Konkurz trdke Carl Pollak, d. d. v Ljubljani. Po informacijah, ki smo jih prejeli od uprave konkurzne mase se konkurzna imovina trdke Carl Pollak d. d. polagoma likvidira. Vsa tovarniška poslopja in posredstva so bila sodno ocenjena. Tovarnica v Ljubljani je bila cenjena na 10.465.000 Din, stroji in pritlikline pa na 2.486.300 Din, skupaj torej na 12.951.300 Din. Tovarnica na Vrhniki je bila cenjena na 2.683.000 Din, stroji na 820.300 Din, skupaj torej na 3 milijone 503.300 Din. Tovarnica v Kranju, ki je v polnem obratu, pa je po ocenitvi s stroji vred vredna 5.517.400 Din. Družba tvornice v Kranju je določena že na dan 30. t. m. Na dražbo pride tudi hiša v ulici Stare Pravde št. 7 (vila), ki je cenjena na 440.000 Din, in sicer bo dražba 20. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne na okraj. sodišču v Ljubljani. Vsa tovarniška poslopja in stroji so v najboljšem stanju. Oglašajo se tudi že interesi za nakup tvornice.

Konkurz je razglašen o imovini zapuščine Janeza Livka, posestnika v Zburah 25, pošta Smarjeta (upravnik mase Gregor Demšar, javni notar v Mokronogu; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Mokronogu 24. nov. ob 9. prijavi rok do 16. decembra, ugotovitveni narok 22. decembra) in o imovini Antona Uršiča, trg. v Laškem (upr. mase dr. Fr. Roš, odv. v Laškem; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Laškem 3. dec. ob 10. prijavi rok do 24. decembra, ugotovitveni narok 9. januarja 1933).

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnice Surovinske zadruge ševjarjev v Celju, reg. zadr. z om. zav. (poravn. upr. dr. Al. Gorican, odv. v Celju; poravnalni narok 24. dec. ob 8.30 pri okraj. sodišču v Celju, prijavi rok do 19. decembra, kvota 70-odst.).

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil Al. Midorfer, kroj. mojster in trg. v Novem mestu s svojimi upniki za 60 odst. kvoto terjatev, v 4 četrtletnih obrokih. -

Ker ni pokrila za stroške postopanja je odpravil konkurz o imovini družbe Kera-mični in gradbeni material L. Battelino & drug, dr. z o. z. v Mengšu v likvidaciji.

V trgovinski register so se vpisale nastopne trdke: Maks Plauc, trg. z dež. pridelki in izvoz sadja na debelo v Mariboru, Koroška cesta 3; Ivan Cas ml., trg. z lesom in vinom na debelo v Stražah p. Misljinje.

V zadržni register so se vpisale nastopne zadruge: Jugozadruza za vnovčenje Kmetijskih pridelkov v Mariboru, r. z. z. o. z. v Mariboru; Delavsko-kmečko nakupna prodajna in stavbna zadruga, reg. zadr. z o. z. v Ptuj; Slovensko-goriška sadjarska zadruga pri Sv. Martinu pod Vurbergom, r. z. z. o. z.

Prodaja. Dne 4. t. m. se bo vršila pri glavni carinarnici v Ljubljani prodaja raznega blaga (kemični izdelki, orožje, bicikli, kovinski izdelki, igralne karte, konfekcija, železnina, izdelki iz pločevine, svilene in polsvilene tkanine, slamniki, saharin itd.).

Borze

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet večji: znašal je 2.17 milijona Din nasproti 0.96, 0.62, 1.38 in 1.54 milijona Din v zadnjih štirih tednih.

Devize

Curij. Pariz 20.37, London 17.136, New-york 520, Bruselj 72.075, Milan 26.635, Madrid 42.50, Amsterdam 20.880, Berlin 123.60, Stockholm 91.10, Oslo 87.40, København 89.15, Sofija 3.76, Praga 15.39, Varšava 58.275

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 19. novembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 42.125, za marec 47.625, za maj 48.875; koruza: za december 24.375, za marec 29.875, za maj 31.625; oves: za december 16, za marec 18.25.

+ Winnipeg, 19. novembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 45.625, za maj 51.

+ Novosadska blagovna borza (19. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 79 vag. Pšenica (76 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška, sremska 150-152.50; baška potiska 154 - 156; ladja Tica 155 do 157; ladja Begej 154 - 156; gornjebanatska 147 - 149; gornjebaška, 78 kg 152 - 154. Oves: baški, sremski 98 - 102. Koruza: baška 54 - 56; za december januar 55 do 57.50; za marec - maj 70 - 72.50; banatska 51 - 53; sremska 55 - 57; sremska sušena 65 - 67; parjeta Indija 65-67; ladja 71 - 73; banatska sušena 62 - 64; baška sušena 64 - 66; Ri: baška 125 - 127.50. - Ječmen: baški in sremski, 64-65 kg 94 do 96. Moka: baška, banatska 200-210 do 220; 250 - 265; 325 230 - 250; 350 210 do 220; 400 170 - 180; 475 125 - 135; 500 85-90. Otrrobi: baški in sremski 64 - 66; banatski 63 - 65. - Krompir: slovenski beli 117.50 - 122.50. - Fižol: baški in sremski beli 115 - 120.

MODROCE

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN tapetnik. Mestni trg št. 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilva za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Norveško ribje olje najčistejše, sveže vedno v zalogi. Narobila točno po naročilu. Proizvajalci. Družba. Sestava. Cesta 6. 230

Provozniški koruzni in žitkvaniti

ZDROB

dobite po najnižjih cenah pri Pavlu Bertonec, valjčki mlin - Domžale.

Vata

v tablah in za odeje najboljša in najcenejša, vedno na zalogi.

Zahtevajte vzorce in cenik!

TOVARNA VATE Maribor Dravska 15. 13503

O naših cenah govori vsa Ljubljana

Nekatere cene iz naše velike in bogate izbire.

Rokavice:

otroške	Din 13.—
moške	Din 15.—
ženske	Din 15.—
damske usnjate podložene	Din 65.—
moške usnjate podložene	Din 75.—

Nogavice:

otroške št. 1	Din 4.—
vsaka večja št. 50 par dražje	Din 4.—
moške	Din 4.—
moške štrpaci	Din 9.—
damske	Din 7.50
damske močne	Din 9.—
moške volnene	Din 15.—
damske volnene	Din 35.—
damske svilene	Din 20.—

Pletenine:

otroške vestje	Din 30.—
damske vestje	Din 70.—
moške vestje	Din 75.—
šali	Din 18.—
čepice	Din 22.—
šali in čepice, garnitura	Din 45.—

Perilo:

otroški skoki št. 2	Din 20.—
vsaka večja št. 2. dražje	Din 27.—
moške triko srajce	Din 26.50
moške triko hlače	Din 26.50
ženske triko srajce	Din 26.50
ženske triko hlače	Din 26.50
ženske reform hlače	Din 24.—
dnevne moške srajce	Din 28.—
bele moške pike srajce	Din 52.—
moške spodnje hlače, kratke	Din 33.—
moške spodnje hlače, dolge	Din 40.—
ženske kombineze	Din 32.—
ženske srajce puplin	Din 60.—
Robci komad	Din 3.—

Konfekcija:

sportni damski plašč	Din 295.—
damski plašč s kožuvinastim ovratnikom	Din 350.—
otroške fantovske hlače (jerhovce)	Din 65.—

Posebna ponudba:

Dokler traja zaloga, prodajamo:	
ženske boks čevlje s krupno podplatom	Din 85.—
moške boks čevlje s krupno podplatom	Din 98.—

Trgovska hiša ANT. KRISPER
Mestni trg 26 LJUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

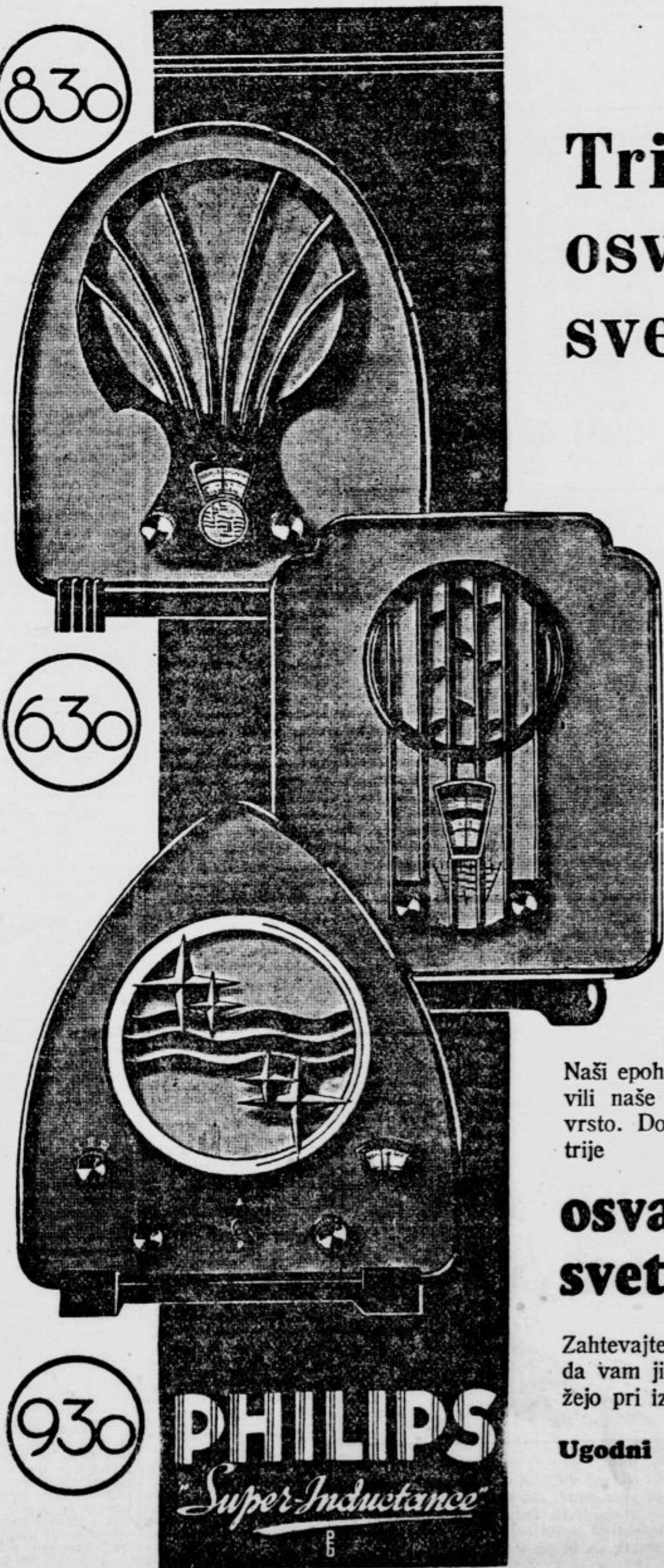
Trije osvajalci sveta!

Naši epohalni izumi so postavili naše proizvode v prvo vrsto. Dokaz za to so naši trije

osvajalci sveta

Zahtevajte od naših trgovcev, da vam jih brezplačno pokažejo pri izvajanju.

Ugodni plačilni pogoji.

Moderno sobo
s posebnim vzhodom, v stro-
govnem centru oddaja, v
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra« 47950-23

Sobo
pocozi oddaja v Gradski
ulici št. 1. 47975-23

Majhno sobo
takoj oddaja na Glinah
— cesta št. 1. 47966-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom oddaja
na Gosposvetski cesti, v
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra« 47964-23

Veliko kletno sobo
prazno, lepo, svetlo in
solično, oddaja na Kralja
Petra trgu št. 8. 47970-23

Sobo
lepo in svetlo oddaja v
gospodarski v Vojkovi-
vi ulici 19. 47990-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, v cen-
tru mesta oddaja eni ali
dve osebi. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47997-23

Opremljeno sobo
z isto, s posebnim vzhodom,
v centru mesta oddaja soli-
dnemu gospodu. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48000-23

Sobo
s posebnim vzhodom, v cen-
tru mesta oddaja eni ali
dve osebi. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47999-23

Moderno sobo
v strojem centru oddaja
boljšnemu gospodu, ki
prihaja večkrat v mese-
cu v Ljubljano. Separi-
ran vhod. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra« 47993-23

Spalnico
in sprejemnico
moderno, v strojem cen-
tru, oddaja gentlemanu.
Dva vhoda. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 47991-23

Kabinet
s prostim vzhodom, elek-
trično, stalnemu gospo-
du oddaja za 170 Din
mesečno. — Napoleonov
trg 63. 47976-23

Lepo sobo
v centru, oddaja takoj
ali s 1. decembrom soli-
dnemu, stalnemu gospo-
du. Gregorčičeva 7.
II. nadst. levo. 47972-23

Opremljeno sobico
z isto, oddaja gospodu na
Mladencovi cesti št. 18/III.
dva vhoda, v strojem cen-
tru, oddaja za 170 Din
mesečno. — Napoleonov
trg 63. 47976-23

Prazno sobo
z isto, oddaja gospodu na
Mladencovi cesti št. 18/III.
dva vhoda, v strojem cen-
tru, oddaja za 170 Din
mesečno. — Napoleonov
trg 63. 47976-23

Lepo prazno sobo
parketirano, s posebnim
vzhodom in električno raz-
svetljavo, v Prešernovi ul.
oddaja s 1. decembrom
stalnemu, stalnemu gospo-
du. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47966-23

Sostanovalec
mlajšega dijaka poveri
oprejem v kletno sobo s
električno, lahko tudi s
zajtrkom in večerjo. V
Vojkovi ulici št. 11. 47995-23

Sobo
na Colovski cesti oddaja
dvema gospodom. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48004-23

Sostanovalec
k visokoležnemu sprejem
v centru mesta. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48045-23

Sobo s štedilnikom
oddaja na Komarjevi ul.
Mladencovi cesti št. 5.
48041-23

Balkonsko sobo
opremljeno ali prazno, za
kaj oddaja v Podmurski
ulici št. 41. 48009-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in cen-
trno kuhinjo oddaja pri
soličnem. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra« 48038-23

Separirano sobico
z isto, oddaja takoj ali s 1.
decembrom v Prilaz
— Prilaz št. 11/III, levo. 48061-23

Opremljeno sobo
oddaja v Postojnski ulici
št. 8, poseben vhod
električno, parket, soli-
čna lega. Istotam sprej-
mimo dijaka. Uspešna
pomoc pri učenju. 48098-23

V vili na Vrtači
oddaja lepo, solično sobo
s vso udobnostjo. Na
slov pove oglašni oddelku
»Jutra« 48110-23

Sostanovalec
event. s hrano sprejem
takoj ali pozneje. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48073-23

Lepo sobo
blizu Tabora oddaja soli-
dnemu gospodu. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48107-23

Veliko sobo
solično, s centralno kupa-
lo oddaja v Dvorščaki ul.
št. 10/III. 48013-23

Prazno sobo
oddaja takoj ali s 1. de-
cembrom v vili blizu Tr-
tave. — Cesta v Rožno do-
lino 14 (blizu Vrtači). 48099-23

Blizu univerze
oddaja takoj mesečno
sobo, solično, parketi-
rano, električna luč, se-
parirano, vhod s hodni-
ka. Rimska cesta 2, le-
vo, II. nadst. 48079-23

Nova remiza
Smodinova ulica, vila
Venezuela. L. oddaja
novo opremljeno sobo s
električno, kopalnico za
dve osebe po 150 Din.
48064-23

Sobo
centrum mesta, s posebnim
vzhodom, oddaja eni ali
dvema gospodom. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48050-23

Opremljeno sobo
lepo, veliko, z zajtrkom
in event. celodnevno
dobro oskrbo oddaja.
Cena zmerna. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 47964-23

Veliko kletno sobo
prazno, lepo, svetlo in
solično, oddaja na Kralja
Petra trgu št. 8. 47970-23

Sobo
lepo in svetlo oddaja v
gospodarski v Vojkovi-
vi ulici 19. 47990-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, v cen-
tru mesta oddaja eni ali
dve osebi. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47997-23

Opremljeno sobo
z isto, s posebnim vzhodom,
v centru mesta oddaja soli-
dnemu gospodu. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48000-23

Sobo
s posebnim vzhodom, v cen-
tru mesta oddaja eni ali
dve osebi. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47999-23

Moderno sobo
v strojem centru oddaja
boljšnemu gospodu, ki
prihaja večkrat v mese-
cu v Ljubljano. Separi-
ran vhod. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra« 47993-23

Spalnico
in sprejemnico
moderno, v strojem cen-
tru, oddaja gentlemanu.
Dva vhoda. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 47991-23

Kabinet
s prostim vzhodom, elek-
trično, stalnemu gospo-
du oddaja za 170 Din
mesečno. — Napoleonov
trg 63. 47976-23

Lepo sobo
v centru, oddaja takoj
ali s 1. decembrom soli-
dnemu, stalnemu gospo-
du. Gregorčičeva 7.
II. nadst. levo. 47972-23

Opremljeno sobico
z isto, oddaja gospodu na
Mladencovi cesti št. 18/III.
dva vhoda, v strojem cen-
tru, oddaja za 170 Din
mesečno. — Napoleonov
trg 63. 47976-23

Prazno sobo
z isto, oddaja gospodu na
Mladencovi cesti št. 18/III.
dva vhoda, v strojem cen-
tru, oddaja za 170 Din
mesečno. — Napoleonov
trg 63. 47976-23

Lepo prazno sobo
parketirano, s posebnim
vzhodom in električno raz-
svetljavo, v Prešernovi ul.
oddaja s 1. decembrom
stalnemu, stalnemu gospo-
du. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47966-23

Sostanovalec
mlajšega dijaka poveri
oprejem v kletno sobo s
električno, lahko tudi s
zajtrkom in večerjo. V
Vojkovi ulici št. 11. 47995-23

Sobo
na Colovski cesti oddaja
dvema gospodom. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48004-23

Sostanovalec
k visokoležnemu sprejem
v centru mesta. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48045-23

Sobo s štedilnikom
oddaja na Komarjevi ul.
Mladencovi cesti št. 5.
48041-23

Balkonsko sobo
opremljeno ali prazno, za
kaj oddaja v Podmurski
ulici št. 41. 48009-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in cen-
trno kuhinjo oddaja pri
soličnem. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra« 48038-23

Separirano sobico
z isto, oddaja takoj ali s 1.
decembrom v Prilaz
— Prilaz št. 11/III, levo. 48061-23

Opremljeno sobo
oddaja v Postojnski ulici
št. 8, poseben vhod
električno, parket, soli-
čna lega. Istotam sprej-
mimo dijaka. Uspešna
pomoc pri učenju. 48098-23

V vili na Vrtači
oddaja lepo, solično sobo
s vso udobnostjo. Na
slov pove oglašni oddelku
»Jutra« 48110-23

Sostanovalec
event. s hrano sprejem
takoj ali pozneje. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48073-23

Lepo sobo
blizu Tabora oddaja soli-
dnemu gospodu. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48107-23

Veliko sobo
solično, s centralno kupa-
lo oddaja v Dvorščaki ul.
št. 10/III. 48013-23

Prazno sobo
oddaja takoj ali s 1. de-
cembrom v vili blizu Tr-
tave. — Cesta v Rožno do-
lino 14 (blizu Vrtači). 48099-23

Blizu univerze
oddaja takoj mesečno
sobo, solično, parketi-
rano, električna luč, se-
parirano, vhod s hodni-
ka. Rimska cesta 2, le-
vo, II. nadst. 48079-23

Sobo in sobico
ali oboje oddaja v cen-
tru mesta, s posebnim
vzhodom, oddaja eni ali
dvema gospodom. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48001-23

Upokojeno
sam, s lastnim pohi-
stvom, isto prazno sobo
in kuhinjo, event. z
oskrbo, kar ni pogoj. —
Ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-23a

Dopisi
Vsaka beseda 2 Din
za dajanje naslova ali
šifre pa 5 Din. (24)

Modistino
z nekaj gotovine in spo-
znati klobučar. —
Maribor, Vojkovi ul. 14.
47997-24

Želim dopisovati
z mladimi gosposami
v središču mesta. Do-
pise na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24

Privatna uradnica
hčerka premožnega
starša, se želi seznaniti
s gospodom do 25 let
starim. Prihodnost imajo
železniki in državni uradniki.
Ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24a

Spretna nemška
gospodinja
in trgovka, vdova, želi
znati za posrednika
event. skupnega gospodinj-
stva. Nemška pisane
ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24b

Dvajsetega
ob 1/2 3. pri vrtu, sigurno.
47994-24

Mladenka
Slovenka, vitke postave,
želi si izbrati fanta od
18 do 25 let, vdova
ne pesimist, inteligent,
preudaren. Če čutiš se
takega, oglasi se kmalu
na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24c

Sobo
v cen 250 Din, 150m v
Ski ali za Beligradom.
Ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
48004-24a

Sobo
na Colovski cesti oddaja
dvema gospodom. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48004-23

Sostanovalec
k visokoležnemu sprejem
v centru mesta. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48045-23

Sobo s štedilnikom
oddaja na Komarjevi ul.
Mladencovi cesti št. 5.
48041-23

Balkonsko sobo
opremljeno ali prazno, za
kaj oddaja v Podmurski
ulici št. 41. 48009-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in cen-
trno kuhinjo oddaja pri
soličnem. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra« 48038-23

Separirano sobico
z isto, oddaja takoj ali s 1.
decembrom v Prilaz
— Prilaz št. 11/III, levo. 48061-23

Opremljeno sobo
oddaja v Postojnski ulici
št. 8, poseben vhod
električno, parket, soli-
čna lega. Istotam sprej-
mimo dijaka. Uspešna
pomoc pri učenju. 48098-23

V vili na Vrtači
oddaja lepo, solično sobo
s vso udobnostjo. Na
slov pove oglašni oddelku
»Jutra« 48110-23

Sostanovalec
event. s hrano sprejem
takoj ali pozneje. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48073-23

Lepo sobo
blizu Tabora oddaja soli-
dnemu gospodu. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra« 48107-23

Veliko sobo
solično, s centralno kupa-
lo oddaja v Dvorščaki ul.
št. 10/III. 48013-23

Prazno sobo
oddaja takoj ali s 1. de-
cembrom v vili blizu Tr-
tave. — Cesta v Rožno do-
lino 14 (blizu Vrtači). 48099-23

Blizu univerze
oddaja takoj mesečno
sobo, solično, parketi-
rano, električna luč, se-
parirano, vhod s hodni-
ka. Rimska cesta 2, le-
vo, II. nadst. 48079-23

Herbstfelden!
Zwei — Menschen — 47990-24

Ločen gostilničar
želi znanja v gospodini-
ski ločenosti z nekaj ka-
pitalom. Ponudbe na
oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47977-24

Gospodin
vrtar, počenja, traja mla-
do lepo partnerico za ples
in sport. Samo neomane-
ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24a

Gospod
31 let star, trgovec, ne-
zadovoljen v zakonu
želi znanja in istotako
odnosa z gospodinj-
stvom. Ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
47993-24b

Dekle
z nekaj gotovine, želi po-
stati družinsko ali stal-
nega službenika. Ponudbe
s sliko na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24c

Mlad oskrbnik
s svojo ženo želi pro-
stati 18 do 25 let staro
gospodinjko, ki poseduje
60 do 80 tisoč Din gotov-
nine, kar rabim za po-
večanje obrata. — Samo
resne ponudbe s sliko.
Katera se vrne, na po-
stojnski cesti v Tr-
bovilih pod »Dobro ar-
ce«. 48018-25

Gospod s 60.000 Din
se želi poročiti z gos-
podo, ki ima predočen
emake premoženja.
nastala k obrtniki ali
poslovski, stari od 45
do 60 let in brez otrok.
Priloge pri sebi. —
Pisane ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
47993-25a

Mlad delavec
se poroči takoj, kateri
nemate malo blaga in
vrtom, z gospodinjko, ki
ima 15 do 20 tisoč Din
gotovine pri sebi. —
Pisane ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
47993-25b

Glasbila
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
šifre pa 5 Din. (26)

Gramofon
kombinirani gramofon —
prodaja ali zamenjava za
klavir. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47945-26

Kovčeg — gramofon
malo rabljen, s par plo-
ščami, prodaja za 350 Din.
Naslov v oglašnem oddel-
ku »Jutra« 47990-26

Orkestron
(godbeni avtomat), dobro
ohranjen — prodaja zelo
ugodno. Zelošček, gostinca
Prijava. 47989-26

Nov gramofon
s poslušalnikom, prodaja
ali zamenjava za klavir.
Naslov v oglašnem oddel-
ku »Jutra« 47990-26

Gramofon
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbe z navodno cen-
no na poštni predal 349
Ljubljana, Jeklin. 47943-26

Klavirje!
Pisane prodaje in izpo-
sujajo najceneje tudi
na obroke Warlike. —
Ljubljana, Gregorčičeva
ulica 5. 48024-26

Dolg klavir
prodaja ali zamenjava
Magušar, Vrhnika. 48029-26

Kratek klavir
dobro ohranjen, ceno
prodaja. Naslov v oglaš-
nem odd. »Jutra« 48025-26

Gostiln. gramofon
dobro ohranjen, kupi
Zvonar, Moste, Zaloška
cesta št. 35. 48109-26

Len kratek klavir
ali skoro nov pianino, zelo
ugodno prodaja. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra« 48096-26

Izgubljeno
Vsaka beseda 50 par;
za dajanje naslova ali
šifre pa 5 Din. (28)

Moške rokavice
iz jeline kože, katere
je porabil nekdo od gos-
pov na recepciji dne 28.
okt. na konzultacijski
naj se istotam dvignejo.
47999-28

Poročni prstan
sen izgubljen v Prešernovi
ulici v železni jami.
Najdišči naj ga proti
naradi vrne v Središki
ul. 4. 47995-28

Kolo
rdeče pleskano, znamke
Blanchi z zadaj mon-
tirano električno lučjo,
bilo 18. s. m. ukr-
deno. Kdor bi kaj ve-
del o tem, naj sporoči
to T. Skafar. Rimska
cesta 10. 47987-28

Listino
s tremi bančnimi čeki
za 223714, 1500 štirinajst in
Rudolf Pavličič in 50
dinarjev v gotovini sem
izgubil v Ljubljani. —
Pošten najdišči se pro-
sti, da jih najde proti
nagradi plačnemu na-
takarju v kavarni Slon.
47998-28

Živali
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
šifre pa 5 Din. (27)

Čistokrvne pse
jagabec, foksterije, ki
jih čuvam, se prodajo
od 3 do 7 mesecev, pi-
čarja in jagabecja dre-
širana za lov, prodaja.
Naslov v oglašni odd. »Ju-
tra«. 48016-27

Gospodinja
34 let stara, s hudo pre-
teklostjo, alabe rodilne,
zdrava in le reprezent-
ativna, vsestransko izobra-
žena, si želi zakonsko pri-
stanika. Kdor bi jo po-
gledal in bi hotel vse raz-
merjati, iskreno življen-
sko tovarišico, a je sam
primeren v lehi in s stal-
nimi dobroti, naj se javi
na oglašni odd. »Jutra«
pod šifro 47963-27

Starostni trgovec
želi samostojno samko ali
ločeno žensko s nekaj
kapitala za skupno gos-
podarstvo. Zakon ni vklju-
čen. Ponudbe na področju
»Jutra« v Mariboru pod
»Gospodarstvo«. 47772-25

Dekle
z nekaj gotovine, želi po-
stati družinsko ali stal-
nega službenika. Ponudbe
s sliko na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro
47993-24c

Mlad oskrbnik
s svojo ženo želi pro-
stati 18 do 25 let staro
gospodinjko, ki poseduje
60 do 80 tisoč Din gotov-
nine, kar rabim za po-
večanje obrata. — Samo
resne ponudbe s sliko.
Katera se vrne, na po-
stojnski cesti v Tr-
bovilih pod »Dobro ar-
ce«. 48018-25

Gospod s 60.000 Din
se želi poročiti z gos-
podo, ki ima predočen
emake premoženja.
nastala k obrtniki ali
poslovski, stari od 45
do 60 let in brez otrok.
Priloge pri sebi. —
Pisane ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
47993-25a

Mlad delavec
se poroči takoj, kateri
nemate malo blaga in
vrtom, z gospodinjko, ki
ima 15 do 20 tisoč Din
gotovine pri sebi. —
Pisane ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
47993-25b

Glasbila
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
šifre pa 5 Din. (26)

Gramofon
kombinirani gramofon —
prodaja ali zamenjava za
klavir. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra« 47945-26

Kovčeg

Michel Zévaco

199

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

A tisti mah je planila v njegov brlog bleščeča svetloba. In kakor da bi mu bil ta sij razsvetlil ohromelega duha, je mladi človek spoznal, da ga ne tlačijo mora, ampak da je vse to strašna, pogubna resničnost.

Nevidne vezi, ki so ga uklepale, so zdajci popustile. Kakor bi trenil, je skočil s postelje in zavpil:

»Gori!»

In res: ogenj, ki je tlel morda že ure in ure, je prihajal do njega. Nevarnost mu je takoj vrnila razum.

Ozrl se je na okno. Bilo je na stečaj odprto. Ali ga je bil slabo zaprl? Morda se je pod pritiskom vročega zraka samo odprlo. Gošči oblaki črnega dima so se valili skozenj pod miko nebo.

Jehan je mahoma uganil nalogo tega dima: moral bi ga zavratno zadušiti! Strupeni plini so ga bili že na pol omamili; ko se je pa okno odprlo, je dim ušel, zrak se je nekoliko očistil, in on, Jehan, se je zbudil!

Bil je rešen! Rešen — s pogojem, da uide iz te hiše, ki se je izpreminjala v razbeljeno peč.

Z vseh strani so švigali plameni. Jehan ni okleval. Planil je naravnost k oknu. Kakor maček je skočil nanj. Sklonil se je in se nehotno zdrznil.

»Kosti si bom polomil!« je rekel sam pri sebi.

A obotavljanje je pomenilo smrt. Treba je bilo skočiti, vžlic nevarnosti, da si polomi kosti ali da se natakne na enega izmed kolov, ki so štrleli po vrhu...

»Da!« je pomislil. »Skočiti moram.«

Tedajci so se ustavile njegove oči na obzidju. Kakor blisk ga je prešinila dobra misel. Ta zid, ki se mu je zdel še zvečer preblizu okna, je bil zdaj zelo daleč... Toda odločil se je.

Zavihtil je noge čez okno in obvisel nad globino. Vroči kamen ga je pekel v prste. Plameni iz spodnjega nadstropja so oblikovali podplate njegovih škornjev... Jehan se ni menil za nič.

Zagugal se je in preračunal nameravani skok. Nato je rekel: »Hop!« in izpustil okno.

V naslednjem trenutku je obsedel na zidu. Sekundo ali dve je bil nekam omamljen. Nato se je vzravnaval in se tiho zasmejal:

»Nu, videti je, da me spet niso dobili! Gospod Acquaviva res nima sreče.«

Vstal je na zidu in krenil proti predmestju Sv. Dionizija. Ko se mu je zdelo, da se je že dovolj oddaljil od nesrečne kolibe, ki je zdaj plamenela za njegovim hrbtom kakor velikanski kres, se je spustil na tla in stekel po polju.

Čez pol ure je bil že v jami pod montmartskim moriščem. Namestu da bi se bil čutil srečnega, da je spet čudežno ušel smrti, ga je lomila nepopisna besnost. Pri rdečkasti svetlobi plamenice, ki jo je bil prižgal, je hodil okoli kakor zver po kletki in mrmral nerazumljive besede. Nazadnje se je vrgel na slamo in srdito zaškrtal:

»Da, da, gospod de Pardaillan je imel prav. Prišel sem, čeprav sem se upiral!... A naj me to minuto zvezanega ženejo k Acquavivi, če se pritaknem prekleth stopenic!«

26.

Drugi dan, v ponedeljek zjutraj, je Jehan Hrabri že o prvem svitu zapustil svoje skrivališče. Nič ga ni priganjalo; a tu, v votlini, so bile stopnice pod moriščem preblizu. Te stopnice, pod katerimi so spali milijoni, so ga neprestano mikale in mamile. Da bi se umaknil skušnjavi, je hitro odšel.

Preden je zapustil podzemlje, se je skrbno prepričal, da ni v kamnolomu žive duše. S tem je bilo pa njegove previdnosti konec.

»Čemu neki?« je dejal sam pri sebi. »To ni navadno zalezovanje. Zaman bi jim izkušal odnesti pete.«

Ne da bi se skrival, jo je ubral v mesto. Napotil se je proti ulici Sv. Dionizija. K Pardaillanu, kam drugam?

»Zgodaj je še,« je pomislil spotoma. »Gospod vitez ima stokrat prav, ako me pošlje k vragu. Nu, predober je. A jaz imam toliko več razloga, da ga ne nadlegujem.«

Da bi počakal primernejše ure, je jel pohajkovati. Prišel je mimo Eperonskega dvorca.

Nalašč, iz gole objestnosti, ne bi bil krenil nikoli tod mimo, a ker ga je že naključje privedlo, se ni hotel vrniti, niti ne pospešiti

korakov. Mirno, s hudomušnim nasmehom na ustnicah, je stopal mimo dvorca.

Kakor nalašč je stala na pragu dvorca trojica sumljivih moških, ki so takoj zapičili oči v mladega človeka. Gani se niso. Vojvoda je bil zmenjen s Conciniem in je bil prepovedal svojim ljudem vsako nasilnost zoper Jehana.

V ulici Sv. Honorija je srečal Longvala, Eynausa, Saint-Juliena in Roquetailla. To pot se je pripravil na boj. Kar osupnil je, ko so ga spustili mimo, ne da bi se bil kateri obregnil. Še več: Roquetaille se mu je globoko odkril. Tolikanj je bil presenečen, da mu je pozabil odzdraviti.

»Bogme,« je rekel sam pri sebi, ko je stopal dalje, »gospod de Pardaillan se moti. Concini je strahopetec, kraljeva grožnja mu je šla do živega.«

Ko je prišel v gostilno pri »Velikem odpiraku«, se je Pardaillan baš odpravil v mesto. Povedal mu je snočni poizkus, ki mu je bil tako srečno ušel. In čudno: iz vsega poročila je zanimala viteza samo najmanj važna podrobnost.

»Dogodki so vas potemtakem vendarle privedli tja, kamor ste se zmerom branili iti: pod morišče?« je rekel.

»Moral sem,« je potrdil odvrnil Jehan.

»Ali boste zdaj še iskali drugih zavetij, kjer vas vselej takoj izsledijo?«

»Ne, gospod vitez. Najbolje je, da ostanem, kjer sem.«

»To je res najbolje,« je hladno pritrdil Pardaillan.

Nato se je vitez poslovil, rekoč, da bo moral ostati po najnem opravičilu ves današnji in morda tudi še ves jutrišnji dan z doma.

Ni povedal, da hoče poiskati brata Perfekta Goularda in s tem sled, po kateri bi prišel do Acquavive.

Jehan Hrabri je dokaj žalostno prebil ta dan. Zvečer je krenil po ovinkih proti Montmartskim vratom. Daleč je že bil, ko se mu je zazdelo, da sliši v daljavi pred seboj zvenket orožja, cepetanje, rohnenje in preklinjanje. Vsi ti glasovi so bili znamenja srditega boja.

Podvzval se je v tisto stran. Ko je že tekel, se je razlegel v noč ženski glas:

»Morilci! Na pomoč!«

Knjige

„Jutrove“ mladinske knjižnice

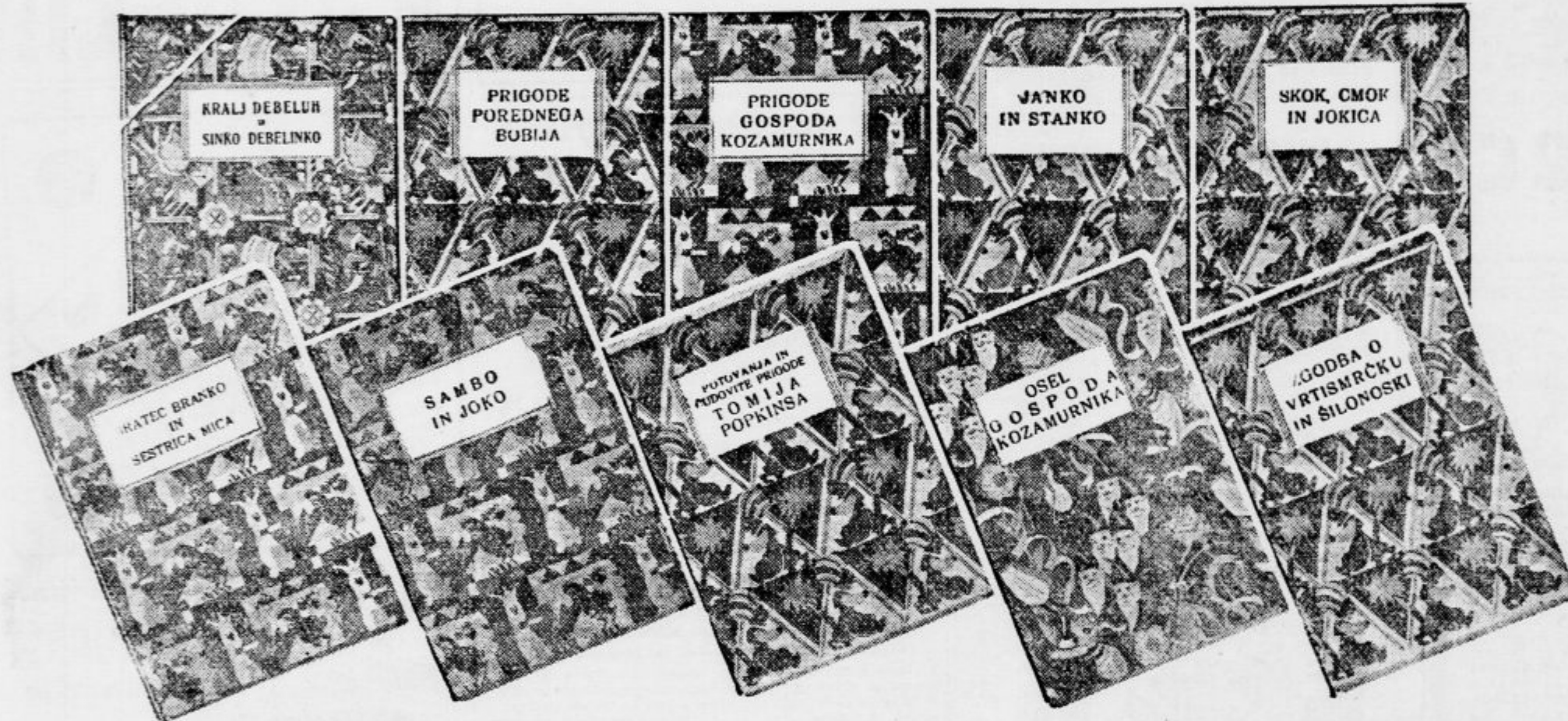
ki nudijo otrokom poln koš veselja in radosti in so najbolj zaželeno miklavžev in božično darilo, so naslednje:

1. Prigode porednega Bobija	6. Bratec Branko in sestra Mica
2. Sinko Debelinko	7. Samo in Joko
3. Prigode gospoda Kozamurnika	8. Osel gospoda Kozamurnika
4. Janko in Stanko	9. Vrtismrček in šilonoska
5. Skok, Omok in Jokica	10. Popkins

Vsaka knjiga stane Din 12.—, poštnina Din 2.—.

Pri odjemu vseh 10 knjig . . . Din 90.— poštnina Din 7.—
Pri odjemu 6 knjig . . . Din 60.— poštnina Din 5.—
Pri odjemu 4 knjig . . . Din 44.— poštnina Din 3.—

Dobi se jih v vseh podružnicah »Jutra«. Po pošti jih razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ulica.

Korpulentnost krajša življenje,
je nevarna za redno delovanje organov in povzroča srčno kap, sladkorno bolezen, nadiho itd. Svoje preobilne maščobe se lahko na prijeten način iznebite, ako redno uživate

Slatinske tablete Bahovec
ki zmanjšajo Vašo težo tekom 1 leta za 8—14 kg.

Vas napravijo mladostne, prožne in zdrave. Doza 100 tablet Din 46.—, doza 200 tablet Din 74.—. — Slatinske tablete proizvaja: Apoteka MR. BAHOVEC, Ljubljana

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh.

Velour, modni ševjot, rips, plus
za damaste plačke — v vsaki izbiri, nizke cene.

R. MIKLAUC
»pri skofcu«
Ljubljana, Ljubljanska ulica — Mednarodna ulica — Pred skofcu.

Ljudska samopomoč
v Mariboru naznanja cenjenemu občinstvu, da se nahaja nje stalen poverjenik za

Ljubljano in okolico
v hiši Dunajska cesta, sedaj Tyrševa cesta št. 34, kamor se naj blagovolijo obrniti interesi v svrhu pristopa kakor drugih pojasnil. 13513

Oblastveno konces.

PORAVNALNA PISARNA
LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA 9

vestno, solidno in diskretno izvršuje

izvensodne in sodne poravnave in ureja plačilne težkoče.

Uspešno delujejo trgovske in poslovno verzirane, izprakticirane moči. 13509

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani

preda svojo staro remizo

na Zaloški cesti in hiši na Zaloški cesti št. 23 in Stari poti št. 8 s pripadajočim zemljiščem.

Natančni podatki in informacije v obratni pisarni Splošne maloželezniške družbe d. d. v Zgornji Šiški. 13516

Za dekleta

a tudi za »mlogar, ki ljubi ali pa je ljubil, je najbolj priporočljivi roman: Zvestoba do groba. Pošilja ga uprava »Jutra« za Din 55.—, vezan Din 65.—.

ZAHVALA.
Vsem, ki so spremenili našo ljubo

TEJKO

na njeni zadnji poti, vsem številnim darovalcem, ki so nam izrazili svoje sožalje, se prav iskreno zahvaljujemo. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni zdravniku g. dr. Viktorju Staculu, ki je pokojni tekom dolgotrajne bolezni z vso skrbnostjo in največjo ljubeznivostjo lajšal trpljenje, ter pred. g. p. dr. Romanu Tomincu za njegovo pozornost tekom bolezni in zadnje spremstvo. 13531

Zalujoča družina Avg. Berclerijeva.

PUH — PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Zahvala
Povodom bolezni in smrti naše predobre sestre, gospe

Ane Krasnovitz
roj. pl. Renzenberg

čutimo dolžnost, izreči našo iskreno zahvalo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter končno vsem onim, ki so našo nepozabno pokojnico spremenili v tako častnem številu na njeni zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 22. novembra 1932 ob 10. uri dop. v cerkvi sv. Nikolaja.

V Ljubljani, dne 18. novembra 1932. 13519

ZALUJOCI OSTALI.

Zahvala
Vsem, ki so sožustvovali z nami ob težki izgubi našega dobrega soproga in očeta, gospoda

Franca Matjana

se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno hvaležni smo pred. g. župniku Opeki za versko tolažbo, senatorju g. dr. Rožicu, direktorju dr. Tavzesu in g. I. Peruzziu za iskrene in tolažljive nagrobne govore, Pevskemu zboru Glasbene Matice za prekrasno petje, pevskim prijateljem, poštenu uradništvu, Galskemu društvu v Smartnem in vsem prijateljem, znancom in domačinom za prisrčno spremstvo na njegovi zadnji poti in za darovano cvetje, s katerim so zasuli gomilo.

Vsem in vsakemu posebej Bog povrni!

Sv. maša zadušnica bo v torek 22. t. m. ob 7. zjutraj v cerkvi Marijinega oznanjenja.

Ljubljana — Smartno v Tuhinju, dne 20. novembra 1932. 13527

Zalujoča rodbina Matjanova

TIVAR obleke neizpremenjene! nizke cene!

Svengali

ponovi

svojo znamenito mistično prireditev v ponedeljek, dne 21. t. m. ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela UNION, s popolnoma spremenjenim nadvse zanimivim programom.

Iz čistega dobička prireditve prejmejo brezposelni podporo.

Predprodaja vstopnic v Zvezni knjigarni pred glavno pošto, po znižanih cenah! 13505

JO-JO

Iz kovine v raznih barvah izdeluje in dobavlja po najugodnejših cenah

„NORMA“

tovarna gumbov in kovinastih izdelkov, Surdulička 3, Beograd. Telef. 23-024
Izdelujemo vse kovinaste gumbke za uniforme, svileni preoblečene gumbke in dele za preoblečene gumbke itd.

Aluminijasti zamaški za steklenice za pivo in mineralne vode.

PERJE

kokoške, purje, gosje in račje, naravno, s strojem čisteno in čehano, dobavlja v vsaki množini in

po najnižjih cenah

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvetska cesta 16
»PRI LEVU«

izvršuje vsa kleparska in lesnocementna dela pri novih zgradbah kakor tudi pri starih najsolidnejše in po zmernih cenah. 13404

Sodna dražba vzpenjače in drv

na Obrni, postaja Boh. Bela, se bo vršila 22. XI. t. l. ob pol 12. uri, pri spodnji postaji vzpenjače ob cesti v Boh. Bistrico. Kompletno vzpenjačo v približni dolžini 1600 m z vsemi pritiskalnimi in vsem priborom, ter ca. 1 vagon mehkih drv se bo prodalo najboljšemu ponudniku. — Plačljivo takoj v gotovini. 13295

Informacije daje: Inž. M. MIHOR, LJUBLJANA VII.

NAZNANILO!

Najljubšeje naznanjam, da sem oddal svojo gostilno v Zagorju svoji svakinji Lizi Grčar, sam pa sem otvoril

GOSTILNO na VRANSKEM

in se priporočam cenjenim domačinom, kakor tudi potujočemu občinstvu, kateremu bodo vedno na razpolago čiste sobe za tučje. Skrbljivo bo za vedno najboljša topla in mrzla jedila in za kar najboljše pijače. Vsem in vsakomur zagotavljam kar najbolj pozorno postrežbo.

Svojim bivšim gostom v Zagorju se za njih naklonjenost najljubšeje zahvaljujem, domačinom na Vranskem in potujočemu občinstvu pa kličem: Dobrodošli! 13269

Albin Grčar, gostilničar, Vransko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in graščkih vozičkov, trikotniki, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franco.

Dober in zanesljiv zaslužek

S 1. decembrom t. l. se bo stavila v promet mešanica bencina in spirita kot edino z zakonom predpisano pogonsko sredstvo za motorje.

Iščemo zastopnike in detajliste

za prodajo tega sredstva. Prednost imajo, ki so že točili bencin in imajo lastne sesalke, cisterne ali sode in ki morejo položiti kavicjo za komisijsko skladišče. Provizija po dogovoru. Ponudbe poslati na Savez fabrika in rafinerija spirita Sisak ali na Savez poljoprivrednih pecara žeste (žganjekuh) k. z. Zagreb, Branimirova 41. 13484

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite z uporabo neškodljivega sredstva za krepitev »La Erone«. Deluje v vsaki človeški dobi s presenetljivim uspehom. Vzdružuje sokratno modro do globoko starost. Na tisoče priznanj. Cena 60 Din, močnejša 100 Din. — Uspeh z jamcem, v nasprotnem slučaju vrne mo denar.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Pošt. schranka 5. 17, CSR., Praha-Nusle, Božetechova ul. 10/A. J. 5445. 579

IŠČE SE

za srednje dobro poslovno tovarno kreme za čevlje mlada (ne pod 26 let), sposobna

pisarniška moč

absolvent trg. šole, z večletno prakso, s popolnim znanjem srbohrvatskega in nemškega jezika in stenografije ter popolnoma samostojen v dopisovanju z odjemalci in zastopniki in zmogel vseh pisarniških poslov. V slučaju sposobnosti dobra trajna služba.

Samo dobre, pridne in sposobne moči naj stavijo podrobne lastno-ročno pisane ponudbe z navedbo plače pod »Trajna služba 1933« na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9. 13461

Kako so postali Vaši zobje tako lepi? Oni izzivajo poljub.

Ako so Vaši zobje zanemarjeni in ako je Vaš diš zoprni, tedaj se varujte smejanja! Takoj si osvojite znanstveno postopanje, ki daje zobem sijajno belino: en centimeter KOLYNOSA na suhi četkici, dvakrat na dan.

KOLYNOS odpravi madeže, osvežuje usta, dela diš vonjiv. 340-5

KOLYNOS

antiseptično sredstvo, najzdravnejše sredstvo za negovanje zob. En centimeter zadostuje.

IZŠLA JE

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratovan.

V »Veliki Pratici« najdemo vse, kar človek potrebuje vsak dan: Kalendar koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskim in dnevnimi znamenji; — solnične in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobutnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroškem, Stajerskem, Prekmurju, Medlimurju in v Julijski Benečiji; — pregled s konca brejosti živine; — popis vseh veljnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjske važnih in odločilnih rešb s skicami; — zemljani predmetov, ki jih rabi kmetovalce in čena v hiši. — Cena 5 dinarjev.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d. v Ljubljani. 358

V Gornji Straži se odda

7 najem dobro obiskana

gostilna Vintar

na leto ali pa na račun. Prednost imajo oni, ki so imeli že večje in dobre gostilne. Istotam se odda tudi kovačnica, z orodjem ali brez. Interesenti se naj zglasijo do konca novembra na naslov: Franc Vintar, lesna trgovina, Hruševac, p. Straža. 13499

Gojzerji, smučarji, štrpaci - čevlji, škornji i. t. d.

Iz garantirano nepremočljivega kromusnja — ročni izdelek čevljarne IVAN ZAJC, Ziri.

Samoprodaja pri trdnici

ČADEŽ & KOMP.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta (palača »GRAFIKA«) 13308

Zajčevi čevlji so glede prvovrstne kvalitete in nizkih cen brez konkurence!

Moč osebnega vpliva

Korespondenčni tečaj za pouk v hipnotiziranju, sugestijah itd. — Uspeh garantiran! Cena znižana! — Zahtevajte prospekte pri

»Veda in Znanost«, Celje, Razlagova 3 a. 12698

KURJE PERJE neohano

kg po Din 6.— pri odjemu najmanj 15 kg razpošilja proti povzetju

VILJEM ABT, Eksport Maribor

Kupujem vsakovrstno divjačino po najvišjih dnevnih cenah. 13467

Spolno bolni!

Zahtevajte takoj pojasnjujočo literaturo o sifilisu, boleznih sečne cevi in moški slabosti o temojtem in trajnem ozdravljenju urez živga stroba in salvarsana, brez nevarnih naknadnih bolezni in brez vtrite v poklicu, sorvaga slajno preiskušnega, strupa prostega zdravljenja. Mnogo navdušenih priznanj o korenitih uspehih, kjer so druge vrste zdravljenja po dolgih letih odpovedale. Brošura s solham in priznanji šteje, zdrav, avtoritet, 116 strani. Cena 10 Din. Samo prosi v nasprej poslatemu denarju. Prosimo, da pišete v nemškem jeziku.

»Chemische Fabrik Lutégia G. m. b. H. Kassel 232« Nemčija 5817

Glazbila

katera Vas bodoje popolno zadovoljila v najboljši kakovosti po jako zmerni ceni dobite pri največji domači odpremi trdnici

F. SCHNEIDER

PROIZVOD GLAZBIL IN PRIBOROV
ZAGREB, Nikoličeva ul. 12/c

Violine... od Din 71.- dalje
Gitare... -- 168.-
Mandoline... -- 108.-
Harmonike... -- 75.-

Harmonike, klavirje, saksofoni i. t. d. po najnižjih cenah. ZAHTEVATE BREZPLAČNO KATALOG CENIK

Ribolov

na Savi, desni breg, od Zagorja do Krškega odda v zaup na daljšo dobo graščina Boštanj ob Savi. 13447

XIII. salon de la machine agricole

RASTAVA POLJEDELSKIH STROJEV

je razstava svetovnega pomena in se bo vršila

v Parizu od 24. do 29. januarja 1933

Vstopnice in katalog v več jezikih pošljemo brezplačno in franco na željo vsakomur.

Salon de la machine agricole, 38, Rue de Chateaudun. PARIS. 13391

ZA VAS!

JE veličanska pridobitev, ki jo boste imeli z nabavo najnovejšega ustnika »LIKAR«
USTNIK Vam bo izboljšal okus tobaka do najvišje mere
ZADRŽAL Vam bo neprijetno duhteč destilat, da boste okusali samo čisto tobačno aromo
DAL Vam bo potrebno količino nikotina, v kolikor je potreben za okus in užitek, ostalo znatno večjo množino, ki škoduje zdravju, bo uničil
USTNIK je elegantne matne oblike, dela veselje kadilcu, vzbuja pozornost družbe, ker je tehnično popolnoma preurejen in dovršen
USTNIK deluje brez kemičnih pripomočkov
ZNAJSTVENE analize na razpolago
USTNIK stane s poštnino Din 50.

RAZPOŠILJA:

Lekarna pri sv. Miklavžu
Kostanjevica na Krki
Dravska banovina

Primerno darilo za sv. Miklavža in Božič. 13514

KADILCI!

Double, modni kamgarni, športni ševlji, za fine obleke in suknje. Velika izbira, ugodne cene.

R. MIKLAUC

»PRI SKORTU«
Ljubljana, Ljubljanska ulica — Mednarodna ulica — Pred školo.

Samo s dodatkom cikorije »FAVORIT« dobite bela kava dober okus.

FAVORIT cikorijo

Oslajeni ječmen Menilo (zam. kave). 12836

Riplana — Interlock

spodnje perilo je vsled dvojnega vezanja višek modernega pletenja. — Finejše in trpežnejše kot navaden trikot. Dobri se ga v vseh boljših modnih trgovinah. 388

Izdeluje: LANA, LJUBLJANA

Izven kartela!

Kamenite cevi v kanalizacijske svrhe, korita za poljedelstvo, grafitne lonce za topljenje i. t. d. dobavlja najceneje

Braća Mrčček,

fabrika kamenite robe in grafitnih loncev za topljenje

Tremošna pri Plzinju

Telefon št. 621, CSR. 13475

Čitate tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Trgovina glasbil J. Stjepušin v ZAGREBU Frankopanska br. 16, priporoča najboljša glasbila, najvišje strune, pribor, note, šole in popravila vseh glasbil po najugodnejših cenah. 962

Pristna šibeniška vina

mrzla in gorka jedila, vsaki dan sveže-ribe, ob sredah in petkih bakalar, Vam nudi po najnižjih cenah

MARTIN UJAS

in bivši natak »Vinko« v gostilni Stefan KERNIKOVA ULICA 5

Postrežba točna in solidna. 13502